

MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT

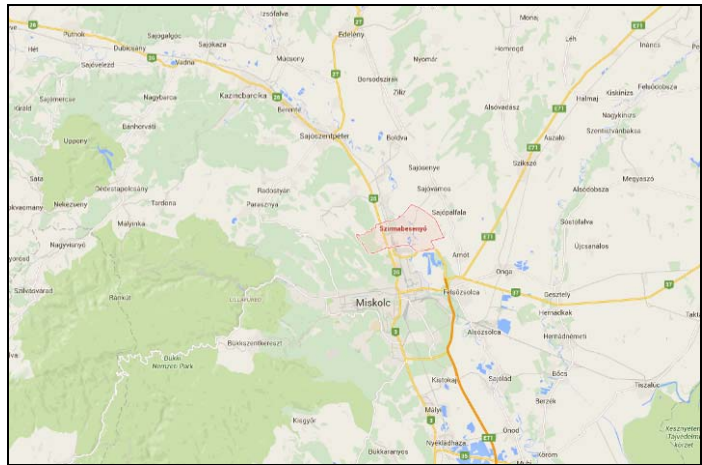
SZIRMABESENYŐ NAGYKÖZSÉG – TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJÁHOZ

[314/2012. (IX.8.) Korm. rendelet 1. sz. melléklet szerinti tartalommal]

1. HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZ

1.1. Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok

Szirmabesenyő Miskolc MJV „holdudvarában” lévő település, a Miskolc-Bánréve összeköttetését biztosító 26. sz. másodrendű főút, illetve a 92. számú Miskolc – Bánréve – Ózd vasútvonal mentén. Magasabb szintű ellátását Miskolc biztosítja (pl. közép- és felsőfokú oktatás, szakorvosi egészségügyi ellátás, bevásárlóközpontok, kulturális szolgáltatások, csapat sportok stb.), illetve a munkaképes korú lakosság jelentős része is a városba jár dolgozni. A jó közlekedési kapcsolatok Sajóbáony, Sajószentpéter és Kazincbarcika városok irányában is fontos szerepet töltenek be, elsősorban mint munkahelyet kínáló települések.

Ugyan Szirmabesenyőről jelentős számú lakosság jár el dolgozni, szolgáltatásokat igénybe venni más városokba, mégis kistérségi szerepkört tölt be több funkcióval a környező kisebb települések – Sajóvámos, Sajósenye, Sajókeresztúr, Sajóecseg – számára (pl.: Egészségügyi Központ – Állomás u. 61-63.).

1.2. A területfejlesztési dokumentumokkal (Országos Területfejlesztési Konceptióval és a területileg releváns megyei, valamint térségi területfejlesztési koncepciókkal és programokkal) való összefüggések vizsgálata

1.2.1. EU 2020 Stratégia

A fejlesztés középpontjában három prioritásnak kell állnia:

- **Intelligens növekedés** – a tudásra és az innovációra épülő gazdaság kialakítása
 - Innováció
 - Oktatás
 - Digitális társadalom
- **Fenntartható növekedés** – erőforrás-hatékonyabb, környezetbarátabb és versenyképesebb gazdaság elősegítése
 - Éghajlat, energia és mobilitás
 - Versenyképesség
- **Inkluzív növekedés** – magas foglalkoztatás, valamint gazdasági, szociális és területi kohézió jellemzte gazdaság ösztönzése.
 - Foglalkoztatás és készségek
 - Szegénység elleni küzdelem

Kiemelt célkitűzések:

- A foglalkoztatás szintjének jelenlegi 69%-ról 75%-ra növelése a 20-64 évesek körében
- A K+F beruházások mértékének a GDP 3%-ára történő emelését kitűző cél megvalósítása
- Az üvegházhatású gázok kibocsátásának legalább 20%-os csökkentése az 1990-es szinthez képest; a megújuló energiaforrások arányának 20%-ra történő növelése a végső energiafogyasztásban
- Az iskolából kimaradók arányának a jelenlegi 15%-ról 10%-ra csökkentése, és a felsőoktatási végzettséggel rendelkezők arányának 31%-ról 40%-ra növelése 2020-ig a 30-34 éves korosztály körében
- Az országos szegénységi küszöbök alatt élők számának csökkentése

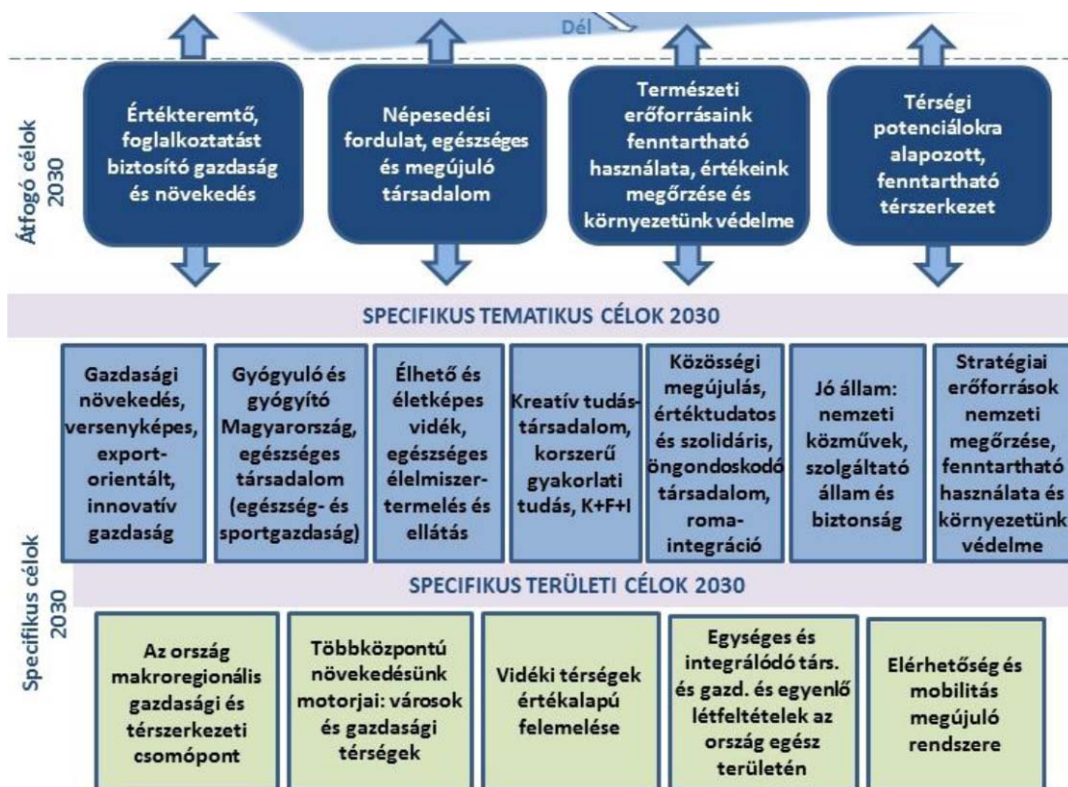
Szirmabesenyő fejlesztési céljai – gazdaságfejlesztés ösztönzése, foglalkoztatottság növelése, környezettudatosság növelése, megújuló energiaforrások térnyerése – összhangban vannak a magasabb szintű prioritásokkal.

1.2.2. Országos fejlesztési és területfejlesztési koncepció

Nemzeti jövőkép: Magyarország 2030-ban Közép-Európa gazdasági és szellemi központja, lakosságának biztonságos megélhetést biztosító, az erőforrások fenntartható használatára épülő versenyképes gazdasággal, azzal összefüggésben gyarapodó népességgel, megerősödött közösségekkel, javuló életminőséggel és környezeti állapottal.

A jövőkép szerint:

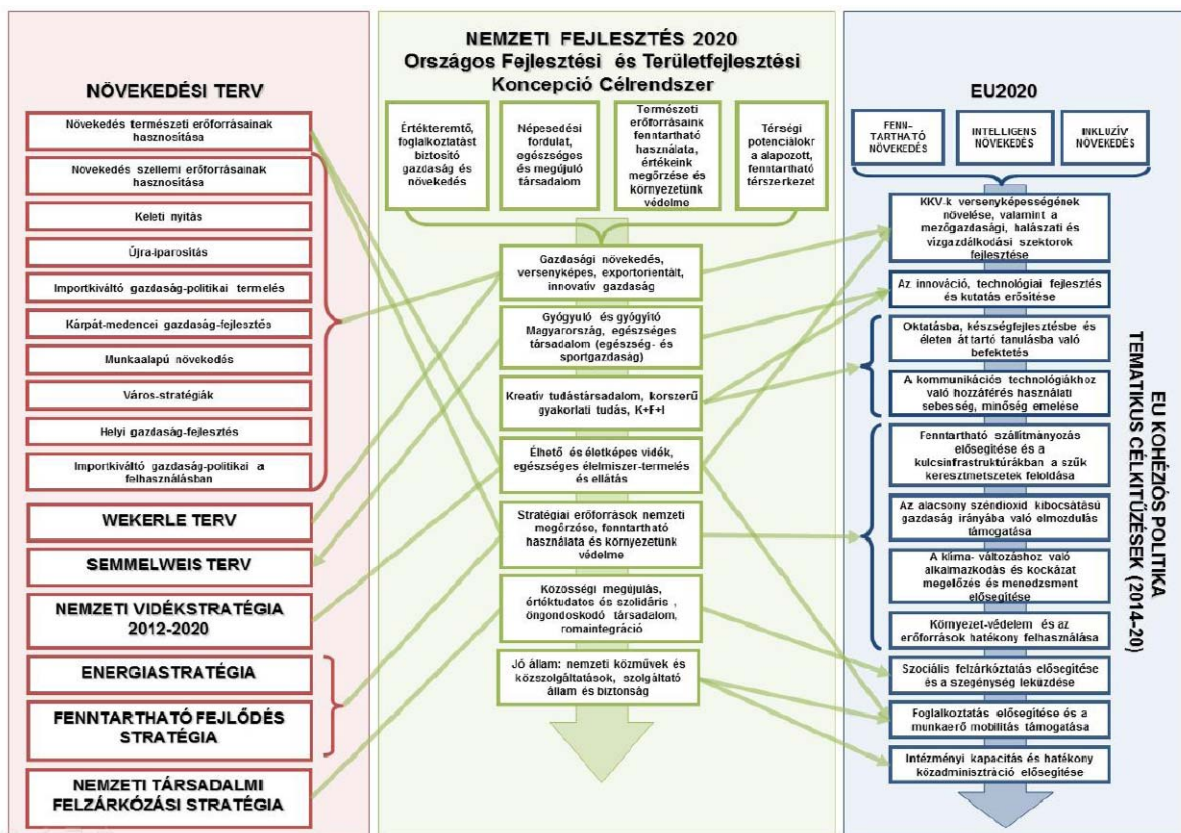
- új és versenyképes munkahelyek jönnek létre, komoly beruházások valósulnak meg a természeti erőforrásainkat védő, a környezeti fenntarthatóságot szem előtt tartó módon
- erős hazai ipar működik, mely részben a globális nagyvállalatok rendszeréhez kapcsolódó, részben önálló kis- és középvállalkozások hálózatára épül
- a gazdaság duális szerkezete oldódik, a hazai középvállalatok megerősödnek, a gazdaságirányítás a multinacionális vállalatokkal partnerségben működik
- agrár- és élelmiszergazdaság megerősödve, növekvő szerepet vállal a nemzetgazdasági teljesítményben, exportban, vidéki térségek fejlődésében, foglalkoztatásban
- környezetbarát közlekedési infrastruktúra magas szinten kiépített és megfelelő állapotban tartott
- magas minőségi színvonalat képviselő és széles körben elérhető oktatási rendszer versenyképes tudást közvetít a felnövekvő generációknak, hatékonyan hozzájárul a piacképes tudás, készségek, képességek karbantartásához
- fizikailag és mentálisan egészséges, jól képzett, önmaga jó-létét megteremteni képes és a gazdaság igényeit kielégítő hazai munkaerő áll rendelkezésre
- kiegyensúlyozott és szerteágazó gazdasági kapcsolatok
- magas innovációs potenciál

A természeti és kulturális erőforrások felelős és hatékony kihasználásával jórészt önerőre épülő gazdasági fejlődés valósulhat meg:

- a megújuló energiapotenciálra építve az energiafüggettség jelentősen csökken, előtérbe kerül az energia-takarékosság és hatékonyság, a megújuló energiaforrások használata
- kiemelkedő termálvízkincsre, ásványvizekre építve virágzó gyógyturizmus és fürdőkultúra működik
- folyamatosan fejlődő szakmai tudás alapján a vizekkel való fenntartható, okszerű és kreatív gondolkodás az agrárium és a klímavédelem legerősebb támogatója
- a kiváló minőségű és nagy kiterjedésű termőföldek stratégiai erőforrást képeznek, amelyre sokszínű, virágzó, a környezeti adottságokkal összhangban lévő, azokat megőrző és a helyben élőkét gazdagító agrár- és élelmiszergazdaság épül
- a magyar kultúra, zene, nyelv, hagyományok, épített örökség sokszínűsége, egyedisége kiváló alapot nyújt a turizmus fejlesztéséhez, a nemzeti összetartozás erősítésére

Vidéki térségek értékalapú felemelése: táji és kulturális örökségi értékekre alapozott vidéki térségfejlesztés, a kialakult város-vidék kapcsolatok, illetve településstruktúra és gazdálkodási hagyományok függvényében differenciált, integrált vidékfejlesztés, tanyás térségek fejlesztése, aprófalvas térségek fejlesztése, a felzárkózást igénylő vidéki térségek fejlesztése.

Szirmabesenyő fejlesztési céljai – élhető, jó környezetállapotú lakóterület biztosítása, gazdaságfejlesztési potenciál javítása, megújuló energiaforrások jobb kihasználása – összhangban vannak az átfogó és specifikus célokkal is.

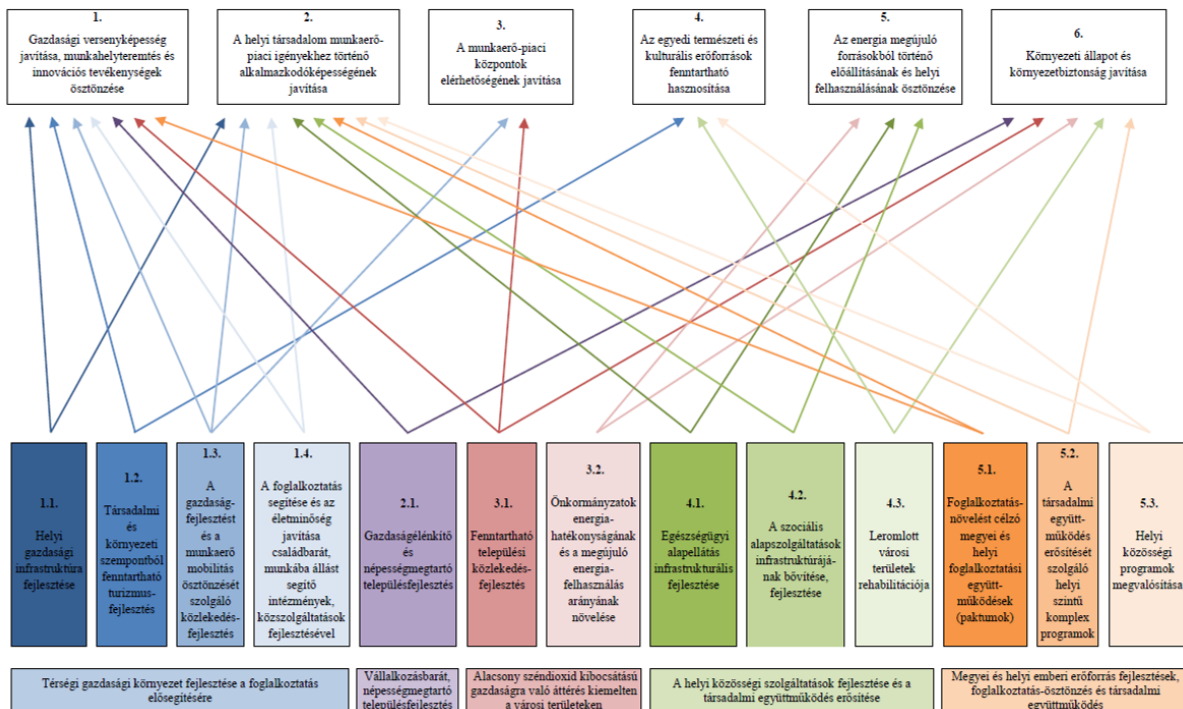
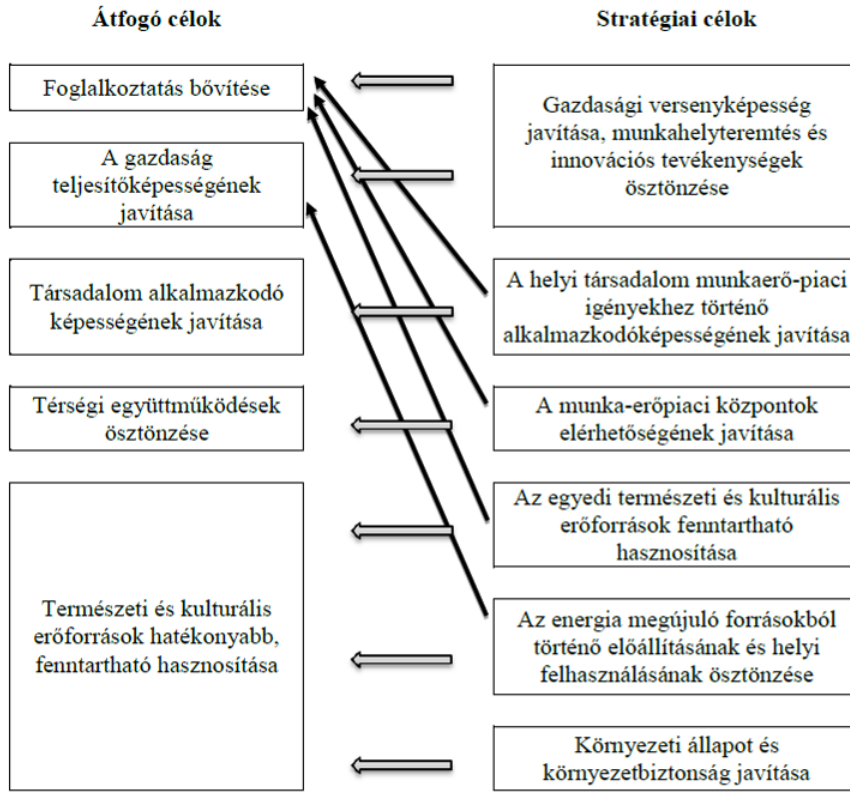
1.2.3. B.-A.-Z. Megye Integrált Területi Programja (2014-2020)

A megye kitűzött átfogó célja, hogy ipari hagyományaira, potenciális munkaerő-kínálatára, kiváló természeti adottságaira és erőforrásaira fenntartható módon építve, földrajzi elhelyezkedéséből adódó előnyeit kihasználva elérje, hogy a megye versenyképessége 2020-ig a megyék átlaga feletti mértékben erősödjön.

A megyében:

- bővüljön a foglalkoztatás, a megye megtartsa a jól képzett közép- és felsőfokú végzettségű munkaerőt
- növekedjen a vállalkozások innovációs teljesítménye

- jelentősen javuljon a túlnyomórészt a külső és belső perifériákon élő, halmozottan hátrányos helyzetű csoportok képessége és kompetenciaszintje (képzettsége, tudása, egészségi és mentális állapota, motivációja), hogy érdemi szereplőivé válhassanak a bővülő munkaerőpiacnak; fontos a szegénység és a szociális kizáródás újratemelődésének megakadályozása, a szegregáció mérséklése
- fenntartható és integrált módon kerüljenek megőrzésre, védelemre, hasznosításra a gazdag természeti és épített környezet, a kulturális örökség elemei, gyűjteményei, kiemelten az energiatermelés, a turizmus, a mezőgazdaság és élelmiszeripar területén, továbbá a vidéki térség ökológiai – társadalmi – gazdasági funkciók fenntartása

Horizontális célok:

- fenntartható környezet- és tájhasználat
- barnamezős területek hasznosítása, a használaton kívüli épületek, területek újrahhasznosítása
- hátrányos helyzetű társadalmi csoportok bevonása a fejlesztésekbe (nemek közti esélyegyenlőség, megváltozott munkaképességűek foglalkoztatottsága)
- korszerű információs és kommunikációs technológiák alkalmazása
- társadalmi partnerek bevonása a tervezésbe

A „Borsodi-tengely” részen (Miskolc- Tiszaújváros – Kazinbarcika térség) meghatározó a gépgyártás és a vegyipar, illetve jelen vannak informatikai és szolgáltató vállalkozások. Ösztönözni kell a magas hozzáadott értéken alapuló, innováció-orientált termelést, a szolgáltatásnyújtást, a kapcsolódó magas színvonalú szak- és felsőoktatási képzés működését. A települések között jól működő közösségi közlekedési rendszer kialakítása szükséges, amely biztosítja a munkába való eljutást és a vállalkozások közti kapcsolatot.

1.3. A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata

A többször módosított 2003. évi XXVI. törvény az **Országos Területrendezési Tervről** az alábbiakat tartalmazza Szirmabesenyő igazgatási területére:

2. sz. melléklet – Az Ország Szerkezeti Terve

- Vegyes területfelhasználású térség
- Települési térség • 100 - 500 ha között
- Egyéb országos törzshálózati vasúti pálya
- 400 kV-os átviteli hálózat távvezeték eleme
- Termékvezeték

3.1. sz. melléklet

– Országos ökológiai hálózat övezete

- Országos ökológiai hálózat övezete

Az övezet érinti a települést.

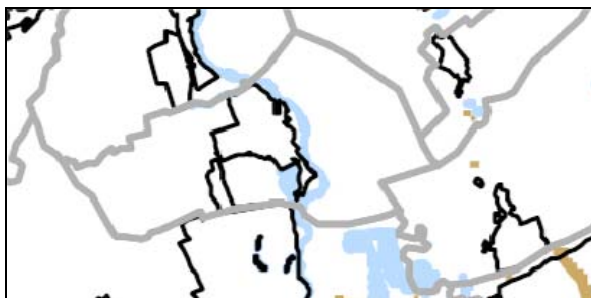

3.2. sz. melléklet

– Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület öv.

- Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete

Az övezet nem érinti a települést.

3.3. sz. melléklet

– Jó termőhelyi adottságú szántóterület övezete

- Jó termőhelyi adottságú szántóterület övezete

Az övezet nem érinti a települést.

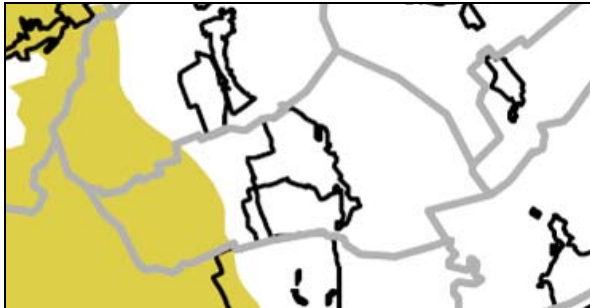

3.4. sz. melléklet

- Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület öv.

 Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete

Az övezet érinti a települést.

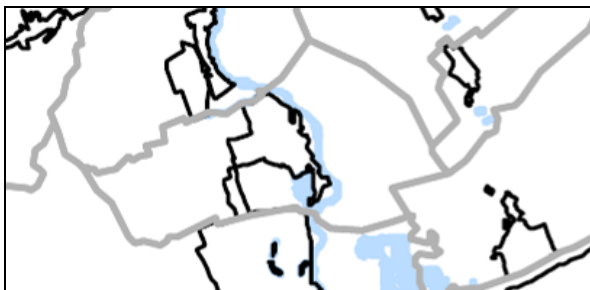

3.5. sz. melléklet

- Országos jelentőségű tájképvédelmi terület öv.

 Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete

Az övezet érinti a települést.

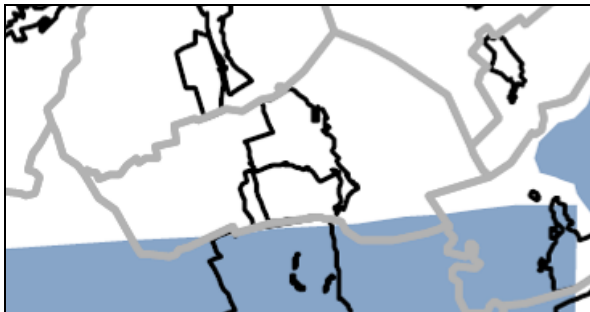

3.6. sz. melléklet

- Világörökségi és világörökségi várományos terület öv.

 Világörökségi és világörökségi várományos terület övezete

Az övezet nem érinti a települést.

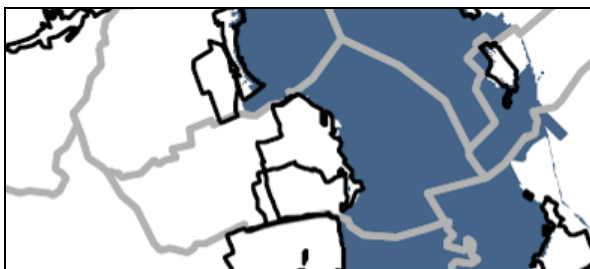

3.7. sz. melléklet

- Országos vízminőség-védelmi terület övezete

 Országos vízminőség-védelmi terület övezete

Az övezet érinti a települést.

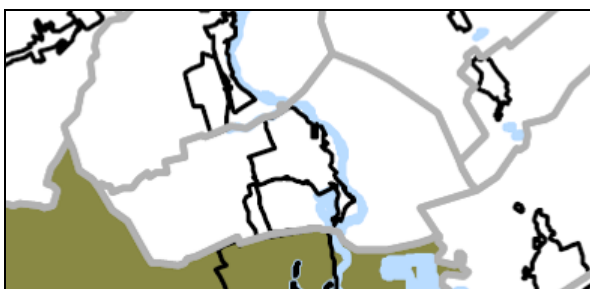
3.8. sz. melléklet

- Nagyvízi meder és a Vásárhelyi-terv továbbfejlesztése keretében megvalósuló vízkár-elhárítási célú szükségtározók területének övezete

 Nagyvízi meder területének övezete

 Vásárhelyi-terv továbbfejlesztése keretében megvalósuló vízkár-elhárítási célú szükségtározók területének övezete

Az övezet érinti a települést.

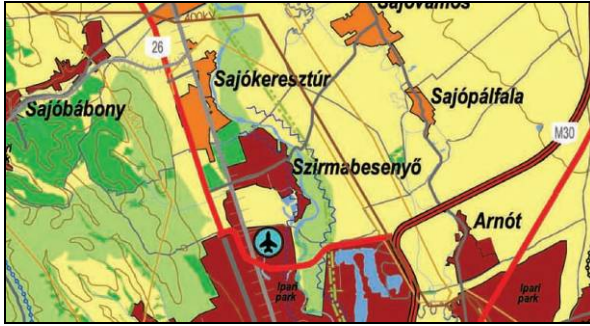

3.9. sz. melléklet

- Kiemelt fontosságú honvédelmi terület övezete

 Kiemelt fontosságú honvédelmi terület övezete

Az övezet nem érinti a települést.

A módosított 10/2009. (V.5.) BAZ MÖK rendelet **B.-A.-Z. Megye Területrendezési Tervéről** az alábbiakat tartalmazza Szirmabesenyő területére:

2. sz. melléklet – Térségi Szerkezeti Terv

	Erdőgazdálkodási térség
	Mezőgazdasági térség
	Vegyes területfelhasználású térség
	Vízgazdálkodási térség
	Városias települési térség

3.1. sz. melléklet – Ökológiai hálózat övezete

	Magterület
	Pufferzóna
	Ökológiai folyosó

Az övezet érinti a települést.

3.2. sz. melléklet – Kiváló termőhelyi adottságú szántóterületek, kiváló termőhelyi adottságú erdőterületek, erdőtelepítésre alkalmas terület övezete

	Kiváló termőhelyi adottságú szántóterületek
	Kiváló termőhelyi adottságú erdőterületek
	Erdőtelepítésre alkalmas terület övezetei

Az övezet érinti a települést.

3.3. sz. melléklet – Országos és térségi komplex tájrehabilitációt igénylő terület övezete

	Országos komplex tájrehabilitációt igénylő terület övezete
	Térségi komplex tájrehabilitációt igénylő területek övezete

Az övezet érinti a települést.

3.4. sz. melléklet – Országos és térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezete

	Országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezete
	Térségi jelentőségű tájképvédelmi területek

Az övezet érinti a települést.

3.5. sz. melléklet – Világörökség, világörökség várományos és történeti települési terület övezete

	Világörökség és világörökség várományos terület övezete
	Történeti települési terület övezete

Az övezet nem érinti a települést.

3.6. sz. melléklet – Kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület övezete

 Kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület

Az övezet érinti a települést.

3.7. sz. melléklet – Felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő területének övezete

 Felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő területének övezete

Az övezet nem érinti a települést.

3.8. sz. melléklet – Ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezete

 Ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezete

Az övezet érinti a települést.

3.9. sz. melléklet – Együtt tervezhető térségek övezete

 Együtt tervezhető térségek övezete

 Fejlesztési pólus

Az övezet érinti a települést.

3.10. sz. melléklet – Kiemelt fontosságú meglévő honvédelmi terület övezete

 Kiemelt fontosságú meglévő honvédelmi terület övezete

 Honvédelmi terület övezete

Az övezet nem érinti a települést.

3.11. sz. melléklet – Rendszeresen belvízjárta terület övezete

 Rendszeresen belvízjárta terület

Az övezet nem érinti a települést.

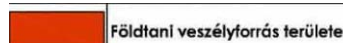
3.12. sz. melléklet – Nagyvízi meder területének övezete

Az övezet érinti a települést.

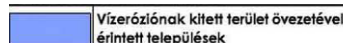
3.13. sz. melléklet – Földtani veszélyforrás területének övezete

Az övezet nem érinti a települést.

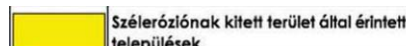
3.14. sz. melléklet – Vízeroszióknak kitett terület övezete

Az övezet nem érinti a települést.

3.15. sz. melléklet – Szélerózióknak kitett terület övezete

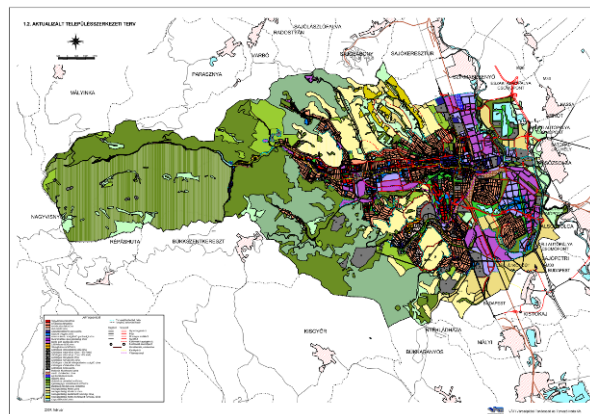
Az övezet nem érinti a települést.

1.4. A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek - az adott település fejlesztését befolyásoló - vonatkozó megállapításai

Miskolc MJV Településszerkezeti Terve – többször módosított IV-68/23.261/2003. (IV.03.) határozat

A Szirmabesenyővel délen határos területeken jelentős mértékű gazdasági területhasználat, illetve az M30-as autópálya északi csomópontja van kijelölve; ezek jelentősen befolyásolják Szirmabesenyő életét, gazdasági helyzetét.

A keleti találkozásnál jellemzően kertes mezőgazdasági a területhasználat.

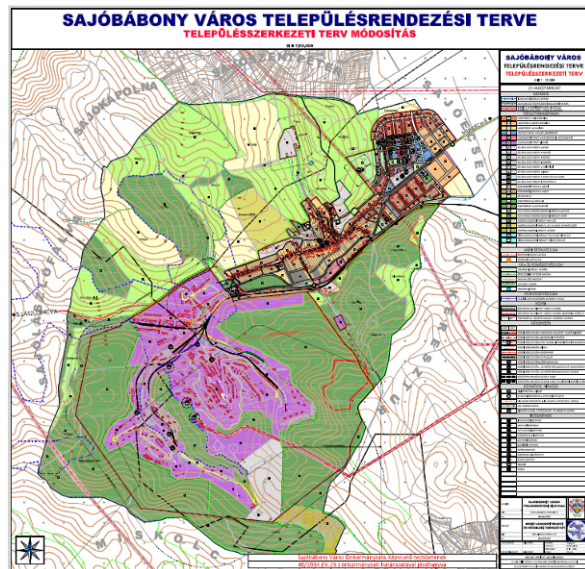
Szirmabesenyő Nagyközség a miskolci meglévő ipari-gazdasági területekhez (Mechatronikai Ipari Park) kapcsolódva kívánja kiaknázni a nagyközség fekvéséből adódó adottságait, jó közúti és kötöttpályás köz-

lekedési kapcsolatait. A fejlesztési cél megvalósítása oly módon tervezett, hogy esetleges Szirmabesenyő-Miskolc egyezség hiánya esetén is működőképes legyen a terület.

Sajóbábony Településszerkezeti Terve – 40/2014. (IV.29.) határozat

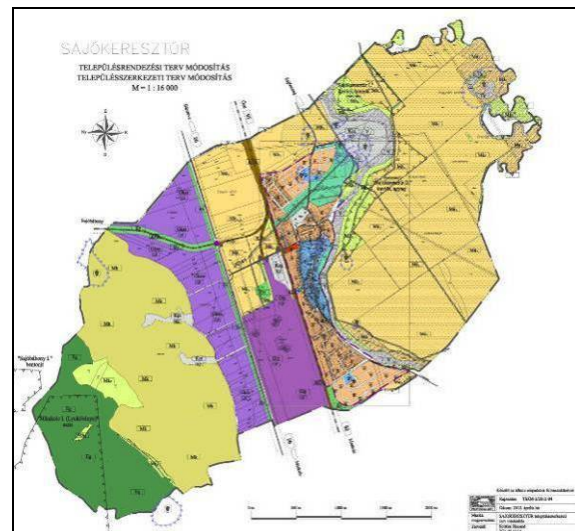
Sajóbábony hatályos településszerkezeti terve erdőterületet, illetve mezőgazdasági területet jelöl Szirmabesenyővel határos térségében. A Sajóbábonyi Vegyipari Park (SVIP) ugyan közvetlenül nem szomszédos Szirmabesenyővel, de az iparterületen végzett (vegyipari) tevékenység hatással van a környezetre, területhasználatra.

A települések közötti közvetlen kapcsolatot a 26. sz. út biztosítja.

Sajókeresztúr Településszerkezeti Terve – 28/2004. (IV.28.) határozat

Sajókeresztúr településszerkezeti terve a 26. sz. másodrendű főút mentén gazdasági (nyugatra kereskedelmi, szolgáltató, keletre ipari) terület-használatot jelöl. A lakóterület-fejlesztési szándékot egészen Szirmabesenyő igazgatási határáig tartalmazza a terv. Az igazgatási határ mentén lévő beépítésre nem szánt területek jellemzően mezőgazdasági (általános, kertes) területhasználatban vannak.

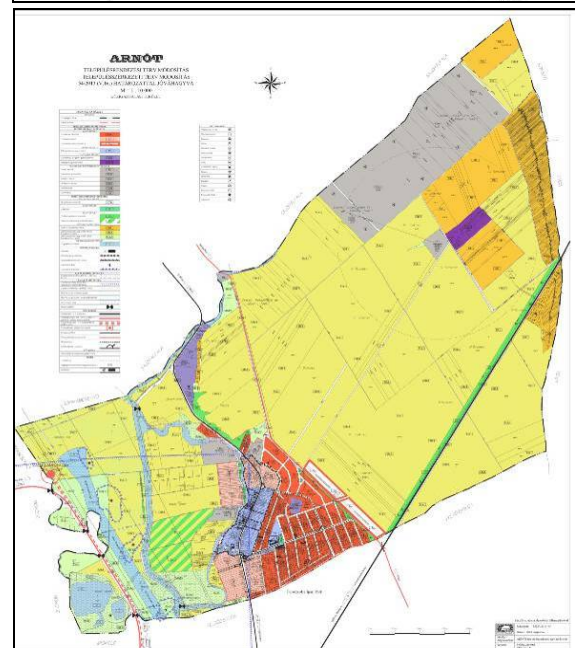
A 26. sz. út és a vasút közötti iparterületek a két településnél szervesen kapcsolódnak egymáshoz, távlatban célszerű a közös kezelésüket megoldani.

Arnót Településszerkezeti Terve – 54/2013. (V.16.) határozat

Arnót Településszerkezeti terve Szirmabesenyő határában jellemzően mezőgazdasági területhasználatot irányoz elő. Arnót nyugati határában halad a 306. sz. út (M30-26. sz. főút Miskolc északi elkerülő út).

A két települést a Sajó választja el, így kapcsolatukra a hálózati infrastruktúra jellemző.

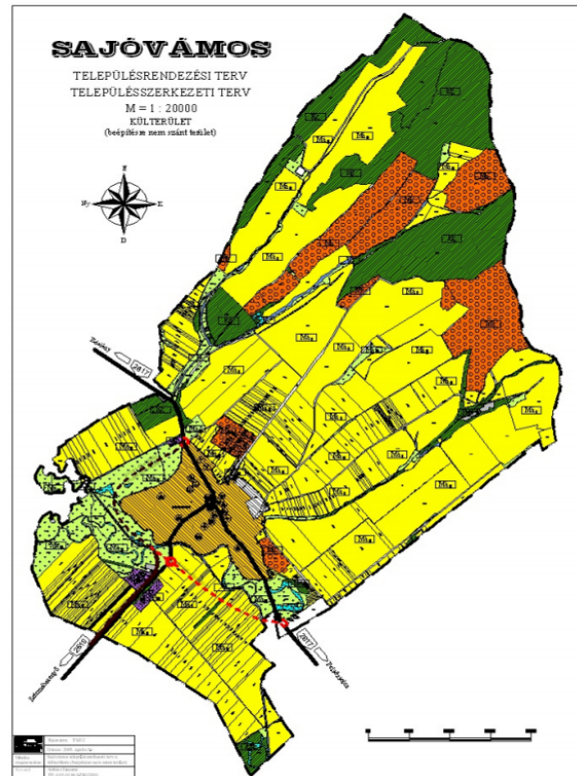
A Sajó árterének közösen meghatározott terület-használata célszerű a térség fejlesztésének meghatározásánál.

Sajóvámos *Településszerkezeti Terve – 7/2004. (IX.23.) rendelet*

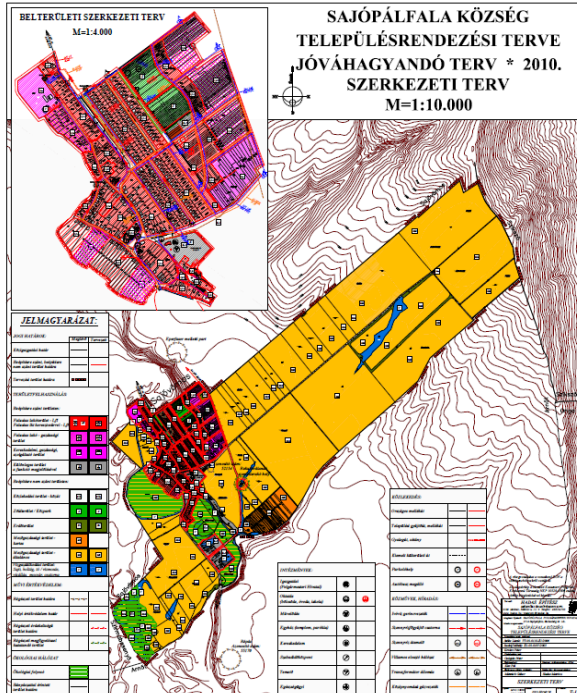
Sajóvámos településszerkezeti terve Szirmabesenyő határában mezőgazdasági szántó területhasználathoz irányoz elő.

A terv nem tartalmaz olyan elemet, amely jelentős hatással lenne Szirmabesenyő területfelhasználására.

Sajópálfala *Településszerkezeti Terve – módosított 10/2010. (IV.28.) határozat*

Szirmabesenyő határa mentén ökológiai folyosóval korlátozott mezőgazdasági területhasználathoz irányoz meg a terv.

1.5. Hatályos településfejlesztési döntések bemutatása

1.5.1. A hatályos fejlesztési koncepció megállapításai

Szirmabesenyő új, a 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet szerinti településfejlesztési koncepciójához készül jelen megalapozó vizsgálat. A korábbi koncepció (15/2003. (VI.30.) határozattal elfogadva) a jelenleg hatályos településrendezési eszközökhöz készült. Az eltelt időben a térség társadalmi-gazdasági környezete jelentősen átalakult, így indokolt egy új koncepció készítése, mely az aktuális kérdésekre ad választ.

1.5.2. Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések

Szirmabesenyő Nagyközség hatályos településrendezési eszközei a korábbi előírások szerint készültek, így a 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet szerinti új településfejlesztési koncepció és településrendezési eszközök készítése vált szükségessé. Az önkormányzat a tervezői munkára pályázatot írt ki, majd a beérkezett árajánlatokról 49/2015. (VIII.25.) KT határozatával döntött.

1.6. A település településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata

1.6.1. A hatályban lévő településrendezési eszközök

A teljes igazgatási területre vonatkozó Településszerkezeti Terv a 28/2004. (VII.05.) határozattal került elfogadásra, a jóváhagyás óta több alkalommal is módosításra került (1/2009. (I.30.) határozat; 61/2010. (XII.10.) határozat; 42/2014. (IX.12.) határozat).

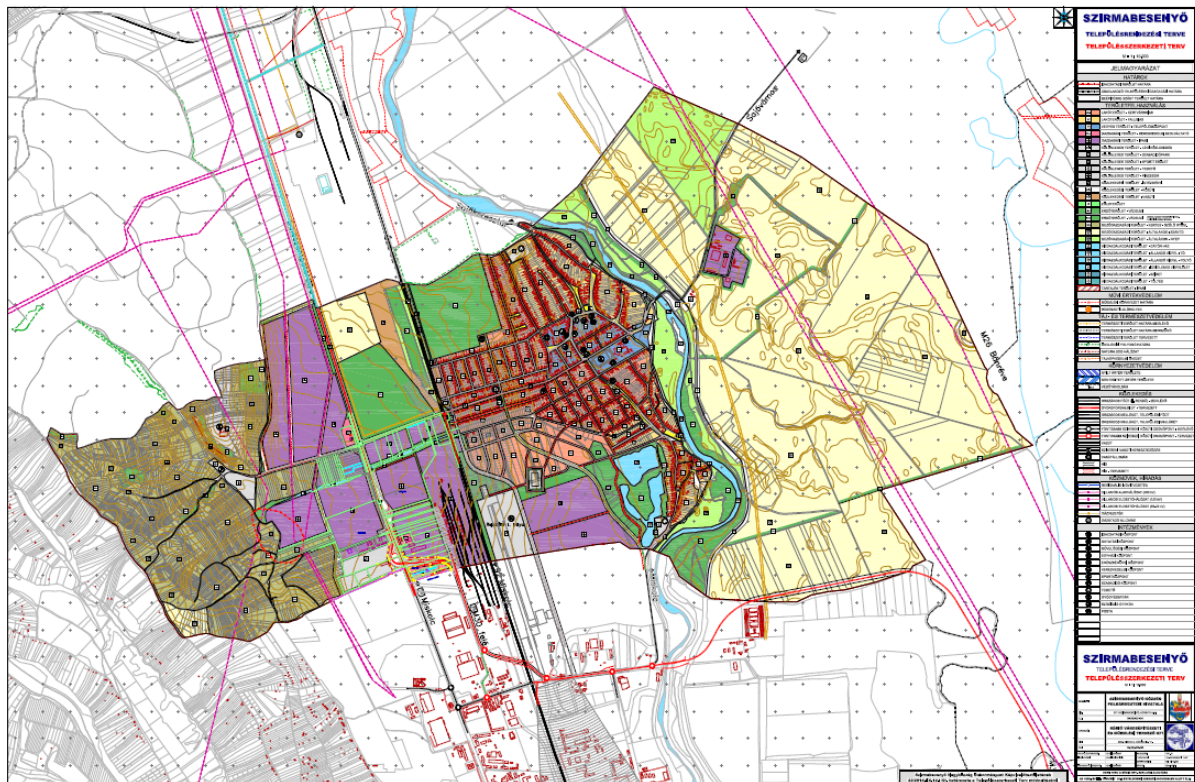
A Helyi Építési Szabályzat és Szabályozási Terv a 6/2005. (IV.25.) rendelettel került elfogadásra, majd a jóváhagyás óta eltelt tíz évben több alkalommal lett módosítva (6/2006. (III.37.) rendelet; 17/2006. (XII.8.) rendelet; 11/2007. (VIII.24.) rendelet; 2/2009. (I.30.) rendelet; 17/2014. (IX.12.) rendelet).

1.6.2. A hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemek

A jelenleg hatályos településszerkezeti tervben előirányzott új beépítésű lakóterületek, illetve gazdasági területek csak részben kerültek hasznosításra a terv hatályba lépése óta. Ennek elsődleges oka, hogy a térség fejlődése lassabban történt meg a korábban feltételezett ütemtől. A kijelölt mintegy 220 ha beépítetlen ipari-gazdasági terület még hosszú távra elegendő a település fejlődéséhez. Jelentős összefüggő területek állnak rendelkezésre a repülőtér környezetében, valamint a 26-os sz. út mindkét oldalán.

A belterülettől délre kijelölt sportpálya – mely a kastélyterületről került volna áttelepítésre – sem valósult meg, sőt a megváltozott települési igények más területen képzelik el a sportpálya és kiegészítő létesítményeinek elhelyezését. A közlekedésfejlesztésre vonatkozó javaslatok közül az M30-as autópálya és a 26-os sz. forgalmi út összekötése érinti az igazgatási területet, mely megvalósult, és így a település közvetlenül éri el az autópályát.

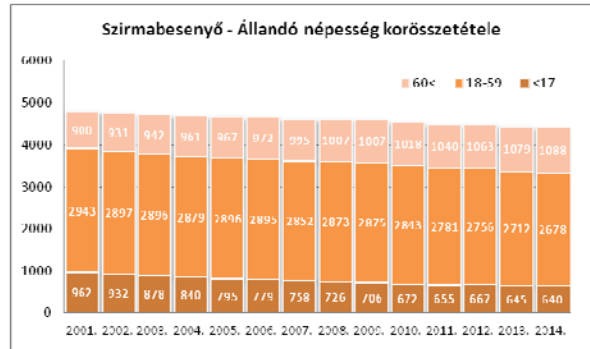
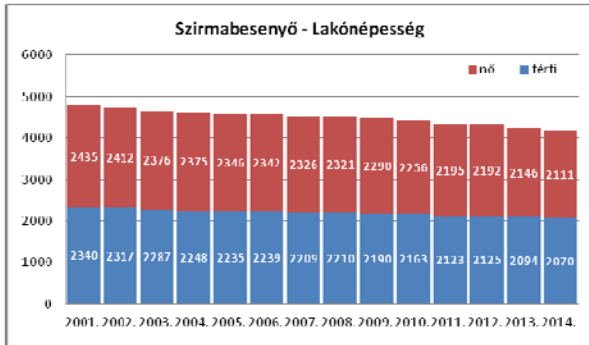
A település belső területein történő fejlesztések a településszerkezeti tervet nem érintették.

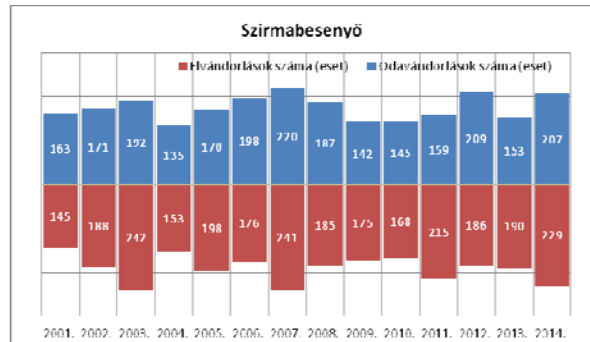
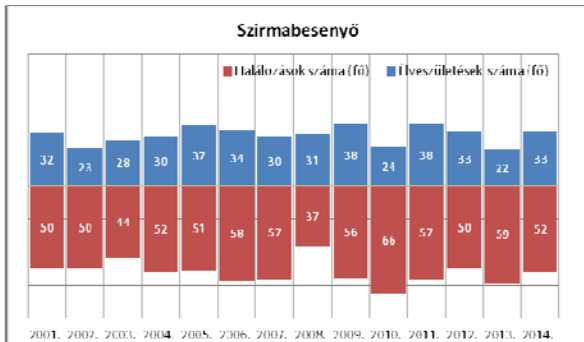
1.7. A település társadalma

1.7.1. Demográfia, népesség, nemzetiségi összetétel, képzettség, foglalkoztatottság

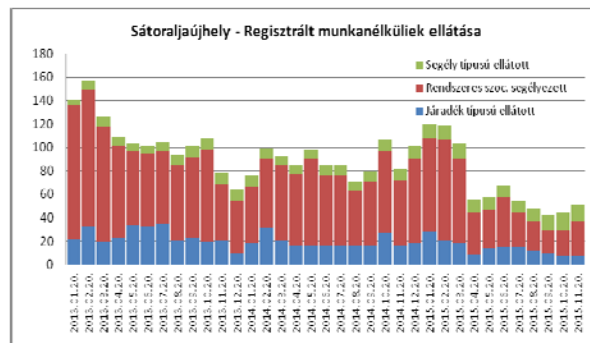
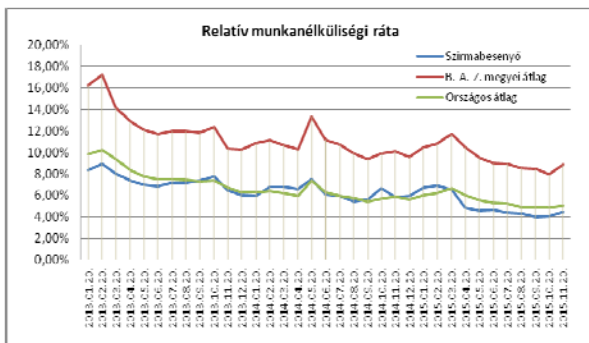
Az állandó népesség a 2001. évi bázishoz képest 9,6%-kal (442 fővel) csökkent a vizsgált időszakban. Szirmabesenyőben a természetes fogyás és az elvándorlás összértéke is a népességszökkenés irányába mutat, annak ellenére, hogy jelentős betelepülések is történtek. 2004 és 2014 között a lakónépesség létszáma közel 10%-kal csökkent (442 fő). Az idősebb korú lakosság részaránya növekvő tendenciát mutat, de alacsonyabb a megyei átlagnál. A 2014. évi adatok alapján a nyugdíjban és nyugdíjszerű ellátásban 1446 fő részesült; a rendszeres szociális segélyezettek száma 77 fő volt. A településen jellemzően kisebb mértékű női többlet van, 2014-ben 100 nőre 98 férfi jutott. A településen csecsemőhalálózást nem regisztráltak.

A házasságkötések száma 2001-2014 időszakban átlagosan évi 15, a válások száma ugyanezen időszakban átlagosan 9 volt (átlagosan 10 házasságra 6 válás jut).

Szirmabesenyőben a munkanélküliségi ráta a vizsgált időszakban csökkenést mutatott, a megyei átlag alatti, az országos átlaghoz nagyon hasonló volumenű. A különböző ellátásban részesülők száma is csökkenő tendenciát mutat. A statisztikák kedvező irányba mutatnak, de nem hanyagolható el a munkával nem rendelkező munkaképes korú lakosság; akik számára alternatívaként a közfoglalkoztatás mutatkozik, ugyanakkor a település adottságait és lehetőségeit tekintve korlátozott az önkormányzat foglalkoztatási képessége.

1.7.2. Térbeli-társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok

Szirmabesenyőben jellemzően földszintes, kertvárosias, illetve falusias beépítésű, hasonló adottságú telkekkel és beépítési formákkal lehet találkozni, így az egyes lakosok életvitelszerű szokásai relatíve kisebb eltéréseket mutatnak. A belterületen zavaró mértékű állattartás, zajos tevékenység végzése, mely jelentősebb környezeti problémát okozna, nem jellemző.

A társadalmi összetételt tekintve különbözőség mutatkozik a „beköltöző” és a „tősgyökeres” lakosság között, mely időnként súrlódásokat okoz. Általánosságban elmondható, hogy a városi zsúfoltságból kiköltözők és hagyományos vidéki életvitelt folytató lakosság közötti konfliktus csak hosszú közösségépítő munkával oldható fel teljesen.

A település területén a KSH szegregátumot nem jelölt ki, ugyanakkor veszélyeztetett területnek minősül a Ságvári utcával és Dózsa György utcával határolt települési peremterület.

1.7.3. Települési identitást erősítő tényezők (történeti és kulturális adottságok, társadalmi élet, szokások, hagyományok, nemzetiségi kötődés, civil szerveződések, egyházak stb.)

Szirmabesenyő életében fontos szerepe van a Szirmay kastélynak. Az épület sajnálatos módon jelentős mértékben leromlott állagú, a kastélykertből nagy területek kerültek leválasztásra, „elépítésre”. A település vezetése, illetve a lakosság számára is fontos a kastély állapotának javítása, környezetének rendezése és a település életben betöltött szerep erősítése.

A településhez kötődik Szinyei Merse Pál festő neve is, aki az általános iskola névadója is lett. *Szinyei feleségének (Probstner Zsófia) nővérét (Probstner Mária) vette feleségül Szirmay Alfréd gróf, aki a település földbirtokosa és a helyi kastély ura volt.* Tervezett a festő Szirmabesenyői kötődésének nagyobb mértékű kihasználása, településmarketingben történő aktívabb bevonása.

Szirmabesenyő része az ún. Mária útnak, amely Közép-Európa jelentős zarándokútja. Az egyház ennek megfelelően fejlesztéseket is tervez (szálláslehetőségek).

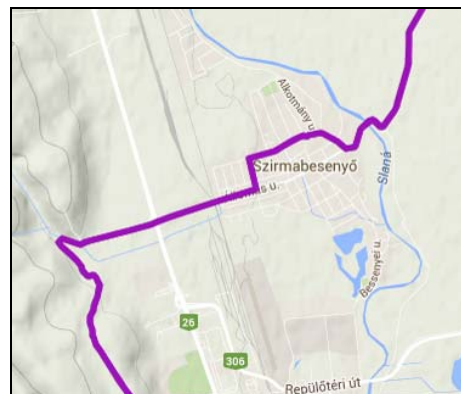
A településen az alábbi egyházi létesítmények találhatóak:

- Kisboldogasszony templom (Kossuth u. 28.)
- Református templom (Széchenyi u. 12.)
- Urunk Színeváltozása Görög katolikus templom (Iskola u. 26.)

A három vallás helyi vezetői együttműködően vezetik a helyi egyház-közösségeket.

Szirmabesenyőn számos alapítvány, egyesület, civil szervezet van:

- A Szirmabesenyői Református Templom Építéséért Alapítvány (Állomás út 78.)
- Cseperedők Egészségéért Alapítvány (Déryné u. 24.)
- Értékeinkért Egyesület (Állomás u. 62.)
- Fénypont Kreatív Műhely Közhasznú Alapítvány (Ady u. 9.)
- Green is Gold Környezettudatos Gondolkodásért Alapítvány (Kölcsey F. u. 32.)
- Hogy a XXI. században is élhessünk Alapítvány (Kossuth u. 5.)
- Lakóterületi Ifjúsági Szervezet (Kossuth u. 1.)
- Nacera Táncegyesület (Sajó u. 22.)
- Szent György Alapítvány (Rózsa u. 16.)
- Szirmabesenyői Büntetés-végrehajtási Dolgozók Független Szakszervezete (Miskolci út 3.)
- Szirmabesenyői Karate Sportegyesület (Alkotmány u. 37.)
- Szirmabesenyői Polgárőr Egyesület (Kossuth út 42.)
- Szirmabesenyői Sportkör (Állomás u. 3.)
- Szivárvány Mazsorett Táncegyesület (Kossuth út 42.)
- Tanulás Jövője a Jövő Tanulása Egyesület (József A. u. 9.)
- UTG Póker Club (Bartók Béla út 25.)
- Z-17 Postagalambsport Egyesület (Állomás u. 12.)

1.8. A település humán infrastruktúrája

1.8.1. Humán közszolgáltatások (oktatás, egészségügy stb.)

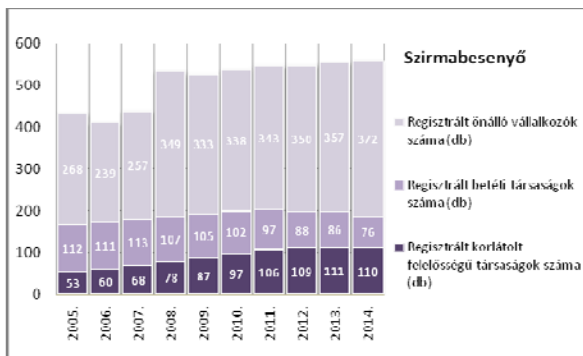
Szirmabesenyőben az alapszolgáltatások biztosítottak, melyeket az alábbi létesítmények látnak el:

- önkormányzati hivatal (Kossuth u. 5.)
- bölcsőde (Pöttömke Bölcsőde; Vörösmarty út 12-14.)
- óvoda (Napsugár Óvoda és Bölcsőde; Déryné u. 24.)
- általános iskola (Szinyei Merse Pál Általános Alapfokú Műszaki Iskola; Állomás u. 1.)
- egészségügyi központ, háziorvosi szolgálat, fogorvos, védőnői szolgálat (Állomás u. 61-63.)
- művelődési ház és könyvtár (Kossuth u. 42.)
- postahivatal (Kossuth u. 34.)
- ATM automata
- rendőrőrs (Kossuth u. 19.)
- polgárőrség (Kossuth út 42.)

1.9. A település gazdasága

1.9.1. A település gazdasági súlya, szerepköre

Szirmabesenyő gazdasági súlya nem tekinthető jelentősnek, a lakosság jelentős része eljár a településről dolgozni; de vannak helyi vállalkozások, melyek a helyi gazdaságot erősítik, iparűzési adót fizetnek a közös kasszába.

Szirmabesenyő területén a regisztrált vállalkozások száma növekvő tendenciát mutat, különösen az egyéni vállalkozók száma nőtt meg az utóbbi években, de a kft-k száma is megduplázódott a báziséhoz képest. 2014-ben az egyén vállalkozók 26%-a volt főfoglalkozású, 46%-a mellékfoglalkozású és 25% nyugdíjas. Az őstermelők száma csökkent a vizsgált időszakban (2009: 98 fő; 2014: 73 fő). A vállalkozások méretét tekintve a mikro-vállalkozások vannak többségben: 1-9 fős 122; 10-19 fős 9, 20-49 fős 2 vállalkozás (2014.)

A település vezetése az adottságokat figyelembe véve nagyobb gazdasági potenciál kialakításán dolgozik, a kialakult műszaki infrastrukturális helyzetre alapozva (főút, vasút, kiépült közmű-hálózatok) a meglévő termelő cégek megtartása, fejlesztése, új vállalkozások vonzása, ezáltal a népesség megtartása a hosszú távú cél.

A település eddig kevésbé profitált a meglévő természeti és épített értékek hasznosításából, megfelelő és az igényekhez illeszkedő program kialakításával a turizmus és a hozzá kapcsolódó szolgáltatások is nagyobb hangsúlyt kaphatnak.

1.9.2. A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői

Szirmabesenyőben elsősorban a szolgáltatási szektorba (kiskereskedelem, könyvvitel, mérnöki tanácsadás, oktatás, stb.) tartozó vállalkozások folytatnak tevékenységet, de jelen vannak ipari és építőipari tevékenységet folytatók is. A mezőgazdasági tevékenységgel foglalkozók száma alacsonynak mondható.

1.9.3. A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb települést érintő fejlesztési elképzelései

Szirmabesenyő a gazdasági területeit fejleszteni kívánja, a 26. sz. másodrendű főút mentén kijelölt gazdasági területeken túl elsősorban a repülőtér környezetében kíván gazdaságfejlesztési tevékenységet koncentrálni, a miskolci gazdasági területekhez kapcsolódóan.

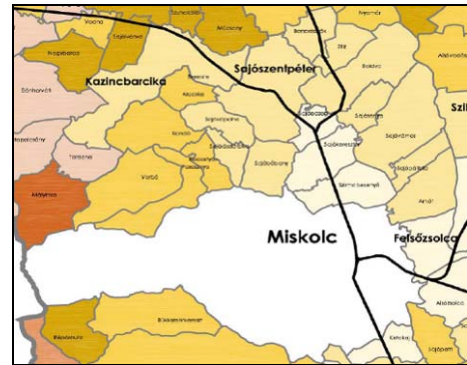
Az Állomás úti Dexiker telephelyének belső rendezése érdekében fontos a telephely végében haladó vízfolyás, illetve a csapadékvízvezető-rendszer fejlesztése, rendezése.

A település számára fontos rendezési szándék, hogy az általános iskola közelében lévő MÉH-telep kerüljön áthelyezésre jelenlegi helyéről.

Meghatározó a barnamezős gazdasági területeken lévő iparvágány hálózat, mely jelenleg használaton kívül van, és állapota folyamatosan romlik. A vágányhálózat későbbi sorsa kihat az egyes területek alakítására, használatára.

1.9.4. A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők (elérhetőség, munkaerő képzettsége)

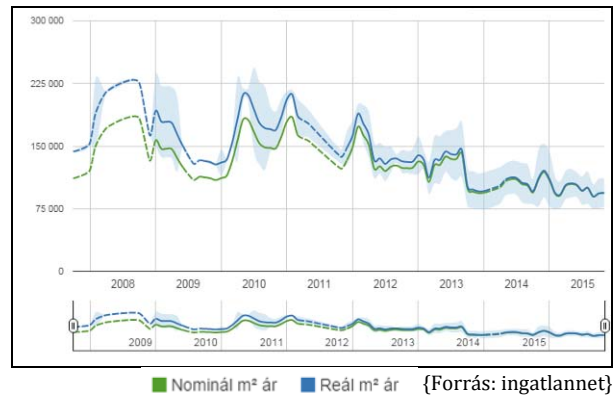
A versenyképességet tekintve Szirmabesenyő kedvező helyzetben lévő településnek tekinthető, a térségben nagyobb foglalkoztatottsági lehetőséget kínáló városok ~30 percen belül elérhetőek.

1.9.5. Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)

Szirmabesenyőn a lakosság vélekedése szerint az ingatlanok értékállóak tekinthetők elsősorban a rendezett környezet, a közbiztonság és a jó közlekedési kapcsolatok miatt.

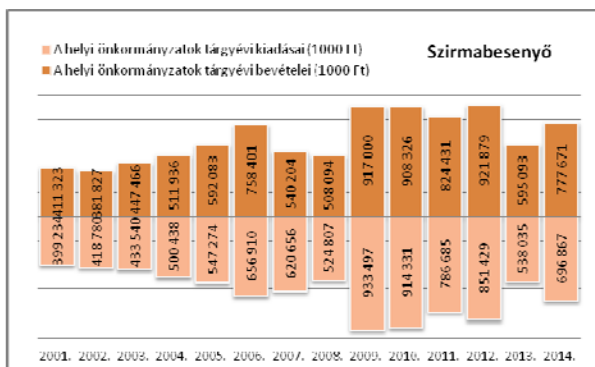
A lakóingatlanok átlagos m² ára 2007-ben 111 eFt volt, míg 2015-ben 98 eFt. Az eladásra kínált házak átlagos mérete ~130 m² volt. Az ingatlanhirdetések lakóingatlant, üzleti helyiséget és beépíthető földterületet is kínálnak, a régebbi építésű családi házak olcsóbb (95 m²-es családi ház 500 m²-es telekkel 75.800 Ft/m²), míg az építési telkek drágább árfekvésűek (üres telekár: 3850 Ft/m²).

A településen jelenleg ~60 db új lakás építésére alkalmas építési telek áll rendelkezésre, így esetleges kereslet-élénkülés esetén Szirmabesenyő ki tudja elégíteni az igényeket. További lehetőségek a belső megújulásra alkalmas avult lakóépületek átépítése.

1.10. Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere

1.10.1. Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program

Az önkormányzat bevételeinek és kiadásainak elmúlt évekbeli alakulását mutatja az ábra. A vizsgált időszakon belül az önkormányzat adósságot nem halmozott fel; fejlesztési vagy működési hitel iránt nem folyamodott. Az önkormányzat a vizsgált években megtakarított pénzállománnyal zárt, melyeket a következő év fejlesztéseire, korábban elmaradt feladatok ellátására tudott fordítani. A település számára kedvezőtlen helyzetet teremtett a személyi jövedelemadóra és gépjárműadóra vonatkozó új szabályozás, amely értelmében a bevételek jelentős része a központi költségvetést illeti.

A településen az alábbi helyi adókat kell megfizetni:

- Iparüzési adó – 14/2015. (IX.25.) önkormányzati rendelet – az adóalap 1,9%-a; ideiglenes tevékenység esetén napi 5.000,- Ft.
- Telekadó – 19/2015. (XI.26.) önkormányzati rendelet – mértéke: 50 Ft/m²; a magánszemély tulajdonában lévő lakóingatlanhoz tartozó telek mentes az adó alól.
- Építményadó – 21/2014. (XI.28.) önkormányzati rendelet – mértéke: 800 Ft/m²; 500 Ft/m² gépjárműtároló esetén; a magánszemély tulajdonában lévő lakás mentes az adó alól.

A helyi adók köre, mértéke növekedett az elmúlt években, mert az önkormányzat fejlesztésre számítható kerete beszűkült.

2011-2014 időszakban a fejlesztések jelentős része pályázati forrás bevonásával valósult meg; pl.:

- iskolai informatikai beruházás
- biokazán (start munka-program)
- egészségpark kialakítása
- térfigyelő kamerarendszer
- könyvtár infrastruktúrafejlesztése
- belterületi csapadékvíz elvezetés fejlesztése
- egészségügyi központ kazáncseréje
- polgármesteri hivatal kazáncseréje

Szirmabesenyő Nagyközség önkormányzati vagyonára és vagyongazdálkodására vonatkozó elveket a módosított 10/2012. (VI.29.) önkormányzati rendelet rögzíti.

Az önkormányzat 2015-2019 időszakra vonatkozó gazdasági programja az alábbiakat tartalmazza:

A program alapelvei:

- *prioritást élveznek a kiegyensúlyozott gazdálkodáshoz szükséges forrásteremtő törekvések*
- *a település fejlesztésének összehangolása a megyei és térségi programokkal, pályázati forráslehetőségekkel*
- *belső munkahelyteremtés támogatása, elsősorban a szolgáltatások bővítésével és fejlesztésével*
- *a helyi adottságok és nyugvó értékek hatékonyabb kihasználása*
- *iparterületek hasznosítása révén jelentős fejlesztési és működési forrásteremtés*
- *a település megtartó/vonzó erejének növelése*
- *ifjúság-, idős-, civil-, kultúrabarát alprogramok kidolgozásával a lakosság legszélesebb körének aktivizálása*
- *közösségformáló közösségi élet humán és infrastrukturális feltételeinek megteremtése*
- *nemzetközi, hazai és térségi partnerkapcsolatok bővítése, erősítése*
- *az önkormányzat és a vállalkozások szervezett, endszeres, folyamatos és érdemi együttműködésének megvalósítása*
- *a természeti és épített környezet környezettudatos fejlesztése*
- *a település egyedi arculatának megteremtéséhez szükséges saját programok, megvalósítási tervek előkészítése, elkészítése*
- *a gyakorlati megvalósítások során a magas szakmai színvonal és költségtakarékosság elvének összehangolása*
- *a külső és belső nyilvánosság széleskörű biztosítása (honlap, nyomtatott periodika, élő fórumok stb. révén)*

Cél a meglévő munkahelyek megőrzése, új és tartós munkahelyek megteremtése; az önkormányzat a szociális jellegű foglalkoztatásban tud szerepet vállalni:

- *Közfoglalkoztatás*
- *Szociális szövetkezetek*

1.10.2. Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere

Szirmabesenyő a 2015-2019 időszakra vonatkozó gazdasági programjában ún. befektetői portfóliók készítését határozta el az alábbiak szerint:

- Iparterületek
 - Önkormányzati és magántulajdonban számos olyan földterület található, amely szakszerű ingatlanfejlesztési tevékenységgel az élénkülő befektetői kereslet számára felkínálható.

- A Miskolci Mechatronikai Park mellett 50 hektáros önkormányzati tulajdonú terület található, melyből 15 hektár 2019-ig a Miskolci Repülőklub használatában van sport célra.
 - A 26. sz. másodrendű főközlekedési út mentén számos magántulajdonban lévő, ipartelepítésre alkalmas terület található, melyek feltérképezésre kerültek és az önkormányzat, mint kijánló, közvetítő szervezet próbálja ösztönözni befektetők vonzását.
- Idegenforgalmi területek
- A Szirmay kastély fejlesztése kapcsán az önkormányzat olyan befektetéseket támogat, melyek a környezettel harmóniában működve, helyi munkahelyeket teremtve állít elő értéket.
 - A pincés terület – a terület közbiztonságának megerősítése mellett – idegenforgalmi potenciált is jelent. A területhez kapcsolódik a Balogh-liget nevű lovastanya, ahol fedett lovarda és szabadtéri létesítmények biztosítanak lehetőségeket a látogatóknak.

A településnek a fejlesztési tevékenységekre vonatkozóan külön intézményrendszere nincs, az önkormányzati hivatal dolgozói, illetve egyes specifikus célok érdekében, szakemberekből összeállított teamek készítik elő a különböző típusú beruházásokat.

1.10.3. Gazdaságfejlesztési tevékenység

A település önkormányzata releváns mértékű gazdaságfejlesztési tevékenységet nem végez, terület-előkészítés és potenciális beruházók felkutatásán dolgoznak az önkormányzati dolgozók. A település erősségének mondható, hogy vannak gazdaságfejlesztésre fordítható ingatlanok az önkormányzat tulajdonában.

1.10.4. Foglalkoztatáspolitikai

Az önkormányzat jelenleg elsősorban közcélú foglalkoztatás (~90 fő/év) keretei között biztosít munkalehetőséget a helybelieknek, települési foglalkoztatás-politika nincs. A megfelelő képesítéssel rendelkező lakosok Miskolcon, vagy a környező városokban találnak munkalehetőséget.

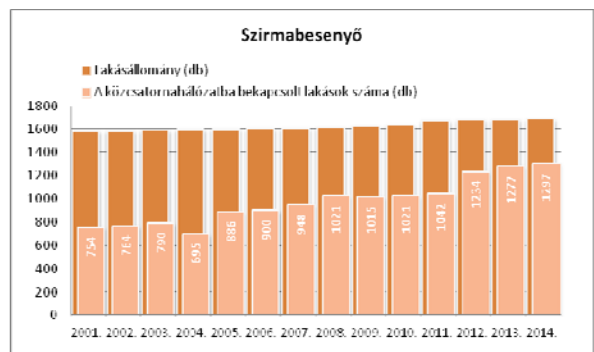
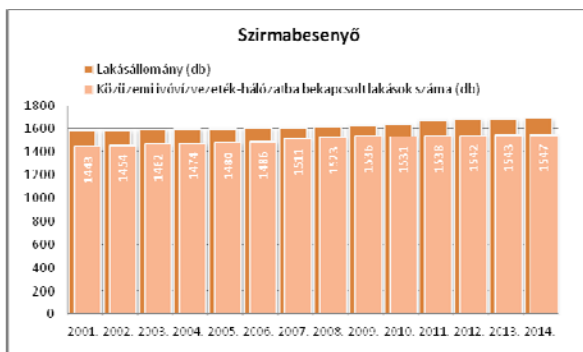
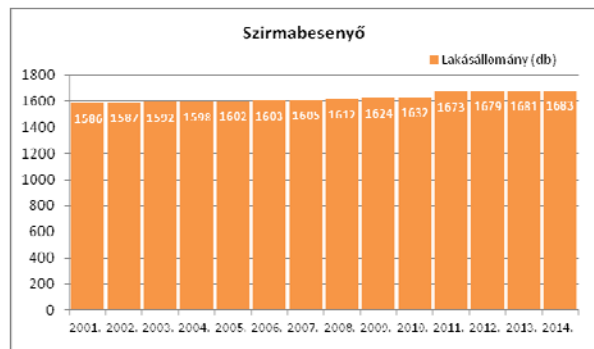
1.10.5. Lakás- és helyiséggazdálkodás

A település lakásállománya folyamatos növekedést mutatott az elmúlt években. 2014-ben a lakások 2%-a volt egyszobás, 19%-a kétszobás, 45%-a háromszobás és 34% négy vagy többszobás.

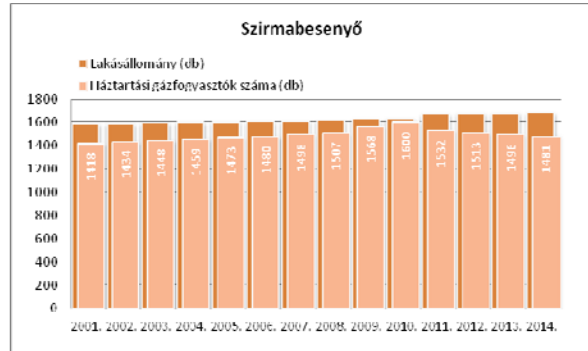
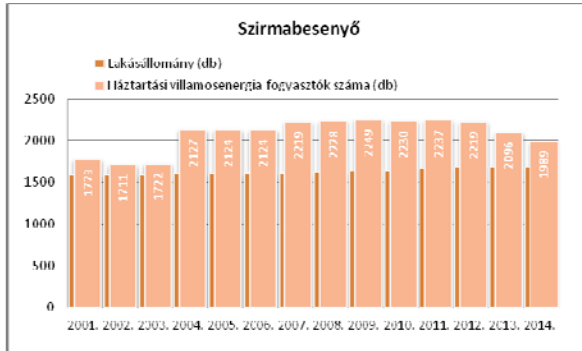
A 100 lakásra jutó lakosok száma csökkent, 2001-ben 303 fő jutott 100 lakásra, 2014-ben már csak 262 fő.

A lakásállomány jellemzően magántulajdonban van, önkormányzati bérlakás-állomány nincs.

Az alábbi ábrák a lakásállomány közművesítettségére vonatkozó főbb adatokat ábrázolja:

2014-ben a lakásállomány 92%-a volt rákötve a vezetékes ivóvízhálózatra, 77%-a volt a közcsatorna-hálózatra rákötve, 88%-a volt bekötve a vezetékes gázhálózatba; az elektromos energia-ellátás teljesnek mondható.

1.10.6. Intézményfenntartás

Szirmabesenyőn jelentős intézményi-hálózat nem épült ki, mivel a szomszédos Miskolc MJV az intézmények széles körét kínálja.

Szirmabesenyő Nagyközség Önkormányzata az alábbi intézmények fenntartója:

- Napsugár Óvoda és Bölcsőde
- Petőfi Sándor Művelődési Ház, községi könyvtár
- Egészségügyi Központ

A Szinyei Merse Pál Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola fenntartója a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (1051 Budapest, Nádor u. 32.), az iskola működtetője Szirmabesenyő Nagyközség Önkormányzata.

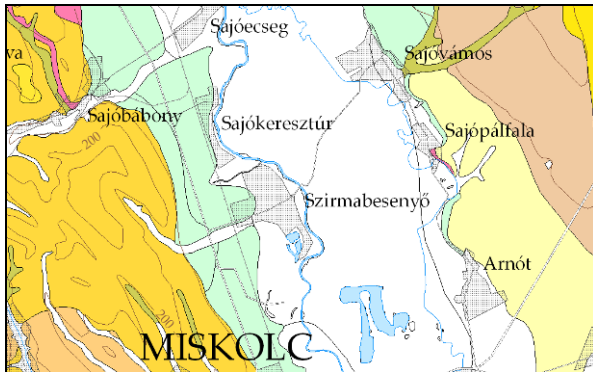
1.10.7. Energiagazdálkodás

A helyi intézményekben az energiagazdálkodás elsősorban az épületek felújítására, korszerűsítésére, a nyílászárók cseréjére összpontosult. Önkormányzati energiagazdálkodási program jelenleg nincs.

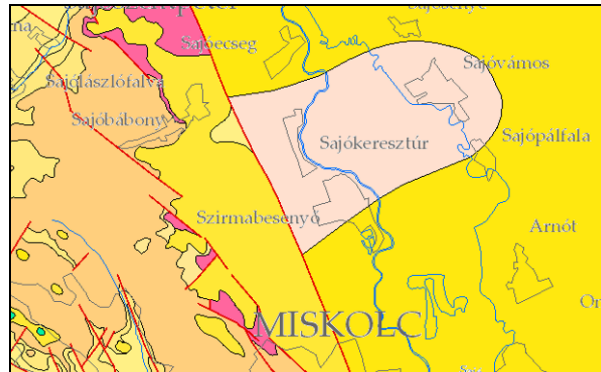
1.11. Településüzemeltetési szolgáltatások

Az önkormányzatoknak – a 2011. évi CLXXXIX. törvény 13.§ értelmében – a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó feladatai:

- településfejlesztési, településrendezés
- településüzemeltetés (köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása)
- a közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése
- egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások
- környezet-egészségügy (köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása, rovar- és rágcsálóirtás)
- óvodai ellátás
- kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása, filmszínház, előadó művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása;
- gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások;
- szociális szolgáltatások és ellátások, amelyek keretében települési támogatás állapítható meg;
- lakás- és helyiséggazdálkodás;
- a területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása;
- helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás;
- honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás;

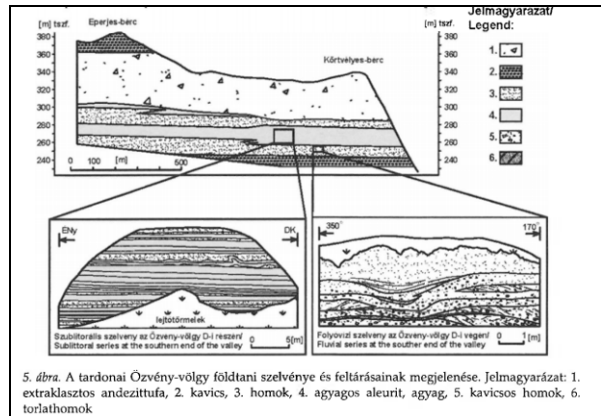
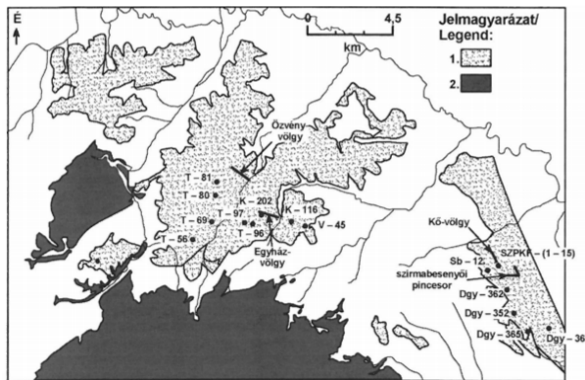

Földtani térkép { folyóvízi üledék; Salgótarjáni barnaköszén formáció}

Mélyföldtani térkép

A pincesoron tanulmányozhatók a vízbe hullott, agyagosan bontott (bentonitosodott) szürkés sárga riolituffák és –portufák, melyek helyenként homokkal szennyezettek. A nyugodt településű, egyenletes szemcsézetű agyagos betelepülések a hullámbázis alatti vízmélységre, illetve a vulkáni anyag-utánpótlás intenzitásának átmeneti csökkenésére utalnak. {Földtani Közlöny, 2003.}

5. ábra. A tardonai Ózény-völgy földtani szelvénye és feltárásainak megjelenése. Jelmagyarázat: 1. extraklasztos andezittufa, 2. kavics, 3. homok, 4. agyagos aleurit, agyag, 5. kavicsos homok, 6. torlathomok

Talajviszonyok: A táj jellemző talajai a barna erdőtalajok, a kilúgozott csernozjom és a barnaföld. Ez utóbbi leginkább a magasabb fekvésű helyeken, a hegyes-dombos vidékeken fordul elő. Vannak több-kevésbé humuszos változatai is. Ez utóbbiakat jól fel lehet ismerni vöröses barna színük és gyengén savanyú kémhatásuk alapján. A barna erdőtalajok nagy területeket foglalnak el, szerkezetük szemcsés, a nagyobb mélységekben hasábos. A humuszos réteg gyakran elfedi az agyagos felhalmozódási szintet. Ennek a talajnak a fizikai tulajdonságait a meszezés jelentős mértékben javíthatja, így alkalmasabbá válik mezőgazdasági művelésre.

Hasonlóan termékeny talajtípus a kilúgozott csernozjom, mely sok szerves anyagot tartalmaz, így tápanyagban gazdag; szerkezete morzsálékos és vízgazdálkodása is kedvező. Közvetlenül a Sajó mentén, a Bódva torkolatától kezdve, egyre szélesedő sávban fordulnak elő közép-kötött vályogtalajok, glaciális és folyami alluviális üledékek.

A talajerózió főként az Északi-középhegységhez tartozó területeken jelentős, ahol a megritkult erdőkből a csapadék gyorsan lefut az alacsonyabb térszínekre. A talajok ellenállása az erózióval szemben általában kielégítő, de nagyobb vízmennyiségnek már nehezen tudnak ellenállni, emiatt a talajréteg a hegyek lejtőin és a domboldalakon fokozatosan elvékonyodik.

Klimatikus viszonyok: Mérsékelt meleg, száraz, de északon már közel van a mérsékelt száraz éghajlati típushoz. Az évi napsütéses órák száma 1900 - 1950 között váltakozik, észak felé haladva fokozatosan csökken. Az évi középhőmérséklet: ~9,3-9,6 °C.; a déli völgytorkolatokban a legmelegebb hónap (július) középhőmérséklete ~20-22 °C körül van. A nyári napok száma 75-80, a hőségnapoké 20-25 között váltakozik. A tél mérsékelt hideg, január középhőmérséklete a Sajó völgyében -3 °C alá csökken, a téli napok száma viszonylag magas, 40-45 nap. Az utolsó tavaszi fagy április 15-20 közötti időszakban van, míg az első őszi fagyokra az október 20-25 közötti napokon lehet számítani. A csapadék évi összege: 570-580 mm között van; maximuma a júniusi időszakra, minimuma február hónapra esik. Őszi

másodmaximumról nem beszélhetünk, ennek oka, hogy a párás légtömegek a hegyeken átkelve csapadékuk nagyobb részét elvesztik, a völgybe érő leszálló légáramlat a meglévő felhőket is felosztja. Az uralkodó szélirány északkeleti, de a domborzat szélirányt módosító hatása igen jelentős. Jellemző a mérsékelt szélsébség. Az átlagos szélsébség: 2,5 m/s.

Növényvilág: a síksági területek fontosabb természetes (potenciális) erdőtársulásai a fűz-nyár-égerligetek, a tölgy-kőris-szil ligeterdők, a gyöngyvirágos és cseres tölgyesek.

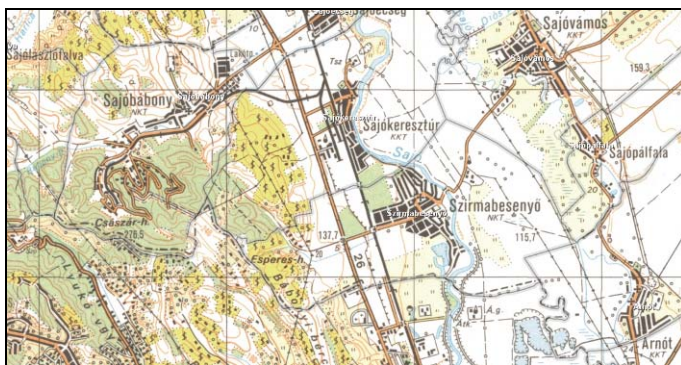
A mezőgazdasági területhasznosítás jellemzőbb kultúrái a búza, a vöröshere és az őszi árpa.

A hegyoldalakon, a szőlőskertek között a művelésre alkalmatlan szűk völgyekben és a meredek hegyoldalakon, hegyhátakon a tölgyesek, cseres-tölgyesek előfordulása jellemző.

1.12.2. Tájhasználat, tájszerkezet

1.12.2.1. Táj történeti vizsgálat

A jelenlegi település helyén hajdan több kisebb település helyezkedett el – középen a Szirmaj-majorsággal, birtokközponttal és kastéllyal – egyetlen hosszú útra szervezve. A falurészeknek volt révátkelelése, az egyik ezek közül mai híd helyén.

A község régi településrészei: Alsókelecsény (1544-ben a törökök elpusztították, csak pusztá maradt – Kelecsény pusztá), Besenyőpusztá, Sajókeresztúr pusztá és Sajóbesenyő.

A mai település szerkezetében még felismerhető a régi földesúri központ, ám gyakorlatilag területe teljesen szétaprózódott, míg a Besenyő településrész teljesen elsoványodott.

Az ősi falvak letelepedésében meghatározó volt a Sajó nyugati partjának magaspart jellege, amely viszonylagos biztonságot jelentett az árvizekkel szemben, miközben az élethez szükséges vízkészlet „karnyújtásnyira” volt. A Sajóval való hajdani szoros kapcsolat emlékét őrzik azok az utcák, melyek a Sajóval párhuzamos főutcaról csaknem merőlegesen leágazva a folyóhoz vezetnek.

A hajdani falvakból létrejövő Szirmabesenyő és Sajóbesenyő 1939-ben egyesült. A település először É-D-i irányban terjeszkedett a Sajó mentén, követve az eredeti településszerkezetet, majd a legújabb részek erre merőlegesen, a település nyugati oldalán épültek ki. Ez utóbbi a településre a főúttól bevezető összekötőútra szerveződve lett kialakítva. Terjeszkedésük korlátját a vasút jelentette.

A település külterület-használatának változásai főként a Sajó szabályozásához köthetők. A folyótól keletre fekvő síksági lapályok, melyek a folyó ártéri területeihez tartoztak túlnyomóan kaszálóként és legelőként voltak hasznosítva. A vizenyős rétek közt helyenként időszakosan vízállásos fattyúmedrek húzódtak.

A töltések megépítése után lehetővé vált hajdani ártéri területek szántóföldi hasznosítása. Jelenleg nagy kiterjedésű, összefüggő szántóföldek terülnek el a 19. század elején még vizenyős, rétként és legelőként használt területen.

A falu és a hegyláb közt húzódnak – árvizektől védett – síksági területek hagyományosan is a település szántóföldjei voltak. Jelenleg ezt a területet felszabdálja a vasút és a 26. számú főút. A vasút és a falu közti hajdani szántók egy részén most a legújabb településrész helyezkedik el, valamint az ezt, a Borsodi Ércelőkészítő vállalatnál oltalmazó véderdő, illetve a repülőtéren nagy kiterjedésű gyepek felszállópályája, illetve a kavicsbányák helyén kialakult bányatavak.

A vasút és a főút közötti terület rész jelenleg védőerdő terület, felhagyott vasúti rakodóterület és szántóföldek tagolják. Kizárólag a főút és a hegyláb terület közt maradt fent összefüggően a hajdani terület-használat, azaz a szántóföldi művelés.

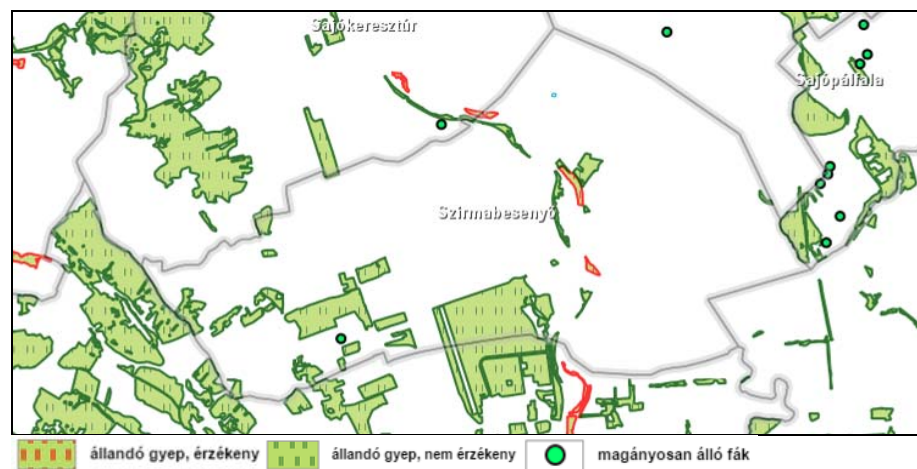
A dombos területeken jelentősen megnőtt a szőlős és gyümölcsös kertek területi arány az erdők rovására. A régi pincesorok tovább bővültek, melyekben a régi pincék, prэшázak és borházak még szép számban fellelhetők. Új elemként jelent meg a tájban a Királyhegy magaslatára épített lovarda, amely esztétikus kivitelezésének köszönhetően kedvező hatású tájképi elemként említhető.

1.12.2.2. A tájhasználat értékelése

A település közigazgatási területe változatos tájszerkezetű. Vonalas természeti elemként meghatározó a kanyargó Sajó-folyó, melyet a kisebb-nagyobb szigetek tesznek még változatosabbá. A folyótól keletre egyhangú síkság terül el, míg nyugatra a magaspart mellett a település helyezkedik el. A községet változatos területhasználatú sík terület övezi, melyben előfordul a véderdő, a szántó, a gyeperőltér és a bányatavak nyílt vízfelülete egyaránt. Ezekről tovább kelet felé haladva, a vasúton túl szántók és véderdők valamint elhanyagolt ipari területek találhatók. A hegyláb előtt összefüggő szántó terül el. Végül a síkságot a térszerkezeti kedvező hatású dombvonulat övezi, melyen hangulatos pincesorok, szőlőskertek találhatók valamint az új építésű, esztétikus kialakítású lovarda.

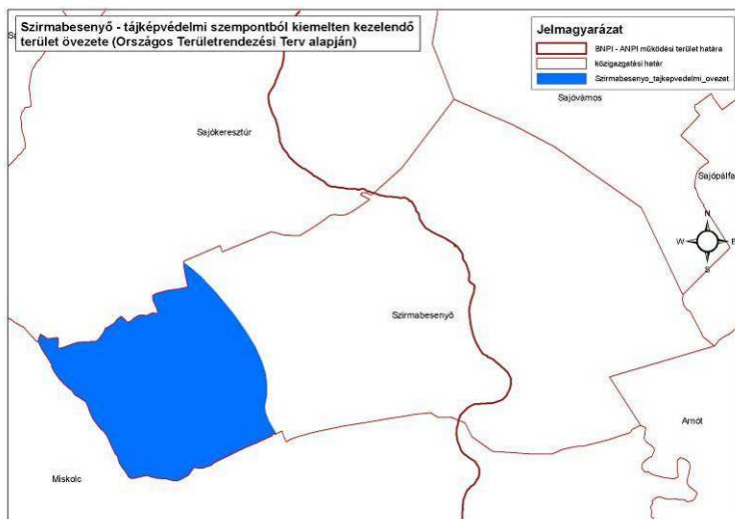
A tájhasználat viszonylagos mozaikosságára utal a terület művelési ágainak megoszlása.

A mellékelt ábra a gyepterületek területi elhelyezkedését ábrázolja (Mepar; 2015. december). Az igazgatási terület közel 7%-át kitevő gyepterületek (legelő, rétek) a nyugati, dél-nyugati területeken koncentrálnak.

1.12.3. Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek

1.12.3.1. Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek

A Bükki Nemzeti Park Igazgatósága I-959/3/2015. ügyiratszámú adatszolgáltatása értelmében a település nyugati, domboldali területe tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezetével (országos területrendezési tervben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben alkalmazott övezet, amelybe a természeti adottságok, rendszerek, valamint az emberi tevékenység kölcsönhatása, változása következtében kialakult olyan területek tartoznak, amelyek a táj látványa szempontjából sajátos és megkülönböztetett fontosságú, megőrzésre érdemes esztétikai jellemzőkkel bírnak) fedett.

OTrT 14/A. § (1) A tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete területét a kiemelt térségi és megyei területrendezési terv és annak alapján a településszerkezeti terv pontosítja.

(2) Az övezet (1) bekezdés szerint pontosított lehatárolása által érintett területre a kiemelt térség és a megye területrendezési tervének megalapozó munkarésze keretében meg kell határozni a tájjelleg helyi jellemzőit, valamint a település teljes közigazgatási területére készülő településrendezési eszköz megalapozó vizsgálata keretében meg kell határozni a tájjelleg megőrzendő elemeit, elem-együtteseit, valamint a tájképi egység és a természeti adottságokhoz igazodó hagyományos tájhasználat helyi jellemzőit.

(3) Az övezet (1) bekezdés szerint pontosított lehatárolása által érintett területre a tájképi egység és a hagyományos tájhasználat fennmaradása érdekében a helyi építési szabályzatban meg kell határozni a területhasználatra és az építmények tájba illeszkedésére vonatkozó szabályokat.

(4) A helyi építési szabályzat az építmények tájba illeszkedésének bemutatására látványterv készítését írhatja elő és a készítésre vonatkozó követelményeket határozhatja meg.

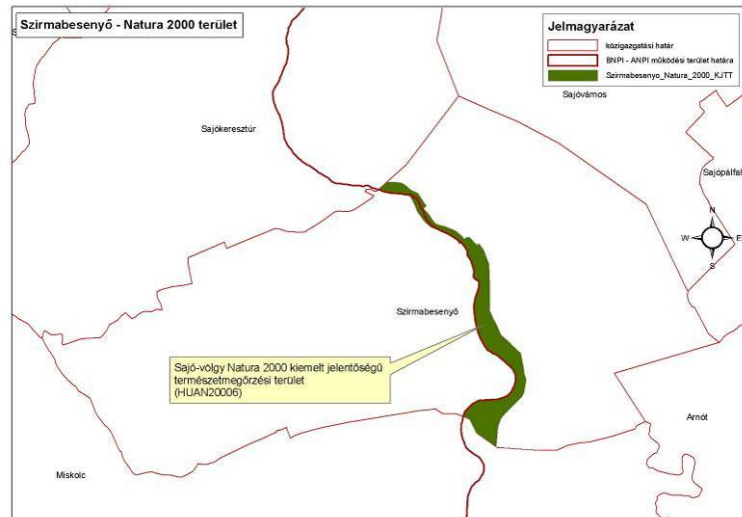
(5) Az övezetben bányászati tevékenységet a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet folytatni.

(6) Az övezetben a közlekedési és energetikai infrastruktúra-hálózatokat, erőműveket és kiserőműveket a tájképi egység megőrzését és a hagyományos tájhasználat fennmaradását nem veszélyeztető műszaki megoldások alkalmazásával kell elhelyezni.

1.12.3.2. Nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló terület, érték, emlék

Natura 2000 terület

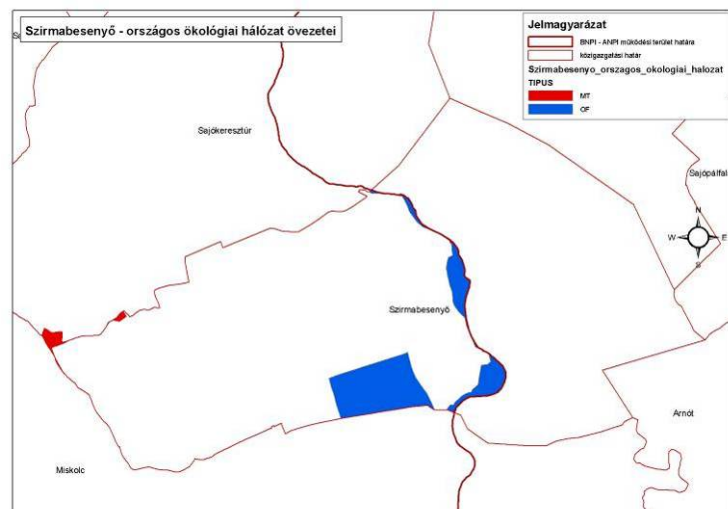
Szirmabesenyő közigazgatási területét az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X.8.) Korm. rendeletben kihirdetett, az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészelekről szóló 14/2010. (V.11.) KvVM rendelettel közzétett Natura 2000-es területek közül a Sajó-völgy (HJAN20006) néven kihirdetett kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület érinti. A Natura 2000 védelem alatt álló területeken az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság az illetékes.

1.12.3.3. Ökológiai hálózat

Szirmabesenyő közigazgatási területén az országos ökológiai hálózat övezetei közül a magterület és ökológiai folyosó övezetei megtalálhatók.

A magterület az igazgatási terület észak-nyugati csücskében, az ökológiai folyosó a Sajó folyó mentén, illetve a belterülettől délre került kijelölésre.

1.12.4. Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése

- A vezetékes ivóvízhálózat kiépült Szirmabesenyőn, a rákötések száma mégsem teljes mértékű, emiatt továbbra is jelentős az üzemelő közkifolyók száma (2014-ben 36 db). Az érintett lakások alacsony komfortfokozata miatti kényelmetlenségen túl a talajvízszennyezés és a fertőzésveszély kockázata is felmerülhet.
- A szennyvízvezeték-hálózat kiépült, de a rákötések száma elmarad a vízvezeték-hálózatra rákötött lakások számától (a vízvezetékkel ellátott lakásállomány 84%-a rendelkezik szennyvízrákötéssel). A nehezebb gazdasági helyzetben élők, valamint a környezet-tudatlanok esetében előfordulhat, hogy a szennyvíz nem szivárgásmentes zárt rendszerben van gyűjtve, majd elszállítva, ez potenciális veszélyt jelenthet a talajra, illetve talajvizekre.
- A település csapadékvíz-elvezetési rendszere problémákat vet fel; a hegyoldalról a település felé történő csapadék vizek elvezetése nyílt árkokkal, azonban ezek keresztmetszete, műszaki állapota nem mindenütt megfelelő.
- A Sajó menti területek, illetve attól keletre lévő földrészletek nagyvízi mederrel fedett területek, ezek területhasználata korlátozott.
- Az egykori Pázsit utcai települési hulladéklerakó területe rendezetlen.
- A bányató körüli terület kezeletlen, a vízfelület minőségi megfelelése is kérdéses.

1.13. Zöldfelületi rendszer vizsgálata

1.13.1 A települési zöldfelületi rendszer elemei

1.13.1.1. Szerkezeti-, kondicionáló szempontból lényeges, zöldfelületi karaktert meghatározó elemek

A Sajó menti zöldsáv tekinthető a legjelentősebb szerkezeti elemnek, a folyó mentén kisebb-nagyobb csoportokban kialakult zöldfelületekkel. A Sajó mentén foltokban erdőtervezett, védelmi elsődleges rendeltetésű erdőterületek is találhatóak (Parasznyai körzet; állami és magántulajdon; kismértékben tűzveszélyes faállomány).

A belterülettől észak-nyugatra, nyugatra erdőtervezett, közjóléti elsődleges rendeltetésű erdőterület található (Parasznyai körzet; állami és közösségi tulajdon; kismértékben tűzveszélyes faállomány).

A nyugati településhatárban, a domboldali pincesorok, illetve a Balogh Liget Lovas Klub környezetében is jelentős a faállomány (az erdőterképben nem szereplő, fás terület).

A lakott területeken belül nincs olyan utcai fasor, közkert, közpark, amely jelentősen befolyásolná a település arculatát.

1.13.1.2. Zöldfelületi ellátottság értékelése

Szirmabesenyőn az erdőterületek aránya (~6%) nem jelentős, ugyanakkor a nagyobb, összefüggő erdőterületek kondicionáló hatásúak az iparral terhelt Sajó-völgye térségben. Nincs fásított terület (nem erdei fafajok, arborétum, 1 hektárnál kisebb fával borított terület, 20 méternél keskenyebb erdősáv) nyilvántartva. Alacsony a gyep (rét, legelő) területek részaránya (~6,7%). Hiányoznak az út menti fasorok, illetve a jelentős területeket fedő szántók mezővédő fasorai.

1.13.2. A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái

A település bevezető részén található közjóléti rendeltetésű erdő (5A jelű erdőtag) megközelítése, „bejárhatósága” nem megoldott, hiányoznak a járható ösvények, az aljnövényzet becserjésedett, a perem helyzetű fekvés miatt illegális hulladéklerakások találhatóak a területen.

A Szirmay kastély egykori kastélykertje teljesen megszűnt, a telek fel lett szabdalva, részben beépült, illetve itt kapott helyet a szabadtéri focipálya.

Az ipari-gazdasági tevékenységgel foglalkozó telepek védelmi, illetve takaró fásításai hiányoznak.

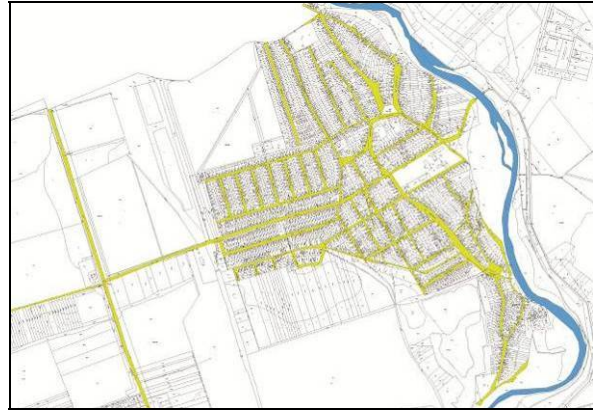
A temető körüli fásítás hiányzik, csekély a fák száma a temető területén belül; a kialakult állapotok, beépítések miatt a fásítás pótlása kevésbé reális.

1.14. Az épített környezet vizsgálata

1.14.1. Területfelhasználás vizsgálata

1.14.1.1. A település szerkezete, a helyi sajátosságok vizsgálata

A mai település szerkezetében még felismerhető a régi földesúri központ, de gyakorlatilag a területe teljesen szétaprózódott. Besenyő településrész teljesen elsovadt. A terjeszkedés főként nyugati irányban, a vasút felé történt, szabályos utcarendszerrel. A legrégebbi, íves helyenként teresedő utcavezetésű részek a Sajó és a településen át vezető É-D-i irányú főút között helyezkednek el.

A település először É-D-i irányban terjeszkedett, a legújabb részek pedig a település nyugati oldalán találhatók.

A 26. sz. főút és a vasút közötti, továbbá a Sajón túli területeken elsősorban kereskedelmi gazdasági és ipari területfelhasználattal jellemző. A Sajóvámosi út mellett – a Sajó túlsó oldalán – kialakult iparterület a TSZ major területén helyezkedik el.

A település fontosabb intézményei a település főutcáján, az Állomás u., Szirmay-kastély, Polgármesteri Hivatal környezetében települtek.

Jelenleg a település beépített területeinek nagy része a vasút és a Sajó folyó között helyezkedik el.

A település beépítésre szánt fejlesztési területeinek kialakítása korlátozott, a korlátozó tényezők:

- A település északkeleti oldalán a lakóterületek egészen az igazgatási határig húzódnak.
- Északnyugaton a fejlődés gátja az egykori Érc-előkészítő területe.
- Nyugaton a vasút korlátozza a település fejlesztését.
- Délnyugaton a repülőtér területe időlegesen (legalább 2019-ig) korlátozza a beépíthetőséget (magassági korlátozás).
- Délkeleten a települést a bányatavak és környezetük zárja le.
- Keleten, a Sajón túli területek nagyvízi mederrel fedettek.

1.14.1.2. ingatlan-nyilvántartási adatok alapján, termőföld esetén a művelési ágak és minőségi osztályok

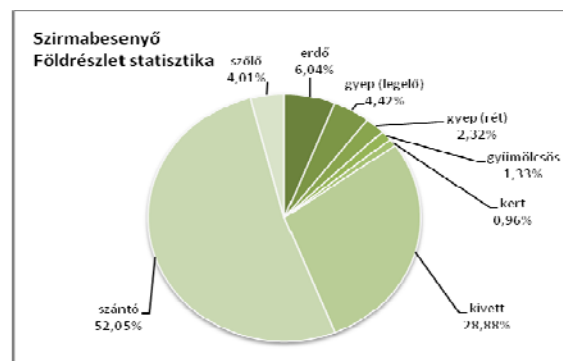
A település igazgatási területe 1574,9674 ha.

Földrészlet statisztika fekvésenként:

- belterület 13,8%
- külterület 72,7 %
- zártkert 13,5 %

Az átlagos aranykorona értékek a településen:

- gyümölcsös: 21,86 AK
- kert: 20,90 AK
- szántó: 21,77 AK
- szőlő: 38,17 AK
- legelő: 11,67 AK
- rét: 10,62 AK
- erdő 5,28 AK

1.14.1.3. Beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek

A hatályos településrendezési eszközök (jóváhagyva 2005-ben, több alkalommal módosítva) az alábbiak szerint határozták meg a terület-felhasználásokat:

– beépítésre szánt terület: ▪ lakóterület (kertvárosias, falusias) ▪ településközpont vegyes terület ▪ gazdasági (kereskedelmi-szolgáltató; ipari) terület ▪ különleges terület (temető, repülőtér, sportterület, szabadidő park, pincesor, intézményi)	– beépítésre nem szánt terület: ▪ közlekedési és közmű terület ▪ zöldterület (közpark) ▪ erdőterület ▪ mezőgazdasági terület ▪ vízgazdálkodási terület

1.14.1.4. Funkció vizsgálat (intézményi ellátottság, funkcionális és ellátási kapcsolat)

A települési intézményhálózat fejlesztése a cél, hogy Szirmabesenyő a jelenlegi kihívásoknak jobban meg tudjon felelni, illetve nagyobb térségi szerepkört tudjon betölteni.

- Az önkormányzati hivatal meglévő épülete kicsi, nem fér el egy épületben az összes dolgozó, így két helyen (Kossuth u. 5.; GAMESZ épülete) kell az ügyeket intézni. Megfelelő forrás-háttér biztosítása esetén a hivatal épületének bővítése valósulhatna meg. Az önkormányzati hivatalban települési és járási ügyek intézésére van lehetőség, de egyes szolgáltatási szintek a magasabb rendű előírások miatt Miskolc MJV-ban intézhetők (pl. építési engedélyezés). Ahhoz hogy egy helyen lehessen intézni az ügyeket szükséges a Kossuth utcai ingatlan bővítése, melyek tervezése folyamatban van, a beruházás megfelelő forrás biztosítása mellett valósulhat meg.
- A településen van bölcsőde (Pöttömke Bölcsőde; Vörösmarty u. 12-14.), amely nagy segítséget nyújt a kisgyermekes családok részére. 26 fős kapacitású, Sajóvámos, Sajókeresztúr, Sajóbáony, Sajóecseg településekről is érkeznek gyermekek. A településen a 20 hetes – 3 éves korú gyermekek száma ~100 fő körüli az elmúlt években, ugyanakkor a gyermekek többsége 3 éves koráig otthon nevelkedik; a csökkenő gyermekszám, az ismeretlen szülői szándékok és a változó jogszabályi környezet miatt nehezen kalkulálható a jövőbeli kapacitásigény. A bölcsőde kapacitása jelenleg kielégíti az igényeket, bővítési igény nem merült fel.
- A Napsugár óvoda (Déryné utca 24.) férőhelyeinek száma (100 fős) elegendő, ugyanakkor a képességfejlesztő elemek (tornaszoba; kültéri játszópark) hiányosak. A férőhelyek bővítésre vonatkozó igény nem merült fel.
- A Szinyei Merse Pál Általános és Alapfokú Művészeti Iskola (Állomás u. 1.) kapacitása jelentősen meghaladja a jelenlegi igénybevételt, a közeli kisebb településeken történő iskolabezárás esetén tud fogadni gyermekeket az iskola. Jelenleg 8 évfolyam van, 1-1 osztállyal (osztályonként 17-27 fő). A 6-14 évesek száma csökkenő tendenciát mutat az utóbbi években, továbbá érvényesül Miskolc „elszívó” hatása is. Az épület állaga felújításra vár (a közelmúltban végzett hőszigetelési, kazáncseres tevékenységen túl), a kültéri udvar rendezésre szorul.
- A magasabb szintű, illetve speciális szolgáltatást nyújtó oktatási intézmények Miskolc MJV-ban elérhetőek.
- Az Egészségügyi Központ (Állomás utca 61-63.) akadálymentesített épület-együttese parkolókkal és kielégítőnek mondható szolgáltatási skálával (házi orvosi szolgálat, gyermekorvos, védőnő, fogászat) áll a helybeli és környékbeli lakók számára. A gyógyszerár a közeli Arany János utcában található. Az egészségügyi ellátást szolgáló épület bővítésére nem merült fel igény. A szakorvosi szolgáltatások, kórházi ellátás Miskolc MJV-ban vehető igénybe.
- A településen van akadálymentesített Postahivatal (Kossuth utca), telefonfülkével, parkolóhelyekkel; a meglévő állapoton változás nem tervezett.
- A településen bankfiók nincs, a Felsőzsolca és Vidéke Takarékszövetkezet üzemeltet ATM-et (Mátyás király u. 9.); illetve a Postán is lehet készpénzt felvenni. A személyes banki ügyintézés elsősorban Miskolcon lehet elvégezni.
- A települési Művelődési Ház és Könyvtár (Kossuth u. 42.) az alap közművelődési szolgáltatásokat biztosítja, ugyanakkor a lakosság jellemzően Miskolcon vesz igénybe kulturális programokat (szélesebb kínálat).

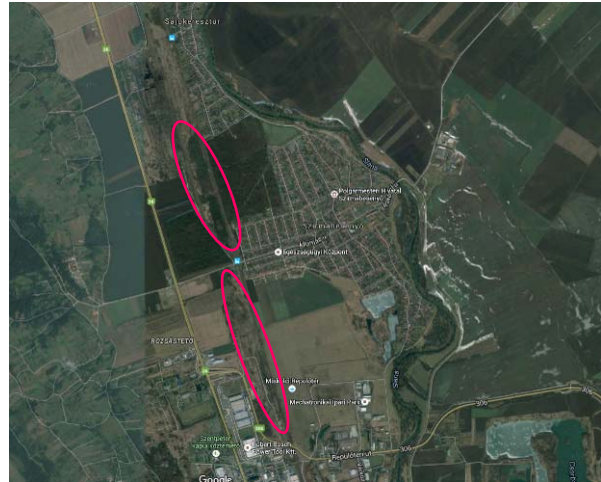
1.14.1.5. Alulhasznosított barnamezős területek

Barnamezős területnek nevezzük azt a területet, amelyet korábban ipari vagy bizonyos kereskedelmi célokra használtak, és amely terület alacsony koncentrációjú veszélyes hulladékkal vagy más egyéb szennyezéssel lehet terhelt, ugyanakkor lehetséges a terület újra-használata a terület megtisztítását követően. Néha a barnamezős terület fogalmát olyan korábban hasznosított területek megjelölésére is használják, melyeket már felhagytak, és nem szükségszerűen szennyezettek. Általában barnamezős területek a városok ipari körzetében található, olyan területeken, ahol elhagyott gyárak, kereskedelmi épületek, illetve egyéb korábban

szennyező tevékenységek örökségei vannak jelen. Kisebb barnamezős területek lelhetőek fel a régebbi lakónegyedekben vegytisztítók, benzinkutak környékén.

Szirmabesenyő igazgatási területén barnamezős területnek tekinthető:

- A 92. sz. vasútvonallal párhuzamosan kialakult, közúton nehezen megközelíthető közlekedési terület, részben felszedett vasúti vágányokkal, megrongált állomásépülettel. A magántulajdonú terület-együttes jelenleg felszámolás alatt áll.
- Volt KOKÖV (*Kohászati Alapanyag-előkészítő Vállalat, 1950-1996*) telephely a belterületől délre, a 92. sz. vasútvonal nyugati oldalán, a Bosch csoport telephelye mögött. 1987-re a vállalat fenntarthatatlanná vált, a kft-ké alakult telephelyek többségét felszámolták.

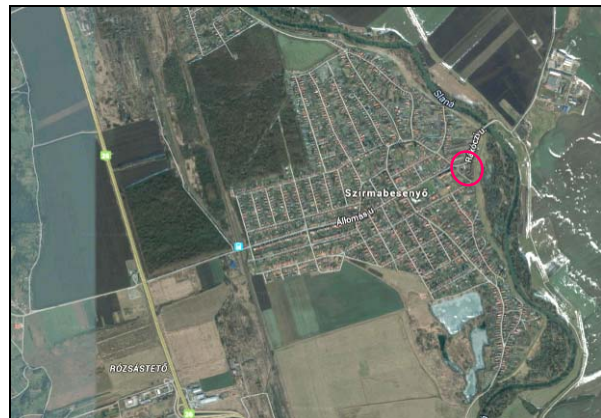

1.14.1.6. Konfliktussal terhelt területek

A belterület dél-nyugati részén a kavics bányászatot követően visszamaradt tavak (I., II., III.) találhatóak rendezetlen környezetben. Az ingatlanegyüttes jelenleg horgász-tóként funkcionál mintegy 11,5 ha területen, a kezelő: Észak-Magyarországi Horgász Egyesület. Az egyesület szerint a nem bányászott területeiken kialakult az állóvizek parti tájképe jellemző régió. A gyökerező hínárnövények és a parti nádasok számos halfaj találja meg ivási feltételeit. A gazdag telepítéseknek köszönhetően a tó ponty állománya stabil horgászfogást biztosít. Ragadozók közül a csukát fogják legnagyobb mennyiségben, de jelentős a tó süllő állománya is.

MÉH telep (Rákóczi u.): jelenleg is használatban lévő vas- és fémhulladék gyűjtő telephely, mely a környezet-terhelés miatt más területre áthelyezendő.

1.14.2. A telekstruktúra vizsgálata

1.14.2.1. Telekmorfológia és telekméret vizsgálat

Az alábbi táblázat a földhivatali földrészlet statisztikát összegzi. A művelés alól kivett területen van a legtöbb számú földrészlet, továbbá kezelhetetlen méretű (7m²) alrészlet is ezen területek között került kialakításra. A művelésben lévő földrészletek esetében a gyümölcsös és gyeperős művelési ágakban kerültek kijelölésre 51 m²-es, illetve 75 m²-es alrészletek, melyek önmagukban gazdaságosan nem művelhetők.

Az alrészletek átlagos mérete torz képet festhet, ugyanis egy-egy nagy területű (lásd. pl. a kivett területek esetében 50,0 ha) alrészlet arányaiban felfelé húzhatja az átlagot.

művelési ág	földrészletek száma	alrészletek száma	legkisebb alrészlet (m ²)	legnagyobb alrészlet (m ²)	átlagos alrészlet (m ²)
erdő	67	72	208	314373	13215
gyep (legelő)	68	79	244	118121	8818
gyep (rét)	231	237	75	14234	1541
gyümölcsös	192	196	51	18404	1066
kert	135	139	194	2764	1090
kivett	2152	2156	7	500998	2109
szántó	302	442	234	359692	18546
szőlő	460	460	427	7380	1371

A hatályos (többször módosított 2005. évi) szabályozás szerint az alábbi újonnan kialakítható legkisebb telekterületek kerültek meghatározásra:

- kertvárosias lakóterület: 350-1000 m²
- falusias lakóterület: 350-2500 m²
- településközpont vegye terület: 400-3000 m²
- ipari gazdasági terület: 1500-4000 m²
- kereskedelmi terület: 9000-12000 m²
- különleges beépítésre szánt területek: 3000-20000 m²

1.14.2.2. Tulajdonjogi vizsgálat

Szirmabesenyő területén az ingatlanállomány túlnyomó többsége magántulajdonban van, de vannak önkormányzati, egyházi (római katolikus, református, görög katolikus), egyesületi (horgászto – Észak-Magyarországi Horgász Egyesület), illetve állami tulajdonú (erdő területek) területek is.

1.14.3. Önkormányzati tulajdon kataszter

Az önkormányzati vagyon külön részeként kezelt törzsvagyon forgalomképtelen vagyontárgyai:

Sor-szám	Helyrajzi szám	Tulajdoni rész %	Terület m ²	Cím, hely	Megnevezés
Belterületi ingatlanok					
1.	234	100	1160	Kossuth u. 44.	Főtér
2.	269	100	705	Kossuth u. 5.	Községháza
3.	307	100		Ady E. u. 62.	Ravatalozó épület
Belterületi utak, vízfolyások					
4.	55	100	6642	Szirmabesenyő	Petőfi utca
5.	122/3	100	1.0096	Szirmabesenyő	Petőfi utca (Haszeja)
6.	176	100	4794	Szirmabesenyő	Rákóczi utca
7.	203	100	397	Földvári út	Anyaggödör (közterület)
8.	205/2	100	1824	Szirmabesenyő	Déryné utca (Iskola köz)
9.	207	100	5313	Szirmabesenyő	Állomás utca
10.	227	100	1079	Szirmabesenyő	Honvéd utca (Kastély köz)
11.	243	100	3694	Szirmabesenyő	Honvéd utca
12.	266/1	100	3557	Szirmabesenyő	Kossuth utca
13.	267/1	100	1.6599	Szirmabesenyő	Alkotmány utca
14.	270/21	100	4589	Szirmabesenyő	Mátyás király utca
15.	306/1	100	2201	Szirmabesenyő	névtelen utca (Patak utca)
16.	308/4	100	759	Szirmabesenyő	névtelen utca (Temető köz)
17.	309	100	527	Szirmabesenyő	névtelen utca (Temető köz)
18.	342	100	5976	Szirmabesenyő	Ady Endre utca
19.	406	100	7258	Szirmabesenyő	Vörösmarty utca
20.	407	100	2815	Szirmabesenyő	Erdősor utca
21.	427/2	100	5472	Szirmabesenyő	Kossuth utca

22.	444	100	2372	Szirmabesenyő	Mikes Kelemen utca
23.	482/2	100	2.2368	Szirmabesenyő	Széchenyi utca
24.	483	100	5017	Szirmabesenyő	Déryné utca
25.	531	100	1099	Szirmabesenyő	József Attila utca (Széchenyi köz)
26.	554	100	1.0123	Szirmabesenyő	József Attila utca
27.	575/1	100	1198	Szirmabesenyő	József Attila utca (Szada)
28.	575/3	100	215	Szirmabesenyő	Déryné utca (gát-láb)
29.	577	100	239	Szirmabesenyő	József Attila utca (Cirnya)
30.	588	100	1068	Szirmabesenyő	József Attila utca (Cirnya)
31.	611/1	100	1353	Szirmabesenyő	József Attila utca (park)
32.	617	100	2544	Szirmabesenyő	Sajó utca (ártér)
33.	633	100	738	Szirmabesenyő	Bessenyei utca (Ulicska)
34.	654/1	100	2629	Szirmabesenyő	Sajó utca
35.	666	100	1288	Szirmabesenyő	Sajó utca (Kurinca)
36.	675	100	4068	Szirmabesenyő	Sajó utca (Zátony köz)
37.	702	100	1.2013	Szirmabesenyő	Bessenyei utca
38.	771/3	100	132	Szirmabesenyő	Bessenyei utca (busz-ford.)
39.	772	100	2980	Szirmabesenyő	Bessenyei utca (busz-ford.)
40.	773/1	100	6755	Szirmabesenyő	Doricka patak
41.	787	100	3595	Szirmabesenyő	Bajcsy-Zsilinszky utca
42.	801	100	1692	Szirmabesenyő	Deák Ferenc utca
43.	821	100	1632	Szirmabesenyő	Bacsó Béla utca
44.	835	100	1655	Szirmabesenyő	Dózsa György utca
45.	850	100	6251	Szirmabesenyő	Ságvári utca
46.	852	100	780	Szirmabesenyő	Deák Ferenc utca
47.	872	100	2206	Szirmabesenyő	Bacsó Béla utca
48.	887	100	2524	Szirmabesenyő	Dózsa György utca
49.	897	100	3169	Szirmabesenyő	Déryné u.
50.	898	100	2105	Szirmabesenyő	Dózsa György utca
51.	908	100	1697	Szirmabesenyő	Jókai utca
52.	922	100	1849	Szirmabesenyő	Erkel Ferenc utca
53.	928	100	3845	Szirmabesenyő	Déryné utca
54.	934	100	2295	Szirmabesenyő	Jókai utca
55.	952	100	2096	Szirmabesenyő	Erkel Ferenc utca
56.	965/2	100	3615	Szirmabesenyő	Erkel Ferenc utca
57.	966/2	100	839	Szirmabesenyő	Besenyői árok
58.	966/3	100	849	Szirmabesenyő	névtelen utca
59.	966/24	100	2025	Szirmabesenyő	Arany János utca
60.	966/26	100	3121	Szirmabesenyő	Állomás utca
61.	966/71	100	1305	Szirmabesenyő	Kodály Zoltán utca
62.	966/94	100	1.2104	Szirmabesenyő	Arany János utca
63.	968	100	4363	Szirmabesenyő	Vörösmarty utca
64.	1004	100	858	Szirmabesenyő	Iskola utca
65.	1042	100	1.1518	Szirmabesenyő	Akác utca
66.	1068	100	3251	Szirmabesenyő	Herman Ottó utca
67.	1092	100	3316	Szirmabesenyő	Hunyadi utca
68.	1117	100	3303	Szirmabesenyő	Gárdonyi Géza utca
69.	1142	100	3098	Szirmabesenyő	Iskola utca
70.	1167	100	3182	Szirmabesenyő	Dankó Pista utca
71.	1192	100	3347	Szirmabesenyő	Kazinczy utca
72.	1217	100	3337	Szirmabesenyő	Rózsa utca
73.	1242/1	100	5066	Szirmabesenyő	Vasút utca
74.	1243/2	100	1520	Szirmabesenyő	Vasúti terület
75.	1243/4	100	6155	Szirmabesenyő	Besenyői árok
76.	1243/6	100	880	Szirmabesenyő	Erdősor utca
77.	1244	100	1.0777	Szirmabesenyő	Erdősor utca

78.	1264	100	620	Szirmabesenyő	Iskola utca
79.	1275	100	828	Szirmabesenyő	Kölcsey Ferenc utca
80.	1330	100	1729	Szirmabesenyő	Kölcsey Ferenc utca
81.	1341	100	1434	Szirmabesenyő	Kölcsey Ferenc utca
82.	1370	100	1.0089	Szirmabesenyő	Kölcsey Ferenc utca
83.	1410	100	462	Szirmabesenyő	névtelen utca (Patak utca)
84.	1411	100	1162	Szirmabesenyő	névtelen utca (Patak utca)
85.	1412	100	303	Szirmabesenyő	Erkel Ferenc utca
86.	1413/1	100	2319	Szirmabesenyő	Pázsit utca
87.	1413/21	100	5020	Szirmabesenyő	Pázsit utca
88.	1414/12	100	640	Szirmabesenyő	Kodály Zoltán utca
89.	1414/36	100	640	Szirmabesenyő	Bartók Béla utca
90.	1415/5	100	1024	Szirmabesenyő	Iskola utca
91.	1418/12	100	680	Szirmabesenyő	Kodály Zoltán utca
92.	1418/13	100	7662	Szirmabesenyő	Bartók Béla utca
93.	1418/35	100	1179	Szirmabesenyő	Bartók Béla utca
94.	1418/46	100	1104	Szirmabesenyő	Bartók Béla utca
95.	1418/57	100	1108	Szirmabesenyő	Bartók Béla utca
96.	1418/70	100	4819	Szirmabesenyő	Kodály Zoltán utca
97.	1422/2	100	864	Szirmabesenyő	Bartók Béla utca
98.	12621	100	4489	Miskolc	névtelen út (Alsó út)

Az önkormányzat vagyon korlátozottan forgalomképes vagyontárgyai:

Sor-szám	Helyrajzi szám	Tulajdoni rész %	Terület m ²	Cím, hely	Megnevezés
Külterületi ingatlanok					
1.	073/6	2	21.7843	Hejőpapi	Regionális hulladéklerakó
2.	073/7	2	3.9020	Hejőpapi	Regionális hulladéklerakó
Külterületi utak, vízfolyások					
3.	07	100	795	Szirmabesenyő	Földvári út
4.	09	100	1579		Úri (Úri út)
5.	014/2	100	8477		Margit és Zamcsiszkó (Csikótói út)
6.	019	100	1453		Margit és Zamcsiszkó (Hármas-határ út)
7.	021	100	1295		Zsidóka (Zsidókai út)
8.	022/11	100	506		Berek (Bereki-tároló út)
9.	024/13	100	4237		Berek (Berek utca)
10.	026/1	100	342		Berek – Kenderföld dűlőút
11.	026/2	100	99		Berek – Kenderföld dűlőút
12.	027	100	1072		Berek – Pradliszkó dűlőút
13.	028	100	1593		Berek – Pradliszkó dűlőút
14.	032	100	4028		Berek – Régi rét dűlőút
15.	034/15	100	4556		Széles földek – Hátsó rét dűlő út
16.	035	100	1855		Pradliszkó – Széles földek dűlőút
17.	049/8	100	5265		Hátsó rét – Tamáska dűlőút (Zbuskai út)
18.	052	100	2417		Szögrét – Köteles dűlőút
19.	054	100	1849		Nagy rét – Köteles dűlőút
20.	055	100	8911		Pradliszkó – Szögrét dűlőút (Zbuskai út)
21.	057	100	1295		Kenderföld – Szögrét dűlőút
22.	058	100	807		Kenderföld – Felső Sajó-parti út
23.	062	100	880		Ortás – Sajó-parti út
24.	068	100	520		Kenderföld – Alsó Sajó-parti út
25.	071/1	100	81		Kenderföld – Berek úrbéri dűlőút
26.	071/2	100	374		Kenderföld – Berek úrbéri dűlőút
27.	072	100	3097		Szögrét – Berek úrbéri dűlőút
28.	074	100	2356		Köteles – Berek úrbéri dűlőút
29.	075	100	5319		Berek úrbéri dűlőút
30.	077/1	100	2784		Berek úrbéri – Nagy rét dűlőút

31.	077/2	100	234	Berek úrbéri – Nagy rét dűlőút
32.	080	100	878	Padföldi dűlőút
33.	082	100	2414	Padföld – Sajó-parti út
34.	085	100	9848	Sajóbesenyői út
35.	091/2	100	1678	Lapos dűlőút
36.	0116	100	2413	Közép dűlő – Felső út
37.	0118	100	3129	Közép dűlő – Telepi út
38.	0120	100	1417	Közép dűlő – Alsó út (Határ utca)
39.	0123/1	100	2360	Bibik út
40.	0128	100	3710	Bibik utca
41.	0129/19	100	398	Királyhegyi út
42.	0129/77	100	4483	Király-Bibik alatti út
43.	0130	100	969	Király-Bibik alatti út (26-os út)
44.	0131	100	1.1056	Királyhegyi út
45.	0132	100	7194	Király alatti út (26-os út)
46.	0134	100	934	Király alatt – Felső dűlőút
47.	0136	100	4046	Király alatti dűlőút
48.	0176	100	5863	Esperes – Farkashegyi dűlőút (Első mély út)
49.	0177	100	3323	Farkashegyi út
50.	0198	100	737	Kishegyi út
51.	0214	100	1000	Kishegyi bérc út
52.	4640	100	705	Felső Király-tető út
53.	4641	100	1939	Felső Király-tető út
54.	4648/11	100	313	Felső Király-tető utca
55.	4683/6	100	234	Királyhegyi Felső-pincesor
56.	4691	100	180	Királyhegy, vizesárok
57.	4694/1	100	1880	Királyhegyi pincesor, Negyedik tér
58.	4694/2	100	1702	Királyhegyi pincesor, Harmadik tér
59.	4694/3	100	2459	Királyhegyi pincesor, Második tér
60.	4694/4	100	3136	Királyhegyi pincesor, Első tér
61.	4733	100	230	Királyhegy, Első utca
62.	4747	100	396	Királyhegy, Második utca
63.	4767	100	180	Királyhegy, Harmadik utca
64.	4783	100	957	Palatin, Alsó út (Keresztúri út)
65.	4784	100	4938	Palatin, Alsó út
66.	4786	100	3230	Palatin, Felső út
67.	4799	100	874	Óvár, Kis árok
68.	4812/1	100	1048	Óvári pincesor, Első tér
69.	4812/4	100	1387	Óvári pincesor, Második tér
70.	4835	100	277	Felső Óvárhegyi utca
71.	4836	100	1136	Felső Óvárhegyi út
72.	4877	100	1960	Óvárhegyi bérc út
73.	4891	100	457	Óvár, Felső út
74.	4896	100	640	Óvár, Felső út
75.	4934	100	3554	Óvár, Nagy árok
76.	4964	100	1.0025	Óvári út
77.	4965	100	6021	Óvár – Esperes dűlőút (Harmadik mély út)
78.	4992	100	2237	Espereshegyi bérc út
79.	5007	100	1529	Esperes, Felső út
80.	5094	100	1349	Farkashegyi út
81.	5095	100	417	Farkashegyi árok
82.	5113	100	302	Farkashegyi utca
83.	5133	100	360	Farkashegy, Felső út
84.	5136	100	885	Farkashegy, Felső út
85.	5148	100	1108	Farkashegyi bérc út
86.	5177	100	2453	Farkashegy, Belső-völgyi út
87.	5257	100	799	Farkashegy, Külső-völgyi út

88.	5318	100	4751	Farkashegy - Kishegy dűlőút
89.	5348	100	1242	Déli Kishegyi út
90.	5353	100	140	Déli Kishegyi út
91.	5354	100	1424	Felső Bibik út
92.	5355	100	1609	Bibik utca
93.	5374	100	4031	Kishegy - Bibik dűlőút (Bikalegelő út)
94.	5380	100	1306	Farkashegy - Bibik dűlőút
95.	5381	100	2726	Alsó Farkashegyi út
96.	5387	100	752	Bibik utca
97.	5401/3	100	122	Alsó Király-tető út
98.	5405/2	100	1445	Alsó Király-tető út
99.	5428	100	5805	Bibik út (volt szántó)
100.	5452/1	100	1120	Bibik utca
101.	5452/6	100	373	Bibik utca
102.	5453	100	1381	Alsó Bibik út

Az önkormányzati vagyon forgalomképes vagyontárgyai:

Sor-szám	Helyrajzi szám	Tulajdoni rész %	Terület m ²	Cím, hely	Megnevezés
Belterület					
1.	95	6	1208	Petőfi u. 36.	Lakóház, udvar
2.	200/2	100	913	Földvári út 2.	beépítésre szánt terület
3.	267/2	100	415	Alkotmány u. 57.	beépített lakótelek (földhaszn.)
4.	280	44	829	Alkotmány u. 24.	beépített lakótelek
5.	306/2	100	377	Alkotmány u. 78.	beépített lakótelek (földhaszn.)
6.	308/5	100	500	Vörösmarty u. 90.	beépített lakótelek (földhaszn.)
7.	308/6	100	435	Vörösmarty u. 88.	beépített lakótelek (földhaszn.)
8.	328/2	100	70	Ady E. u. 29.	kert
9.	607	100	379	József A. u. 76.	kert
10.	704	100	1.7397	Bessenyei u.	kert
11.	1102	25	775	Hunyadi u. 16.	Lakóház, udvar
12.	1242/2	100	560	Erdősor u. 1.	beépített lakótelek (földhaszn.)
13.	1243/3	100	7270	Állomás u.	kert (belterületi szántó)
14.	1243/5	100	6272	Állomás u.	kert (belterületi szántó)
Külterület, zártkert					
1.	4647	50	3313	Király	szántó
2.	4648/10	100	1054	Király	gyep
3.	4649	50	1712	Király	szántó
4.	4694/3/A	100		Király	közterületről nyíló pince
5.	4694/4/J	100		Király	közterületről nyíló pince
6.	4766	25	1288	Király	gyep
7.	4768	50	504	Király	gyep
8.	4790	100	3453	Óvár	gyep
9.	4794	50	3255	Óvár	gyümölcsös
10.	4804	33	3651	Óvár	gyep
11.	4810/5	100	55	Óvár	présház
12.	4824	9	3388	Óvár	gyep
13.	4834	33	2454	Óvár	gyep
14.	4837/1	3	1953	Óvár	kert, szőlő
15.	4837/3	3	976	Óvár	szőlő
16.	4837/4	3	977	Óvár	szőlő
17.	4847/1	50	2694	Óvár	rét, szőlő

18.	4864	100	5021	Óvár	gyep
19.	4874/1	13	1541	Óvár	kert
20.	4874/2	13	1211	Óvár	kert
21.	4874/3	13	1787	Óvár	kert
22.	4874/4	13	2114	Óvár	kert
23.	4875	13	2446	Óvár	rét
24.	4876	13	2922	Óvár	rét
25.	4895	88	1626	Óvár	szántó
26.	4935	100	241	Óvár	kert
27.	4937	100	280	Óvár	kert
28.	4938	8	219	Óvár	gyümölcsös
29.	4966	8	8442	Esperes	gyep, szőlő
30.	4970	100	1349	Esperes	gyep
31.	4985	50	1895	Esperes	gyep
32.	4986	50	1895	Esperes	rét, kert
33.	5034	8	3104	Esperes	szőlő, gyümölcsös
34.	5063	50	1744	Esperes	szőlő
35.	5066	50	2730	Esperes	gyep
36.	5069/1	50	1040	Esperes	szőlő
37.	5069/2	50	982	Esperes	szőlő
38.	5081/3	33	2807	Farkashegy	szőlő, gyümölcsös
39.	5086	100	3676	Farkashegy	szőlő, gyümölcsös
40.	5125/2	100	3325	Farkashegy	gyümölcsös
41.	5193/2	31	1581	Farkashegy	szőlő
42.	5194	31	1266	Farkashegy	szőlő, gyümölcsös
43.	5195	31	1266	Farkashegy	szőlő, gyümölcsös
44.	5333	13	1456	Kishegy	rét, szőlő
45.	5334	13	1543	Kishegy	szőlő, gyümölcsös
46.	5335	13	1486	Kishegy	szőlő
47.	5357	50	9187	Bibik	szántó
48.	5414	100	7567	Kishegy	szántó
49.	084	100	50.0998	Lapos	Repülőtér

1.14.4. Az épületállomány és a környezet geodéziai felmérése

Az igazgatási területre vonatkozó hiteles digitális alaptérkép 2015-ben került megvásárlásra a Nemzeti Kataszteri Program Nonprofit Kft-től, új geodéziai felmérésekről nincs adat.

1.14.5. Az építmények vizsgálata

1.14.5.1. Funkció, kapacitás

Építmények: a települési építmények jellemzően lakhatást szolgáló épületek, illetve az ezekhez tartozó melléképületek (pl. garázs, nyári konyha, szerszámos). A településen lévő lakóépületek döntő többsége lakott, de vannak eladó házak, illetve beépíthető üres telkek is. További meghatározó épületek a központban az intézmények. A gazdasági területekre a nagyobb ipari jellegű építmények a jellemzőek.

Műtárgyak (út, híd, torony, távközlés, műsorszórás műszaki létesítményei, gáz-, folyadék-, ömlesztett anyag tárolására szolgáló és nyomvonalas műszaki alkotások): a közlekedési és közműhálózatok meglévő állapotát a műszaki infrastruktúra fejezet ismerteti.

1.14.5.2. Beépítési jellemzők (beépítési mód, beépítési mérték, sűrűség)

Szirmabesenyőre a lakóterületi beépítések a kialakultak. A lakóterületeken elsősorban az oldalhatáron álló beépítési mód a jellemző; a beépítési mérték jellemzően nem haladja meg az övezetre előírt mértéket, a telek 30%-át. Az új építésű utcákban (Kodály Zoltán u., Bartók Béla u.) viszont sűrűbb beépítés alakult ki, a nagyméretű épületek számára már kevésnek bizonyult a kialakított telekméret.

A településközponti beépítések esetében is elterjedtebb az oldalhatáron álló beépítési mód, de fellelhetőek rendszertelenül a szabadonálló beépítési formák is. A beépítési mérték sűrűbb, koncentráltabb és a tervezett szerepkör bővítésével várhatóan nőni fog a településközpontban a beépítési mérték.

1.14.5.3. magasság, szintszám, tetőidom

Szirmabesenyőben a lakóterületek jellemzően földszint és tetőtér beépítésűek, ritkább esetben kétszintesek. A tetők magastetősek, az alapépitmény függvényében a tetőidom többségében nyeregtető, sátoztető, kontyolt nyeregtető.

Az újonnan nyitott utcákban (Bartók Béla, Kodály Zoltán) mind hajlásszögében (alacsonyabb), mint a tető formájában eltérés mutatkozik. Az összetett tetőformák többszörösen kontyoltak, szabdaltak (tetőtér beépítésre alkalmatlanok).

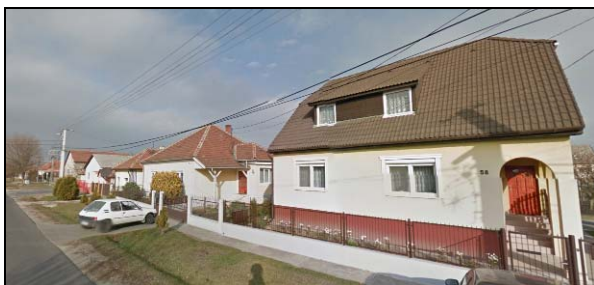
A tetők anyaga cserép, pala; esetenként hullámlemez.

Kölcsey Ferenc - utcakép

Rákóczi Ferenc - utcakép

Széchenyi - utcakép

Bartók Béla - utcakép

1.14.5.4. Település karakter

Szirmabesenyő újabb beépítésű területein inkább kertvárosias, helyenként – a régebbi beépítéseknél – falusias jellegű, a városias típusú beépítések, köztterek, zártabb utcaképek hiányoznak. Az új építésű utcák – a hagyományoktól eltérően – „mediterrán stílusban” épültek, az utcakép és az épületek külső megjelenésben eltérnek a kialakult beépítésektől.

Arany János - utcakép

Bessenyei - utcakép

Az épületek homlokzatai többségében diszkrét megjelenésűek, nem hivalkodó színezésűek, de akad néhány kivétel (pl. piros, kék homlokzati színek). Vannak utcák, ahol a tetőgerincek igazodnak egymáshoz (párhuzamosak), de vannak utcák, ahol egyes építetők a különbözőséget kívánták hangsúlyozni. Az előkertek méretei is jellemzően azonosak az egyes utcákban, de volt aki a kialakult építési vonaltól hátrébb helyezte el az épületet, ezzel megtörve az utca beépítési vonalát. A telek és közterület közti sávban sokan térkő-burkolatot helyeztek el, lehetőség szerint különböző alap-anyahasználattal és mintázattal. A kerítések, nyílászárók anyaghasználata és színskálája is széles spektrumon mozog.

Kölcsey Ferenc - utcakép

Rákóczi Ferenc - utcakép

Sajó utcai „mediterrán stílusú” ház

Bartók Béla – utcakép

1.14.6. Az épített környezet értékei

1.14.6.1. Településszerkezet történeti kialakulása, történeti településmag

Szirmabesenyő a mai nevén csak a XVII. Század óta szerepel, de alkotórészei: Alsókelecsény, Besenyőpuszta, Sajóbesenyő és Sajókeresztúr egy része, igen régi és nagy múlttal bíró községek voltak. Alsókelecsény létezéséről a XIV. század óta vannak adatok, de a törökidőszak következtében 1544-ben teljesen elpusztult, pusztaként pedig a szendrői várhoz csatolták. XVI. századi források szerint, már a Bebekek a földesurai egyes részeinek, másik részét viszont a szendrői várhoz csatolták és királyi birtokként kezelték. Ebben az időben híres bortermelő vidék volt, s a helyieken kívül 102 más településre való szőlőbirtokos is foglalkozott bortermeléssel. A virágzó szőlőművelést a török betörés szakította félbe, amely feldúlta és kirabolta a községet. Ekkor kezdték megkülönböztetésül alkalmazni a Vámos és a Sajó előtagot a forrásokban „Saio alias Vámos Bessenyeő” alakban fordul elő a neve. Amikor a falu kizárólagos birtokosa a Szirmay család lett, igyekeztek változtatni ezen a helyzeten. Mivel a közeli Szirma községrész a háborús események és a Sajó áradását okozta pusztítások miatt lakhatatlanná vált, Szirmay István kiváltságlevelet eszközölt ki I. Lipóttól arra, hogy Szirma lakosait átköltöztesse Kelecsény, Besenyő és Sajókeresztúr pusztákra, s azt saját nevével Szirmabesenyőnek nevezhesse, előnévként pedig felvehesse a Szirmabesenyő praedicatumot. A privilégium 1694. évi kihirdetése után meg is indult a telepítés, a lakosság pótlására felvidéki birtokairól evangélikus vallású tóto-

kat telepített ide és létrejött a mai község közvetlen elődje. Rk. temploma 1740-ben épült. A település XX. századig mint uradalmi központ működött.

Az 1900-as évek első felében már csaknem 2000 főnyi lakossága volt. Már ekkoriban 2 iskolája volt, egy római katolikus felekezeti, és egy állami elemi iskola, továbbképzővel. Kulturális intézményei a Polgári Olvasókör és a Kultúregyesület voltak. Gazdasági életében a szántóföldi gazdálkodás mellett az állattenyésztése is jelentős szerepet játszott, „Hangya” és Hitelszövetkezet is működött itt.

Lakossága 1945 óta megduplázódott, Miskolc közelsége, a község jó megközelíthetősége is lendületet adott a fejlődésnek. Lakosainak egy része ingázott a nagyváros és a község között, amíg a kohászat és a gépgyár munkaerőigénye felszívta a környező települések munkaerő-feleslegét is.

A jelenlegi település helyén hajdan több kisebb település helyezkedett el, középen a Szirmaj-majorsággal és birtokközponttal, kastéllyal, egyetlen hosszú útra szervezve. A falurészeknek volt révéltelése, az egyik ezek közül ma híd, a másik helyét a templommal együtt az emlékezet szerint elvitte a Sajó egyik áradása.

Az első katonai felmérés alapján a Sajó közelében, Keresztúrról Miskolcra vezető útvonal két oldalán helyezkedett az egyutcás, szalagtelkes Kelecsény és Besenyő. Kelecsényt két részre osztotta a „Kastélykert”.

I. Katonai felmérés (1763-1787)

Alkotórészei voltak:

- Alsókelecsény (1544-ben a törökök elpusztították a falut, csak puszta maradt – Kelecsény puszta)
- Besenyőpuszta
- Sajókeresztúr puszta
- Sajóbesenyő

II. Katonai felmérés (1806-1869)

Amikor a falu kizárólagos birtokosa a Szirmay család lett, igyekeztek a településeket egyesíteni. 1694-ben I. Lipót engedélyezte, hogy az akkori birtokos, Szirmay István a közeli Szirma községrész (amely a háborús események és a Sajó áradását okozta pusztítások miatt lakhatatlanná vált) lakosait átköltöztesse Kelecsény, Besenyő és Sajókeresztúr pusztákra, s azt saját nevével Szirmabesenyőnek nevezhesse el.

A XIX. sz.-i topográfiai térképeken a települések lassú terjeszkedése figyelhető meg. Mivel keleten a Sajó korlátozza a település terjeszkedését, a fejlesztések iránya jellemzően délnyugati – nyugati. Szirmabesenyő és Sajóbesenyő 1939-ben egyesült.

Szirmabesenyő az első világháború után lassú, majd 1945 után látványos belterület növekedést produkált.

- 1920-ban a temető déli végében, a Hanyica dűlőben nyitottak utcát
- 1946-ban a Kastélykert észak felét, a tőle nyugatra és délnyugatra fekvő Kis- és Nagyremiz dűlőket osztották ki
- 1960-ban az Alsóhosszú, Nagytábla, Lapos nevű szántók egy részét mérték ki házhelynek
- 1970-től a Lapos északi és déli felén osztották telkeket
- 1980-tól a Pazsácán épültek házak
- 1980-as évek végén az Ady E. u. és az Alkotmány utcák kertjébe ékelték be a Mátyás király utcát.

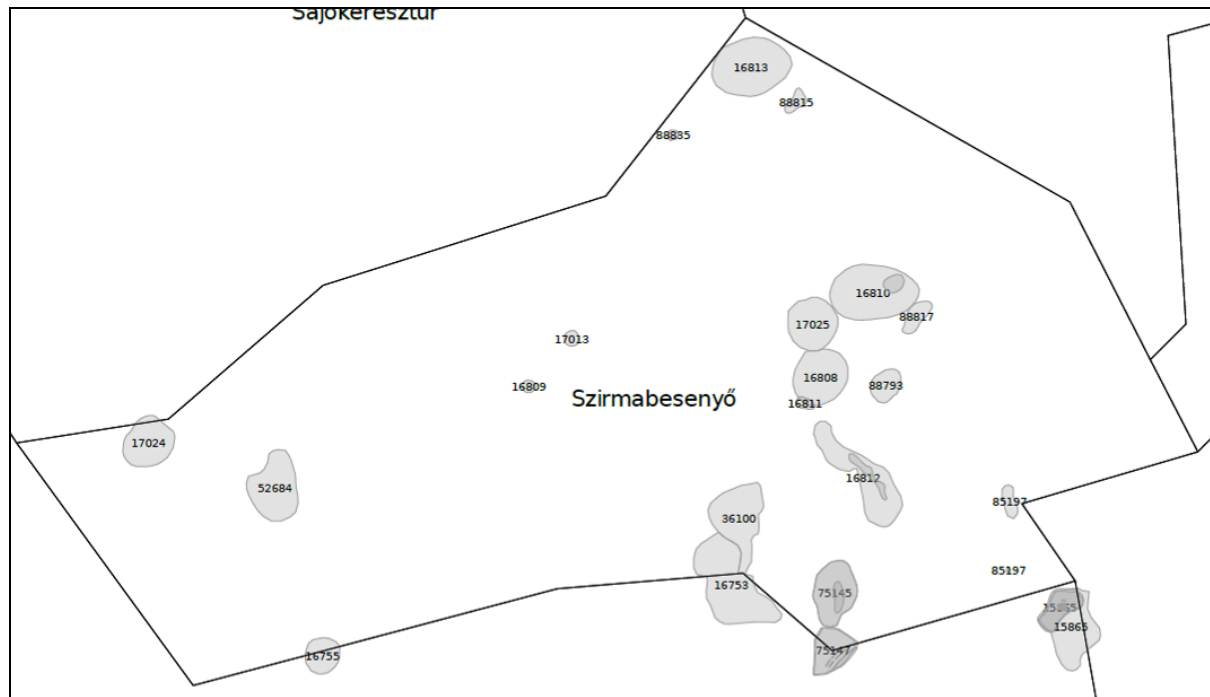
III. Katonai felmérés (1869-1887)

1.14.6.2. régészeti terület, védett régészeti terület, régészeti érdekű terület

Szirmabesenyő igazgatási területén az alábbiak a nyilvántartott régészeti lelőhelyek (Forster Központ adatszolgáltatása alapján; 600/2335-2/2015.):

azonosító	név	védelem	HRSZ
16753	Repülőtér I.	szakmai	083/11, 083/6, 083/8, 083/14, 084, 083/5, 083/7, 01428/5, 0774/3, 0775, 0774/2, 0776, 0777, 0780/1, 0780/2, 01428/6, 0778/1, 0774/1
16755	Rózsás-hegy	szakmai	5370, 5360, 5358, 5359, 5357, 5369, 5364, 5363, 5354, 5368, 5362, 5361, 5356, 0772/18, 0772/8, 0772/7, 0772/5, 0772/4, 0772/3, 0772/29, 0772/28
15865	Sajón túli dűlő	szakmai	0828/24, 0828/9, 023/5, 019/4, 023/8, 023/7, 022/1, 022/3, 053, 0778/3, 0830, 0828/14, 0828/13, 0828/11, 0828/10, 0833
75145	Bükkalja Tsz II.	szakmai	066/3, 077/2, 078/2, 076/2, 077/1, 076/1, 078/15, 078/14, 078/16, 078/17, 078/18, 078/19
75147	Bükkalja Tsz I.	szakmai	0778/2, 0786, 078/19, 0787/2
16808	Sajópart	szakmai	024/3, 059/3, 059/5, 059/1, 026/1, 057
16809	Akác utca 27.	szakmai	1020, 1023, 1024, 1028, 1027, 1193, 1194, 1215, 1192, 1042
16810	Berek-dűlő	szakmai	036, 024/8, 028, 027
16811	Kenderföldek	szakmai	024/3, 059/3, 059/5, 059/1, 062
16812	Sajópart II.	szakmai	066/16, 066/15, 066/14, 066/12, 066/13, 066/11, 071/2, 071/1, 063/3, 063/1, 066/5, 066/6, 066/7, 066/8, 066/9, 066/4, 066/3, 073, 075, 066/10, 063/2
16813	Margit-dűlő	szakmai	0114, 012/17, 012/16, 012/18, 014/3, 014/2
17013	Gárdonyi u. 4.	szakmai	1106, 1107, 1103, 1104, 1105, 1129, 1128, 1127, 1108, 1109, 1117, 1126, 1102, 1244
17024	Óvár	szakmai	4802, 4801, 4800, 4835, 4837/1, 4831, 4833/1, 4833/2, 4830/1, 4830/2, 4833/3, 4834, 4829, 4799, 4798, 4797, 4796, 4803, 4789/1, 4788, 4791, 4787, 4786, 4792, 4790, 4789/2, 4793, 4794, 4795, 4807/5, 4807/1, 4826/4, 4824, 4826/7, 4826/5, 4807/4, 4807/2, 4805, 4804, 4806, 4828/1, 4828/2, 4827, 022, 4826/6, 023
17025	Sajópart III.	szakmai	0215/2, 024/3, 059/1, 026/1, 024/11, 024/10, 024/2, 024/8, 024/12
52684	Hegy alatti földek-dűlő	szakmai	5397/3, 5397/2, 5398, 5400, 5399, 5396, 5397/1, 4676, 5404, 4675, 5403, 5402, 5401/3, 5401/1, 5401/2, 0129/81, 0131, 0129/66, 0129/60, 0129/62, 0129/63, 0129/59, 0129/58, 0129/64, 0129/67, 0129/65, 0129/80, 0133/1, 0129/56, 0129/61, 0129/57, 0136

36100	Homokbánya	szakmai	703, 083/7, 083/5, 083/19, 083/15, 083/9, 083/16, 083/8, 083/6, 083/10, 083/11, 083/12, 704
85197	Köteles	szakmai	053
88793	Szög- rét	szakmai	056
88815	Margit- dűlő, Háború- sánc	szakmai	014/3
88817	Berek 2., Berek- dűlő	szakmai	036
88835	Margit-dűlőtől Ny-ra	szakmai	012/16, 012/17

1.14.6.3. Védett épített környezet, a helyi, egyedi arculatot biztosító építészeti jellemzők

1.14.6.4. Világörökségi és világörökségi várományos terület

Világörökségi, világörökség várományos terület nem érinti az igazgatási területet {Forster Központ}.

1.14.6.5. Műemlék, műemlék-együttes

Szirmabesenyő regisztrált műemléke, illetve műemléki környezete (Forster Központ adatszolgáltatása alapján; 600/2335-2/2015.):

azonosító	név	védelem	védési ügyirat	helyrajzi szám
3208	ált. iskola, v. Szirmay kastély	Műemlék	22509/1958. ÉM; 120344/1958. MM	206/5

Egy kúria már 1686-ban állt a helyen, a mai barokk stílusú épületet a XVIII. században emelték, majd a XIX. században átépítették. Az egykori parkban álló földszintes, részben alapincézett négy saroktoronyos épület fő-bejárata feletti orommezőben, a Szirmayak címer-pajzsa látható, a kastély kápolnája megőrizte eredeti, 1754-es formáját.

A kastély északi homlokzata

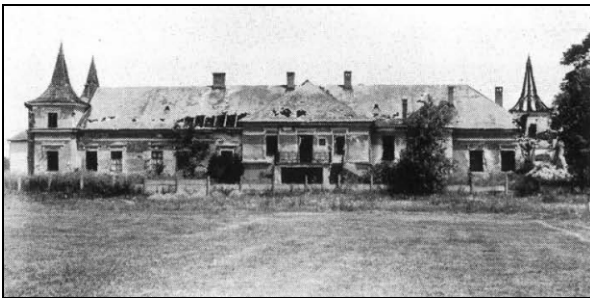

A kastély déli homlokzata

A világháború viharai alaposan megviselték az épületet. Rendbetétele után évtizedekig általános iskola működött a falai között, ebben az időszakban sok átalakítást hajtottak végre rajta. Az erős igénybevétel során az épület nagyon tönkrement, állagmegóvása sokáig nem volt megoldott. 4 hektáros angolparkját értékes központi helyzete miatt csúnyán megcsonkították, a parkból sportpálya és lakótelkek céljára területeket hasítottak ki.

A négyszögletű sarok-tornyok egyemeletesek, a közöttük levő részt a kastély mindkét végén két-két szinten beépítették. A toronypároknál van a külső bejárat, a négy bejáráshoz csatlakozó előterekből, középfolyosókból történt a helyiségek közötti közlekedés.

A főhomlokzatokat erőteljes koronázópárkány, a tornyokat körülfutó osztópárkányok, az ablaknyílásokat keretelések és szemöldökpárkányok hangsúlyozták és díszítették. A kastély téglalap alaprajzú tömbjének hosszúsága 58 m, az épülettömb szélessége 16,5 m, az északi és déli toronypár közti távolság 48 m. A kereszt-szárny nyugati oldalon való kilépése 9 m, a keleti oldalon 4,7 m, A kastély helyiségeinek alapterülete 1162 m². A nagyterem mintegy 80 m²-es. A pincében mind a négy terem, mind a folyosó dongaboltozatos, a földszint helyiségeinek többsége síkfödémrel volt lezárva. A hosszanti tetőgerinc magassága 10,52 m. A jellemző falvastagsága 0,87-0,95 m; a tornyoknál 0,85 m; a kápolnánál 0,97-1,17 m; de vannak 1,37-1,40 m vastag falszakaszok is.

Szirmay kastély - 1982 nyara

A falu plébániatemplomát 1755-ben a Szirmayak saját költségükön kezdték építeni, de csak 1762-ben készült el, amikor menházat és ispotályt is létesítettek a szegények gondozására. 1851-ben Fényes Elek írása szerint: gr. Szirmay István laka szép angolkerttel; majd 1861-ben Lippa Péter említi: a Sajó közelében Szirma-Besenyő vagy Kelecsény tünik fel, a gróf Szirmayak csinos lakházával és angolkertjével. Az 1946. évi kiszállás szerint a kastélyban 4 festmény, faragott támlás székek, díszes fehér cserépkályha, faragott családi címer volt fellelhető.

Az 1975. évi felmérés szerint a kastélyépület külső megjelenése több helyen keletkezett sérülések miatt elhanyagolt állapotú, a DK-i saroktoronynál jelentős falrepedéseket észleltek. A nyílászáró szerkezetek állapota is erősen kifogásolt. A saroktoronyok zsindefedése és tetőszerkezete átépítésre szorul. A kőből épült lábazati fal a nedvesség hatására ledobta a vakolatot. A fal átnedvesedése a felmenő falakon is észlelhető.

A kastélyt teljes megsemmisülés, széthordás fenyegette volna, ha a megyei tanács és a műemléki felügyelőség nem állapodott volna meg az állagmegóvási munkálatok elvégzéséről. {Forrás: Joó Tibor –Pusztuló kastélyok B.-A.-Z. Megyében}

A kastély hasznosítása, kiállítóhely és szálláshely funkcióval való megtöltése egyrészt biztosítja az épület állagának javítását, fenntartását, egykori településképpen betöltött szerepének visszaállítását; másrészt munkahelyteremtő hatással (fenntartás, kiegészítő szolgáltatások) is bír. Hosszú távon kívánatos az egy-

kori kert helyén létesített szabadtéri labdarúgópálya áthelyezése egy arra alkalmasabb területre, és a tér rendezése.

1.14.6.6. Műemlékvédelem sajátos tárgyai: a történeti kert, temető és temetkezési emlékhely

A Szirmay kastély egykori, több mint 5 hektáros parkjából lényegében semmi sem maradt fenn. A területből lecsipdestek különböző funkcióknak területet (orvos-lakás, általános iskola, tornaterem, önkormányzati karbantartó épület), majd a kastély előtti területen került kialakításra a labdarúgópálya és az öltöző épülete.

Az egykori angolkertről (a parkszerű kerthez a természet szolgált modellként; jellemzői: tájba illő, geometriai szabályozottság nélküli, növények csoportos elhelyezése, kerítés nélküli, kontrasztos) nem maradtak fenn használható írásos és képi dokumentumok, melyek alapján legalább részben helyreállítható lehetne az eredeti állapot.

A település temetője a belterület észak-nyugati részén, illetve dél-keleten található. A temetőkben nincs helyi védelem alatt álló épített elem.

Ady – Alkotmány – Vörösmarty utca

Bessenyei utca

1.14.6.7. Műemléki terület: történeti táj, műemléki jelentőségű terület, műemléki környezet

A település területén egyetlen műemléki környezet került kijelölésre: a Szirmay kastély környezetében:

azonosító	név	védelem	védési ügyirat	helyrajzi szám
23134	ált. iskola, v. Szirmay kastély ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet		200, 205/1, 201, 208/1, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216/1, 216/2, 227, 228/2, 229, 230, 231, 232, 233, 482/1, 463, 461, 554, 204/2, 1420, 205/2, 562, 560, 559, 558, 557, 556, 555, 206/4, 495, 494, 493, 492, 483, 206/6, 206/2, 480, 479, 478, 477, 476, 482/2

A műemléki környezet területe rendezésre, fejlesztésre szorul. A sportpálya áthelyezése és a terület rendezése tervezett első lépésként. Hiányoznak a terület kiszolgálásához szükséges parkolóhelyek is, melyeket biztosítani szükséges.

A Coop ABC (233 hrsz.) környezete is rendezendő, a központi funkcióknak jobban megfelelő karakter kialakítása tervezett.

A kastély és általános iskola mögötti területen kialakult MÉH telep (204/2 hrsz.) más területre költöztetése is megoldandó feladatként jelentkezik, ugyan az ingatlan nem regisztrált műemléki környezet, de településképi szempontból zavaró hatású.

1.14.6.8. Nemzeti emlékhely

Nemzeti emlékhelyről nincs ismeret.

1.14.6.9. Helyi védelem

A hatályos helyi építési szabályzat szerint az alábbiak tartoznak az építészeti örökség helyi védelme alá:

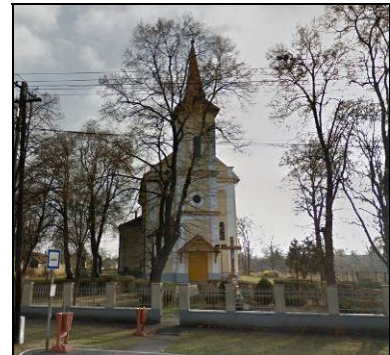
- a) *Helyi védelem - épületek és objektumok*
- *Rk. templom épülete*
 - *Gk. templom épülete*
 - *Ref. templom épülete*

Görög katolikus templom

Református templom

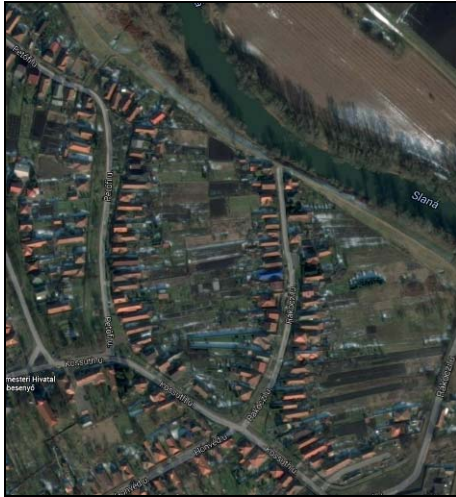
Római katolikus templom

- b) *Településképi jelentőségű épületek*

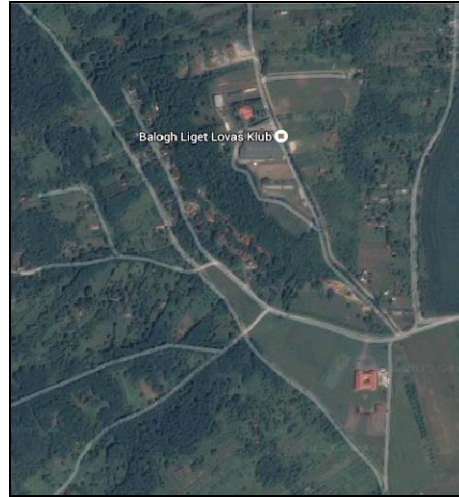
107, 124, 126, 191, 192, 193, 194/2, 197, 198, 230, 238, 26, 268/4, 292, 316, 318/1, 330, 333, 335, 343/2, 35, 359, 40, 419, 424, 430, 492, 493, 496, 497, 501, 502, 503, 514, 518, 544, 546, 549/2, 556, 581/2, 595, 599, 60, 625, 629, 630, 63/1, 642, 646, 65/2, 652/2, 657, 659, 66, 661, 662, 663, 710, 738, 741, 746, 754, 759, 767, 778, 790, 806, 84, 867, 868, 889/1, 89, 891/1, 899/5, 936, 950, 956 hrsz.

- c) *Településképi jelentőségű területek*

- 1. terület: *Petőfi u.- Alkotmány u. – Rákóczi u. – Bessenyei u. – Sajó u. hagyományos lakókörnyezeti kultúrájú területei, telkei*
- 2. terület: *Királyhegyi és Óvári pincesor hagyományos, védendő karakterű részei*

Petőfi – Rákóczi – Alkotmány utcák

Királyhegyi Pincesor

1.14.7. Az épített környezet konfliktusai, problémái

A település jó közlekedési kapcsolatokkal bír, ugyanakkor a szerkezeti adottságokból eredően az átmenő forgalom nem olyan jelentős, hogy az jelentősen negatívan befolyásolná az épített elemek műszaki állapotát. A vasútvonalról származó zajhatás sem olyan mértékű, hogy lakossági panaszok érkeznének.

Problémaként elsősorban a közműhálózatok műszaki megvalósítása, illetve meg nem valósítása említhető. A csapadékvíz-elvezetés egyes utcákban (pl. Dózsa György utca) kétoldali nyílt árkos rendszerben került kivitelezésre, ami miatt beszűkült a közlekedési terület; ezzel ellentétben egyes területeken nem került sor a csapadékvíz-elvezetés kivitelezésére, ott nagyobb esőzés esetén beázik a pince. A probléma a település komplex csapadékvíz-elvezető rendszerének felülvizsgálatával, majd az optimális rendszer kiépítésével oldható fel.

A szennyvízelvezetéssel kapcsolatosan is rendre merülnek fel lakossági panaszok, a kiépítés átlagon felüli költségén túl egyes területen jelentős a bűz.

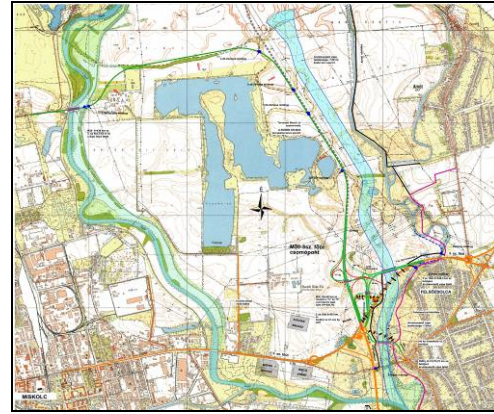
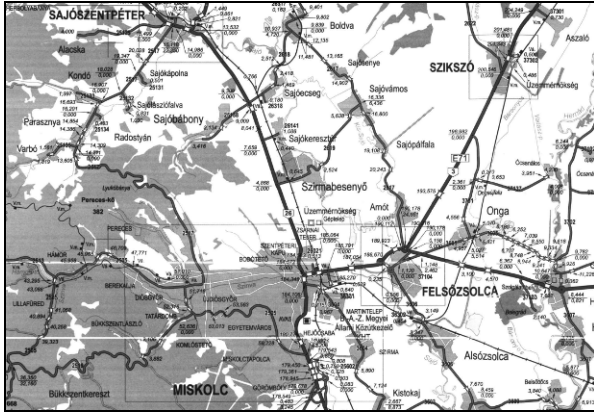
A Magyar Közútkezelő Kht. kezelésében lévő települési főút (Állomás utca) műszaki állapota javításra, felújításra szorul.

Az újonnan épített lakások száma csökkenő tendenciát mutat (az utóbbi években 2-3 új lakás/év), a hatályos szabályozási terv a meglévő belterülettől délre, az ipari gazdasági területek irányában jelölte ki a lakóterületek fejlesztési irányát (Bartók Béla, Kodály Zoltán utcák folytatása délre). A lakóterületek és gazdasági területek között megfelelő mértékű puffer területet kell biztosítani a konfliktus-források csökkentése érdekében.

1.15. Közlekedés

1.15.1. Hálózatok és hálózati kapcsolatok

A település fő közlekedési kapcsolatát a 26. sz. másodrendű főút, illetve az ebbe bekötő 2619. sz. összekötő út biztosítja. A település tágabb közlekedési kapcsolatai a 306. sz. főút, M30 autópálya által biztosított.

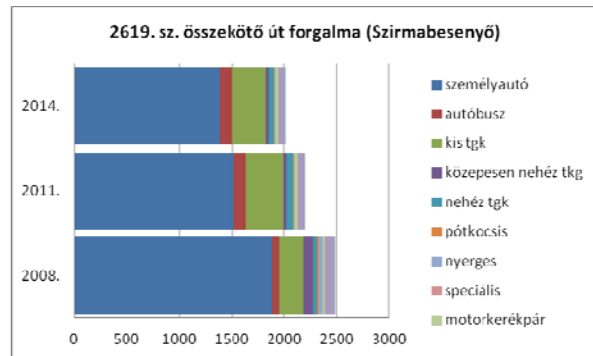
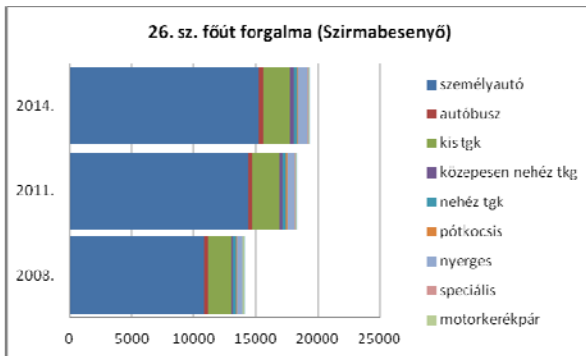
M30 – 26. sz. fkl. út Miskolc északi elkerülő II. ütem 306. sz. főút

1.15.2. Közúti közlekedés

A településen gyűjtő funkciót tölt be: Állomás utca, Kossuth utca, Petőfi utca, Széchenyi utca.

A település kiszolgáló útjai: Ady E., Akác, Alkotmány, Arany J., Bacsó B., Bajcsy Zs., Bessenyei, Dankó P., Deák F., Déryné u., Dózsa Gy. u., Erdősor u., Erkel F., Gárdonyi G., Herman O., Honvéd, Hunyadi, Iskola, Jókai, József A., Kazinczy, Kölcsey F., Mátyás király, Mikes K., Pázsit, Rákóczi, Rózsa, Sajó, Ságváry, Vasút, Vörösmarty.

Az alábbi ábrák a 26. sz. másodrendű főút, illetve a 2619. sz. összekötő út forgalmának változását ábrázolják (Magyar Közút Zrt. forgalomszámlálási adatai alapján).

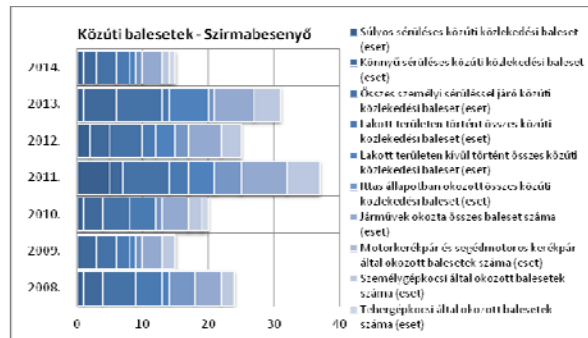

Az ábráról leolvasható, hogy a 26. sz. másodrendű főút forgalma jelentős növekedést mutat a vizsgált időszakban (2008 – 2014. időszakban +38%), míg a 2619. sz. összekötő út forgalma némileg csökkent (-19%). A forgalomnak a jelentős részét a személyautók adják (69%≤), de igen jelentős a kisteher-gépjárművek részaránya is (11%≤).

Az Állomás utca felújítására vonatkozó lakossági igény több fórumon is elhangzott, a burkolat javítása a kezelő, a Magyar Közút Nonprofit Zrt. hatásköre.

Az átmenő forgalom lassítása érdekében forgalomszabályozási terv készült, amely több utcaszakaszon forgalomlassító szigetek kiépítését irányozza elő.

A mellékelt ábra a Szirmabesenyő igazgatási területén regisztrált közúti balesetek számát összegzi a 2008-2014 időszakra vonatkozóan. Általánosságban elmondható, hogy a vizsgált időszakban kevésbé súlyos balesetek következtek be, 2008 és 2013 években volt 1-1 halálos közúti közlekedési baleset. Motorkerékpáros balesetet nem rögzítettek a vizsgált időszakban. A baleseteket többnyire személyautók (19 eset) és kerékpárosok (9 eset) okozták, a 7 év alatt összesen 2 gyalogos és 2 tehergépjármű okozott balesetet.

1.15.3. Közösségi közlekedés

1.15.3.1. Közúti

A településen belső önálló tömegközlekedési hálózat nincs, a térségi közúti közösségi közlekedést az Észak-Magyarországi Közlekedési Központ Zrt. biztosítja (korábban a Borsod Volán Zrt. nyújtott szolgáltatást).

A települési kiépültek a buszmegállók, helyük felülvizsgálandó a településközpontot érintő fejlesztések szerint. A járatok száma gyakorinak mondható, munkanapokon 187 járat-pár közlekedik Miskolc és Szirmabesenyő között 4.55 és 23.55 között; ugyanakkor az autóbuszok egy része nem megy be a településközpontba (61 járat megy el az ABC áruházig), a 26. sz. út mentén, a külterületi buszmegállóban lehet fel- és leszállni.

A buszmegállók a Szirmabesenyői elágazásnál, a vasúti megálló közelében az Állomás utcán, a Coop ABC-nél, az Alkotmány utcában, a Széchenyi utcán, a Szövetkezeti boltnál, az R.k. templomnál, a raktártelepnél épültek ki.

1.15.3.2. Kötőtpályás

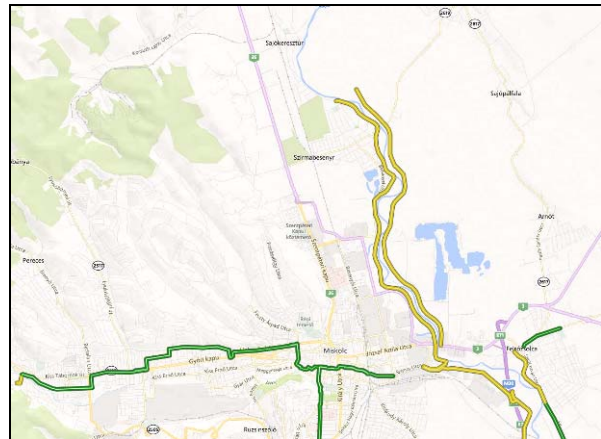
A település területén észak-déli irányban halad át a 92. számú Miskolc – Bánréve – Ózd vasútvonal. A mellékvonal jellegűnek épített vasútvonal a Sajó völgyében épült első szakasza 1871-ben került átadásra, Kazincbarcikaig 1983-ban villamosították. Szirmabesenyő területén a vasútvonal – közút találkozásánál félsorompós jelzőlámpával ellátott csomópont épült ki, mely a fővonalat és az iparvágányokat is biztosítja, így hosszú az átkelési szakasza. A vasútvonalon engedélyezett sebesség: 100 km/h.

Munkanapokon 9 járatpár közlekedik Miskolc és Szirmabesenyő között, a személyvonatok ~2 óránként 10 perces menetidővel biztosítottak.

1.15.4. Kerékpáros és gyalogos közlekedés

Szirmabesenyő igazgatási területén külön nyomtávu kerékpárút nem épült ki. A KENYI kerékpározásra ajánlott útként a Sajó menti, alacsonyabb gépjárműforgalmú kiszolgáló utakat ajánlja.

Lakossági igény van a hivatásforgalmi és turisztikai kerékpárutak kiépítésére is a környező települések felé.

A gyalogjárdák – ahol a közlekedési területek szabályozási szélessége lehetővé tette – kiépültek legalább az utca egyik oldalán. A porták előtt a járdákat a lakosok takarítják, illetve közmunkások gondoskodnak a közterületek tisztán tartásáról. Téli időszakban biztosítani kell a járdák síkosság-mentesítését. Kiemelt szegélyű padkák nem kerültek kialakításra, így gyermekkocsival és kerekesszéssel is megoldható a közlekedés. Az időjárás és az idő okozta burkolati hibák javításáról folyamatosan gondoskodni kell a megfelelő közlekedésbiztonság érdekében. Az újonnan kijelölt beépítésre szánt területeknél a szabályozási szélességtől függően egy – vagy kétoldali akadálymentes járda kiépítése javasolt.

1.15.5. Parkolás

A településen parkolásra alkalmas terület található a Községháza, az Egészségügyi Központ mellett, illetve a kereskedelmi egységek (ABC, Posta) környezetében, azonban a parkolóhelyek száma a gyakorlati tapasztalatok szerint nem elégséges. Hiányoznak kiépített parkoló pl. az Iskola utcai görög katolikus templom előtt is. Ezen a területen vagy a közút mentén, vagy az erdő menti zóldsávban tudnak parkolni. Az utcák szabályozási szélessége többnyire elég széles ahhoz, hogy az esetenkénti út mentén történő parkolás ne okozzon forgalmi zavarokat, de ez nem oldható meg minden utcában (pl. Dózsa György utca). A lakosok telken belül jelenleg és a jövőben is meg tudják oldani a parkolást, ugyanakkor fejlesztendő a közterületi parkolási-hálózat.

Egészségügyi Központ kijelölt parkolója (Kodály Zoltán utca)

ABC (Állomás utca – Kossuth utca kereszteződése)

1.15.6. Légi közlekedés

A miskolci repülőtér Miskolc város és Szirmabesenyő község közigazgatási határán fekszik. A települések körülölelik a repülőtér területét, ezért fejlesztése a jelenlegi – nemrég módosított - főpályairány megtartása mellett nem valósítható meg. Távlatban új repülőtér kijelölése indokolt.

A “nagygépes” forgalmat fogadni tudó repülőterek közelsége indokolatlanná teszi hosszabb futópályájú repülőtér kialakítását. (Debrecen 90 km, Kassa 60 km távolság légvonalban).

1.16. Közművesítés

1.16.1. Víziközművek

1.16.1.1. Vízgazdálkodás és vízellátás

A településtől É-i irányban található vízellátó rendszer megtáplálól összekötő DN 150 ac nyomócső vezeték, amely a Sajóecseg – Sajókeresztúr – Szirmabesenyő elosztó hálózatát érinti. A főnyomó vezeték a Sajó folyóval párhuzamosan halad, két települést összekötő út vonalvezetését követi.

Az összekötő főnyomó-vezeték közegészségügyi védősávját figyelembe kell venni, amely a csővezeték-től 2-2 m széles sáv.

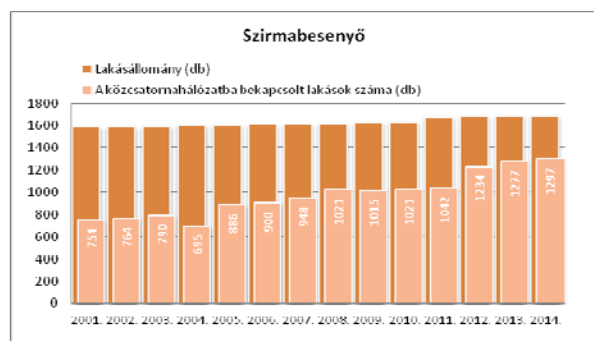
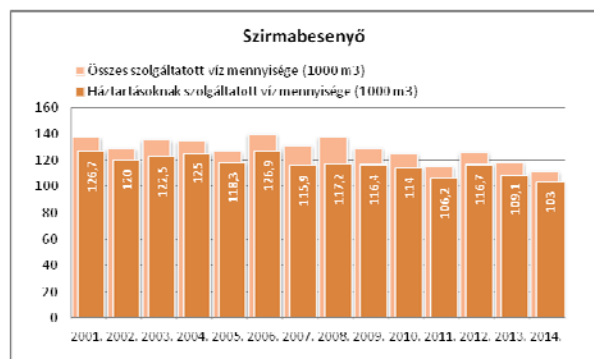
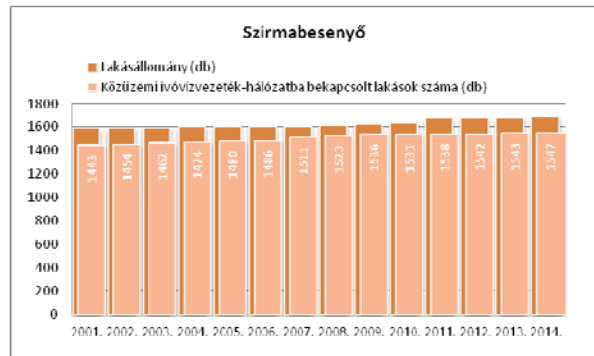
Ugyanez a védősáv biztosítandó a település DNY-i részén is, a 26. sz. másodrendű főút felé haladó vezeték mentén is, amely a benzinkútnál csatlakozik a 250 mm átmérőjű miskolci fővezetékhez.

A vezetékes vízellátás a településen biztosított, azonban a rákötések mértéke nem teljes körű (2014-ben 92%). Az üzemelő közkifolyók száma magas, 36 db. A háztartásoknak szolgáltatott vízmennyiség 2006-tól csökkenő tendenciát mutat, míg 2006-ban 79 m³, 2014-ben 61 m³ volt az egy háztartásra jutó átlagos éves fogyasztás.

1.16.1.2. Szennyvízelvezetés és kezelés

A vezetékes szennyvízhálózat 1995-ben kiépült a településen, azonban a rákötések mértéke növelhető (2014-ben 77%), pozitívum, hogy emelkedik a hálózatba bekapcsolt lakások száma. A vezetékes vízellátó hálózatra rákötött lakásállomány 84%-a van rákötve a szennyvízelvezető hálózatra.

A háztartásokból elvezetett szennyvíz mennyisége növekvő tendenciát mutat, a 2006. évi 63 em³-el szemben 2014-ben 97 em³ került elvezetésre.

A Nemzeti Települési Szennyvízelvezetési és Tisztítási Megvalósítási programról szóló többször módosított 25/2002. (II.27.) Korm. rendelet Szirmabesenyőt a 15000 feletti lakos-egyenérték terhelésű agglomerációs területek közé sorolja. Az agglomeráció központja Miskolc. A szennyvíz tisztítását a MIVÍZ Kft. végzi a miskolci szennyvíztisztító telepen, a tisztított szennyvíz befogadója a Sajó.

Lakossági problémaként jelentkezik a szennyvízhálózatból származó időszakos bűz.

1.16.1.3. Csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés

A csapadékvíz elvezetést jellemzően nyílt árkok biztosítják. A csapadékvizek befogadója a Sajó. A csapadékvíz elvezetés nemrég áttervezésre került, melyből az I. ütem megvalósult.

A településen belül a burkolt felületek növekedésével megnöttek az elvezetendő vízmennyiségek, így a kialakított hálózat felülvizsgálandó.

vasútvonal alatti csapadékvíz-elvezető

Állomás utcai nyílt árkok

102/5 hrsz.-ú közlekedési terület, egykori állomás

Sajó utca

1.16.2. Energia

1.16.2.1. Energiagazdálkodás és energiaellátás (villamos energia, gázellátás)

Szirmabesenyőben biztosított az elektromos energia ellátás.

A település villamosenergia-ellátását a FOVIT 120/35/20 kV-os tápponti transzformátorállomás és a Kazincbarcika 120/35/20 kV-os tápponti transzformátor-állomás között meglévő FOVIT-Sajószentpéter 20 kV-os 95 mm Alu keresztmetszetű gerincvezetékéről kapja. A gerincvezetékéről a község belterületén 8 db oszlop-transzformátor állomás, a külterület részére pedig 2db állomás ágazik le. A királyhegyi OTR 35/400 típusú állomás a Drótygyár-Sajóbábony 35 kV-os légvezetékéről került leágaztatva.

Megnevezés	Tr. állomás típusa	Tr. teljesítménye (kVA)
Alkotmány u.	FOTR 20/125	63
Kölcsey u.	OTR 20/400	160
Erdősor u.	VOTR 20/125	250

Akácfa u.	VOTR 20/400	400
Erkel F. u.	OTR 20/400	160
Tanács	OTR 20/400	400
Déryné u.	OTR 20/400	250
Besenyő u.	FOTR 20/125	250

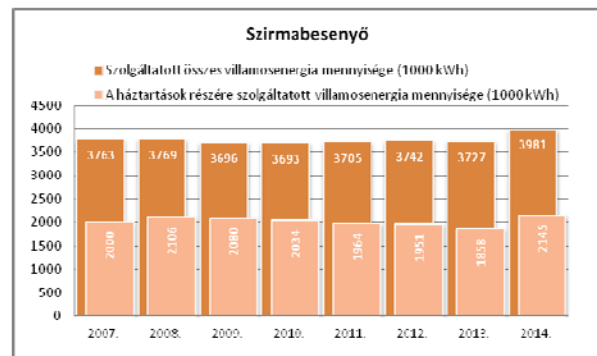
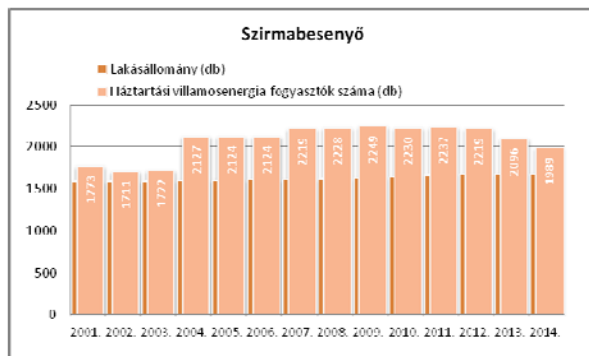
A 20 kV-os vezetéken túlmenően a község külterületén 35 kV-os középvezetési és 120 kV-os, valamint 400 kV-os nagyfeszültségű vezetékek is haladnak, melyek az alábbiak:

- FOVIT – Sajóbáony 35kV-os
- FOVIT – Sajóecseg 35 kV-os
- LKM – BÉM 120 kV-os két rendszerű
- FOVIT – BÉM 120 kV-os két rendszerű
- FOVIT – Sajóivánka 120 kV-os és
- FOVIT – Borsod 120 kV-os közös oszlopsoron
- Sajószöged – Sajóivánka 400 kV-os.

A fenti vezetékek biztonsági övezetei (11/1984. (VIII. 22.) Ip. M. számú rendelet 5.§):

- 1-35 kV-os vezetékek 5 m
- 100-200 kV-os vezetékek 13 m
- 300-500 kV-os vezetékek 28 m

A lakásállomány számát (2014: 1683 db) jelentősen meghaladja a háztartási villamos energia fogyasztóknak a száma (2014: 118%) annak ellenére, hogy csökkenő tendenciát mutat a fogyasztók száma. A háztartások részére szolgáltatott villamos energia mennyisége valamelyest csökkent, azonban a felhasznált villamos energia mennyisége összességében (intézményi és ipari felhasználás) nőtt. A szolgáltató az ÉMÁSZ Nyrt.

A gázvezeték hálózat 1991-ben került kiépítésre és teljes mértékben a Tigáz Zrt. tulajdonában van. A közüzemi területen a gázvezeték hossza 38,7 km.

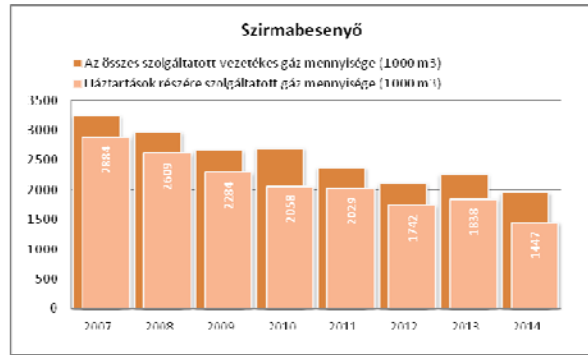
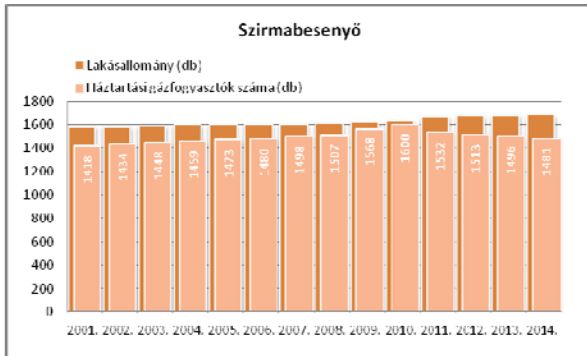
Szirmabesenyő keleti északkeleti határán halad az

- NA 300 mm, 60 bar. nyomású Északi gázellátó vezeték,
- NA 300 mm, Román gázszállító vezeték,
- NA 300 mm, Testvériség gázszállító vezeték,
- NA 250 mm, Etilén gázvezeték.

A gázszállító vezetékek biztonsági övezetéről a 6/1982. (V. 6.) IpM rendelet rendelkezik.

Az északi gázszállító vezetékről ágazik le Sajókeresztúr határán az a nagy nyomású gázvezeték, amely földgázzal látja el Sajókeresztúr, Szirmabesenyő, Sajóbáony településeket, valamint az iparterületeket. A középnyomású gázvezeték mindkét oldalán 4-4 m biztonsági övezetet kell figyelembe venni. Az összekötő főnyomóvezeték védősávja a csővezetékétől jobbra és balra 2-2 m széles sáv.

A rákötések száma magasnak mondható (2014: 88%). A háztartások részére szolgáltatott, illetve az összes fogyasztó számára szolgáltatott gáz mennyisége is csökkenő tendenciát mutat.

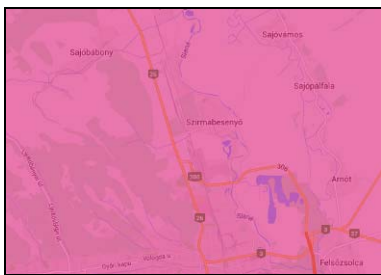
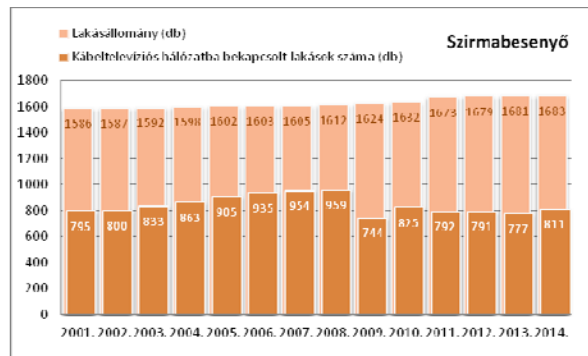
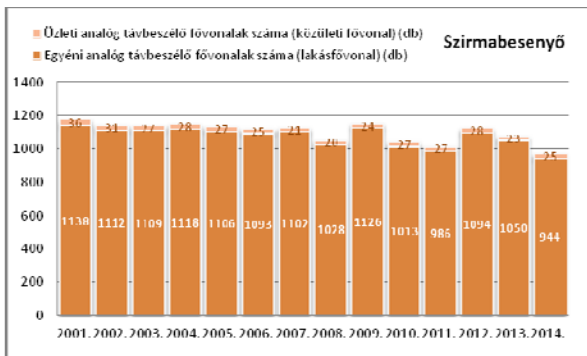

1.16.3. Elektronikus hírközlés (vezetékes elektronikus hálózat, vezeték nélküli hírközlési építmények)

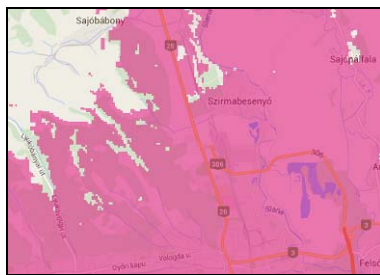
Szirmabesenyőben a hírközlési szolgáltatások biztosítottak, a folyamatos fejlesztés, korszerűsítés biztosítandó. A vezetékes telefonhálózat a Magyar Telekom tulajdonában és üzemeltetésében van. Az utóbbi évek trendjeit figyelembe véve a vezetékes telefonhálózat bővítése nem reális, azonban a meglévő hálózat karbantartása, korszerűsítése feladatként jelentkezik.

A magyarországi mobil telefonszolgáltatók jelen vannak a településen, de a szolgáltatás minősége kapcsán felmerülnek lakossági panaszok. Hírközlési létesítmények miatti beépítési korlátozásra vonatkozó intézkedés nem merült fel.

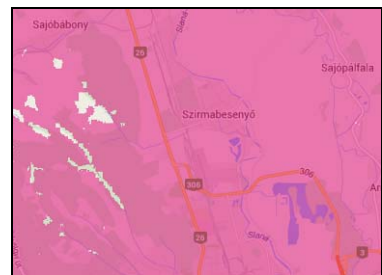
A településen a kábeltelevízió elérhető; a lakossági szokások-igények változása alapján a hálózatra történő rákötések számát tekintve növekedés nem prognosztizálható; a vezetékes és vezeték nélküli internet-hálózatokon történő információszerezés terén várható további növekedés (adatforgalomra vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre).

Telekom 2G lefedettség

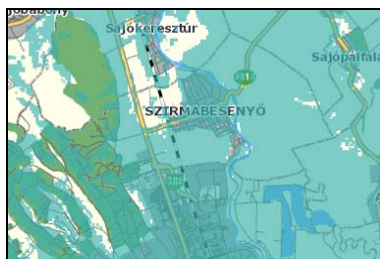
Telekom 3G lefedettség

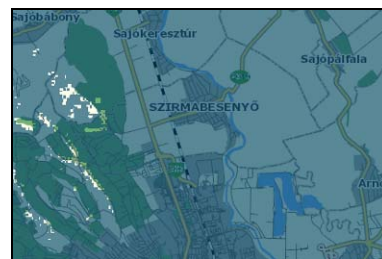
Telekom 4G/LTE lefedettség

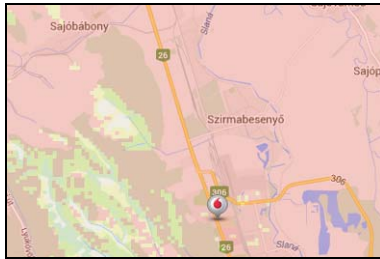
Telenor 2G lefedettség

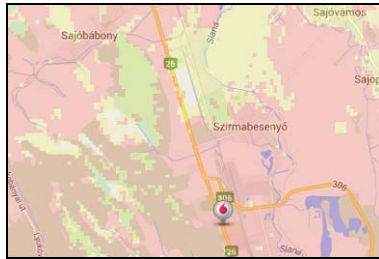
Telenor 3G lefedettség

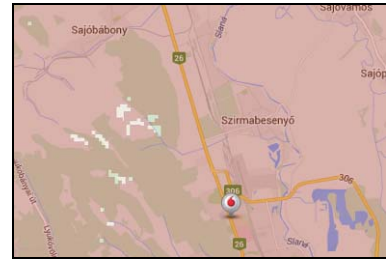
Telenor 4G lefedettség

Vodafone 3G lefedettség

Vodafone 4G/LTE lefedettség

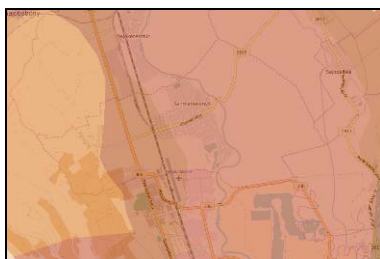

Vodafone mobil szélessávú lefedettség

1.17. Környezetvédelem

1.17.1. Talaj

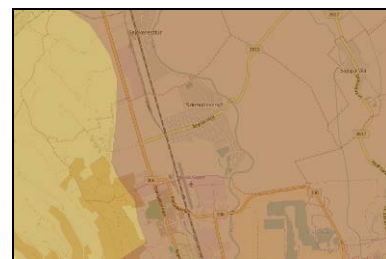
Szirmabesenyőben a talajminőség kevésbé mondható jónak, a talajértékszám alacsony, a termőréteg vastagsága sem tetemes és a talaj szervesanyag tartalma is a legalacsonyabb kategóriákba tartozik.

Talajértékszám { 21-30 }

Termőréteg vastagság { 20-40 cm }

A talaj szervesanyag készlete
{ < 50 tonna/ha; 50-100 tonna/ha }

1.17.2. Felszíni és a felszín alatti vizek

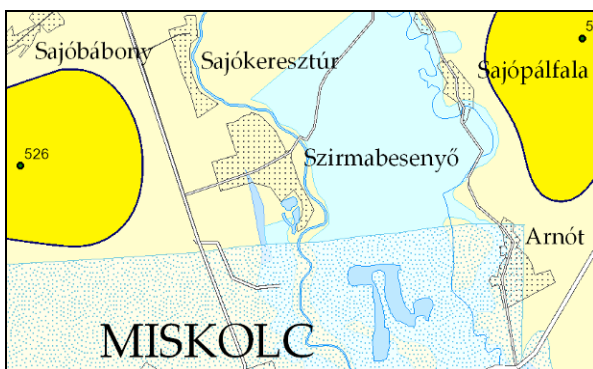
Szirmabesenyő a 2.6. Sajó a Bódvával vízgyűjtő-gazdálkodási tervezési alegységhez tartozik. A település vízfolyása a Sajó.

Szirmabesenyőben ÉMVIZIG kezelésű csatorna és kisvízfolyás nem található.

Vízjogi engedéllyel rendelkező felszíni vízhasználatról nincs tudomás, 4 db felszín alatti vízhasználat van nyilvántartva.

A település igazgatási területét felszíni, felszín alatti ivóvízbázis védőterülete nem érinti.

A Sajó-völgyében a talajvízkészlet minőségi problémákkal küzd, az alegység sekély porózus vízadója (sp.2.8.1 víztest) ivóvízellátásra csak műszaki beavatkozás után – talajvízdúsítás – termelhető. Ipari célú vízkivétel az alegységen felszín alatti vízből jelentős mértékben nem fordul elő. A tervezési alegységen belül található vízműkutak nagy részében általános probléma a kitermelt víz határérték feletti vas, mangán és ammónia tartalma.

Érzékenység
 ■ előntési terület (1%), ■ vízfelület, ■ vízbázis védőterülete
 ■ potenciális hulladék-lerakóhely

Talajvíz térkép
 ■ 0 m, ■ 0-2 m, ■ 2-5 m, ■ 5-10 m, ■ 10-20 m, ■ >20 m

1.17.3. Levegőtisztaság és védelme

Szirmabesenyő belterülete levegőtisztaságára vonatkozó közvetlen mérési adatok nem állnak rendelkezésre. A településen elsősorban – a környezetben lévő szennyező ipari üzemek megszűnése után - a közlekedésből és a fűtési szezonban a jelentős mértékű szervesanyag égetéséből, illetve időszakosan a mezőgazdasági művelésből származhat levegőterhelés.

Szirmabesenyő a légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X.7.) KvVM rendelet értelmében a 8. Sajó völgye kategóriába tartozik. A levegőterheltségi szint határértékeit és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeit a 4/2011. (I.14.) VM rendelet tartalmazza.

A 8. Sajó völgye zóna légszennyezettségi besorolása a 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet 1. melléklete szerint:

kén-dioxid	nitrogén-dioxid	szén-monoxid	PM ₁₀	benzol	Talaj-közeli ózon	PM ₁₀ Arzén (As)	PM ₁₀ Kadmium (Cd)	PM ₁₀ Nikkel (Ni)	PM ₁₀ Ólom (Pb)	PM ₁₀ benz(a)-pirén (BaP)
F	C	D	C	E	O-I	F	F	F	F	B

A Sajó völgye zónában a PM₁₀ (szálló por) és a PM₁₀ benz(a)-pirén (BaP) B csoportba lett sorolva, azaz határértéken túli a terhelés; míg a levegőminőségi határérték fölötti, de tűrészhatáron belüli értéket jelölő C csoportba került a nitrogén-dioxid. A talaj-közeli ózon (O₃) koncentrációja meghaladja a célértéket.

A földfelszín közeli ózon a légszennyező anyagok átalakulásával jön létre, a nitrogén-monoxid (NO) kibocsátáshoz köthető; káros a növényzetre és az emberi egészségre is.

1.17.4. Zaj- és rezgésterhelés

Települési zaj- és rezgésterhelésre vonatkozó mérések, adatok nem állnak rendelkezésre, zajtérkép a településre nem készült.

A települési zaj- és rezgésterhelés az alábbiakból származik:

- közúti közlekedés
- kötött pályás közlekedés
- légi közlekedés
- ipari létesítmények
- kereskedelmi, szolgáltató egységek
- kulturális, sportlétesítmények

A lakott területeket terhelő, településen átmenő forgalom elsősorban a 2619. sz. összekötő úton (Állomás utca, Rákóczi utca) bonyolódik, de a Kossuth utca is nagyobb forgalmat vezet. A 2619. sz. összekötő út kapacitáskihasználtsága a 2014. évi forgalomszámlálási adatok szerint 11%-os volt, de a napi 2013 jármű így is jelentős terhelés. A 2x1 sávú úton a forgalom a hosszú, egyenes vonalvezetés miatt relatíve gyorsan át tud haladni, de a vasút-közút szinbeni félsorompós kereszteződés környezetében feltorlódhatnak a járművek. A lakott területet érintő közlekedési területekre vonatkozóan forgalomcsillapítási terv készült 2015-ben (Tervező: Nóvia Kft.).

A belterület nyugati peremén halad a 92. számú Miskolc – Bánréve – Ózd vasútvonal; a zaj- és rezgésterhelés elsősorban a nyomvonal menti területeken érvényesül. Munkanapokon 11 pár személyvonat közlekedik reggel ~4.40 és este ~21.40 között. A települést érintő, áthaladó tehervonatok számára vonatkozó információ nem áll rendelkezésre.

A belterülettől dél-nyugatra meglévő, folyamatosan csökkentő területtel bíró repülőtér sportolási célokat szolgál, a repülőtér kihasználtságára, a település feletti légtérrel használó repülőgépek zajterhelésére vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre.

A településen ipari tevékenység jelenleg az Állomás út menti vas- és színesfém feldolgozó telephelyen (vasúton túl, lakott területektől távolabb), továbbá a Rákóczi utcai MÉH telepen (iskola közelében) folyik. A feldolgozásra kerülő anyagmozgatásra (külső, illetve telephelyen belüli mozgatás) vonatkozó részletes adatok nem állnak rendelkezésre.

A településen alacsonynak mondható a kereskedelmi, szolgáltató egységek száma, legnagyobb forgalmat az Állomás-Kossuth utca sarkán található Coop ABC bonyolítja, itt jelentősebb zajterhelés elsősorban áru-beszállítás során keletkezhet.

A települési kulturális és sportesemények inkább eseti jellegűnek mondhatók, ezekkel kapcsolatos lakossági panaszról nincs ismeret.

1.17.5. Sugárzás védelem

A természetes háttérsugárzás Magyarországon 50-180 nSv/h körül ingadozik, a figyelmeztető szint 250 nSv/h. Az országban 130 feletti a mérőállomások száma, Szirmabesenyőhöz legközelebb a Miskolci háttérsugárzást mérő pont található, 2016.01.13.-án 97 nSv/h volt a mért érték, amely érték elmarad a figyelmeztetési szint értékétől.

Az emberi szervezetet érő háttérsugárzás származhat a világűrből, talajból, növényekből, élelmiszerekből, környezeti tárgyaktól. A háttérsugárzás mértéke függ a helytől és az időtől; az országon belül is két-háromszoros különbségek lehetnek a geológiai viszonyok, időjárás függvényében. A természetes háttérsugárzás élettani hatásairól jelenleg nincsenek megbízható adatok. {ELTE}

Sugárvédelmi szempontból 3 csoport különíthető el:

- egyéni doziméterrel ellátott, sugárveszélyes munkahelyen dolgozó egyének
- a sugárveszélyes munkahely közelében lakó népesség
- a lakosság egésze

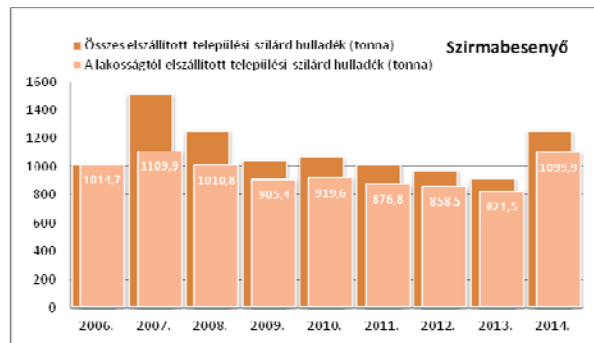
Szirmabesenyőn a c) kategóriába tartozik.

Az elektromos vezetékek és berendezések, transzformátorok által kibocsájtott elektroszmogra vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre. Az erősáramú vezetékek sugárzása ellen a védőtávolságok betartásával, a vezetékek közelében töltött idő csökkentésével lehet védekezni. Települési szinten beavatkozást jelenthet a telefon átjátszók, mobil tornyok elhelyezhetőségének korlátozása; magasfeszültségű vezetékek nyomvonalvezetésének korlátozása.

1.17.6. Hulladékkezelés

A településen a szervezett és rendszeres hulladékgyűjtés, elszállítás biztosított; a lakásállomány 100%-a be van vonva a hulladékgyűjtésbe, illetve szelektív hulladékgyűjtésbe is. A lakosságtól összegyűjtött szilárd hulladék mennyisége 2007-2013 időszakban csökkenő tendenciát mutat, ahogyan az elszállított összes települési szilárd hulladék mennyisége is, azonban 2014-re megugrott az elszállított hulladék mennyisége.

2014-ben egy lakásra átlagosan évi 654 kg szilárd hulladék jutott.

A településen a közszolgáltatást a MiReHuKöz Nonprofit Kft. (Miskolc) végzi. A hulladék a Hejőpapiban lévő térségi hulladéklerakóba kerül.

1.17.7. Vizuális környezetterhelés

A települést érintő fényszennyezésre vonatkozó mérések nem állnak rendelkezésre; az élővilágot veszélyeztető fényszennyezésről nincs ismeret.

A település peremterületein kialakult, és folyamatosan „újratermelő” illegális szemétkerakásokkal az önkormányzat folyamatosan küzd; a környezettudatosság erősödésével szembeni elvárás az illegális szemétkerakások végleges megszűnése.

Az elektromos ellátó hálózat légvezetékes rendszerben épült ki, jellemezően a közutak keleti oldalán. Számos, a közterületről jól látható parabola-antenna került elhelyezésre lakóházakon, de a légkondicionáló berendezések külterületi egységeinek megjelenése is egyre gyakoribb.

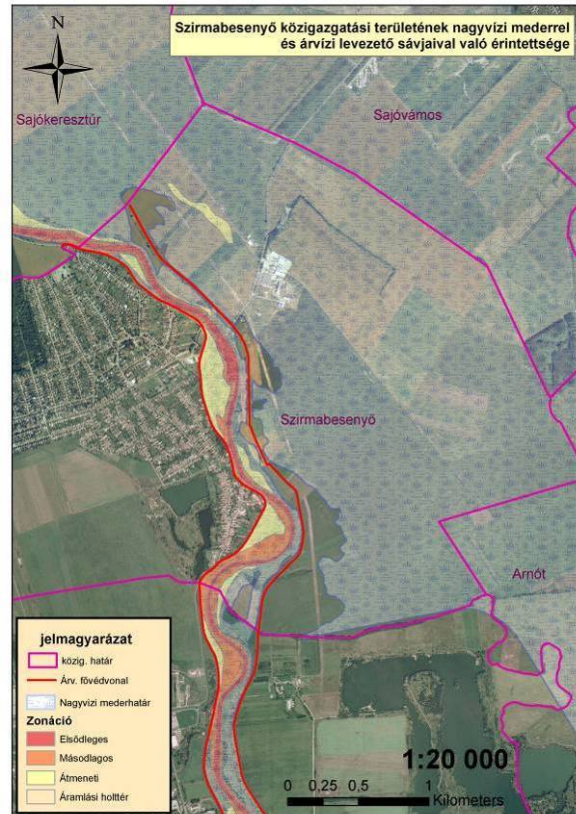
Ezen témakörben említhető az iskola közelében, a Szirmay-kastély környezetében létesült MÉH telep környezetállapota, a közterületről is jól szembetűnő hulladék-halmok.

1.17.8. Árvízvédelem

A nagyvízi meder térkép a 11/2010. (IV. 28.) KvVM rendelet 1. mellékletében felsorolt, mértékadó árvízszintekkel jellemzett folyók, illetve betöltésezett mellékvízfolyásaik medreinek kiterjedését ábrázolja maximálisan telt (azaz mértékadó) állapotában. Ahol a folyó medre árvédelmi töltések közé van szorítva ott a nagyvízi meder műszaki határa a töltés nyomvonala.

A 21/2006. (I. 31.) Korm. rendelet értelmében:

- A folyószakasz mederkezelőjének az építmény nagyvízi mederben történő elhelyezéséhez való hozzájárulása előtt vizsgálnia kell a tervezett építménynek az árvíz és a jég levonulására gyakorolt hatását. Az építmény kialakítása és magassági elhelyezése során a mértékadó árvízszint és az eddig előfordult legmagasabb árvízszint közül a magasabbat kell figyelembe venni.
- Építmény nagyvízi mederben történő elhelyezéséhez a folyószakasz mederkezelője akkor járulhat hozzá, ha van az igénybe vett területre vonatkozó, kihirdetett nagyvízi mederkezelési terv és annak figyelembevételével az építmény megvalósítható.
- A nagyvízi meder területe újonnan beépítésre szánt területbe nem sorolható, továbbá nagyvízi mederben lévő üdülőterület lakó-, vegyes vagy gazdasági területfelhasználási egységbe nem sorolható át.
- A nagyvízi meder természeti területként kezelendő oly módon, hogy az árvíz levezetésének elsődlegessége biztosított legyen.
- Az árvízi lefolyási sávban, erdőgazdálkodási tevékenység keretében - ideértve a természetvédelmi rendeltetésű erdőben folytatott erdőgazdálkodást is - az erdőtelepítés, erdőfelújítás során az árvíz lefolyási irányának megfelelő, tág hálózatos fáállományt kell létesíteni, valamint az erdőt úgy kell létesíteni és fenntartani, hogy a lombosodás és az aljnövényzet az árvíz levezetését ne akadályozza.
- A nagyvízi meder használatának korlátozásáért, valamint a vizek, jég, uszadék és hordalék által ott okozott kárért kártalanítás nem jár.

A folyók mértékadó árvízszintjéről szóló 74/2014. (XII.23.) BM rendelet szerint:

Szelvény [fkm]	Folyó-középvonal EOY Y [m]	Folyó-középvonal EOY X [m]	Mértékadó árvíz-szint [mBf]	A bal parti töltés szelvény [tkm]	A jobb parti töltés szelvény [tkm]	A mérce helye
60,880	780 725,15	313 870,34	118,62	6,400	17,600	Szirmabesenyői közúti híd

1.18. Katasztrófavédelem (területfelhasználást, beépítést, befolyásoló vagy korlátozó tényezők)

1.18.1. Építésföldtani korlátok

1.18.1.1. Alábányászott területek, barlangok és pincék területei

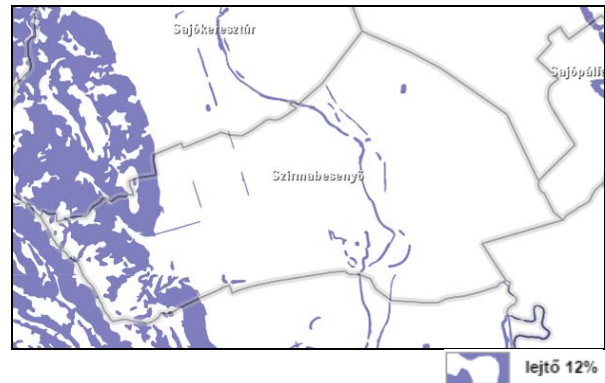
A B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Műszaki Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztály Bányászati Osztálya nem jelezte földtani veszélyforrás, alábányászott területek, barlangok meglétét. B.-A.-Z. Megye Területrendezési Terv szakági tervlapja sem tartalmaz partfalra, földcsuszamlásra, alapincézettségre, sárfolyásra, egyéb felszíni mozgásra utaló információt.

A település pincésora a belterülettől távolabb, az ún. Király-hegy területén található. A pincesor lösztartalmú hegyoldalban került kialakításra, ezért állékonyságával problémák vannak. A közterületek felé lévő oldalak állékonyságának megvédése és megerősítése indokolt. A pincesor felett létesült a Balogh-Liget Lovas Klub.

1.18.1.2. Csúszás-, süllyedésveszélyes területek

Szirmabesenyő igazgatási területén csúszás, illetve süllyedésveszélyes területekről nincs ismeret; az illetékes bányászati osztály sem jelezte veszélyeztetett területek létét.

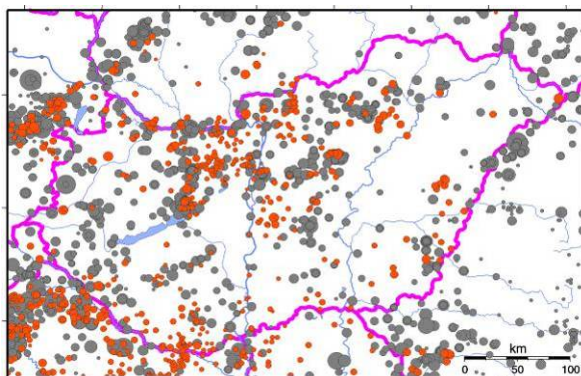
A lejtős térszínen történő beavatkozás (pl. összefüggő domboldali növényállomány eltávolítása) csúszásveszélyt okozhat.

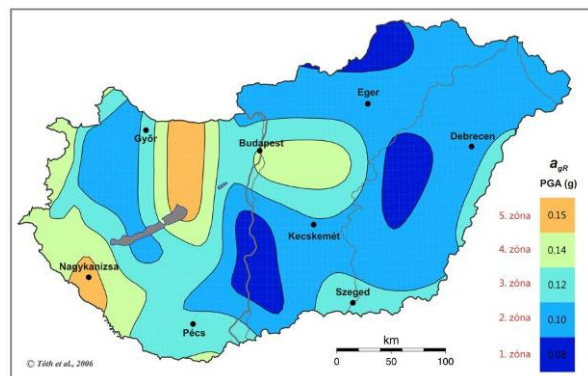
1.18.1.3. Földrengés veszélyeztetett területei

Magyarország Földrengési Információs Rendszere Szirmabesenyő igazgatási területére vonatkozóan nem tartalmaz földrengésre vonatkozó adatokat, információkat. Az ország területén évente átlagosan 100-120 kisebb (< 2,5 magnitúdójú) földrengést regisztrálnak érzékeny szeizmológiai hálózat segítségével, melyek nagy része a lakosság számára nem érzékelhető. Szirmabesenyőhöz legközelebbi magyar szeizmogram a Pizskéstetői Obszervatórium, a legközelebbi mérőhely Kec (Szlovákia).

A település közelében legutóbb regisztrált földrengés Miskolcon történt 2015. március 29-én (3,2-es magnitúdó), károkról nem érkezett jelentés.

Földrengés-kockázati térkép (• 456-1994 rengés; • 1995-2009 rengés)

Szeizmikus zónatérkép

A Bányászati Osztály nyilatkozata szerint felszínmozgással érintett terület a nyilvántartásban nem szerepel.

1.18.2. Vízrajzi veszélyeztetettség

1.18.2.1. Árvízveszélyes területek

A B.-A.-Z. MTrT ár- és belvízveszélyes területekre vonatkozó tematikus lapja szerint Szirmabesenyőn árvízveszélyes terület nincs.

Az ÉMVIZIG É2015-1933-002/2015. ügyiratszámú tájékoztatása szerint Szirmabesenyő közigazgatási területén haladnak a 08.06. számú árvízvédelmi szakasz 7. őrzéséhez tartozó Sajó bp. 3+700-7+270 tkm, illetve a 08.07. számú árvízvédelmi szakasz 3. őrzéséhez tartozó Sajó jp. 15+550-18+700 tkm szelvények közötti árvízvédelmi fővédvonalai. A község külterületének a Sajó part és az árvízvédelmi fővédvonalak közé eső területei (hullámterei), a folyó nagyvízi medrében helyezkedik.

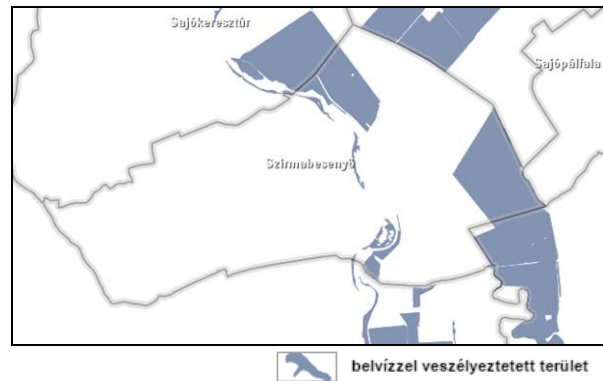
A III. fokú készültségi szintet jelentősen meghaladó árvizek a Sajó folyó Sajóecseg-Sajókeresztúr közötti szakaszán, illetve a Bódva patakon is kiléphetnek, ezért Szirmabesenyő külterületének a Sajó bal parti árvízvédelmi töltésének mentett oldalán lévő területei is a folyó nagyvízi medrének részét képezik. A község belterülete nagyvízi mederrel nem érintett.

1.18.2.2. Belvízveszélyes területek

B.-A.-Z. Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság 35500/10947-1/2015. ügyiratszámú tájékoztatása szerint Szirmabesenyő „B” közepesen veszélyeztetett ár- és belvíz veszélyeztetettségi besorolása {18/2003. (XII.9.) KvVM-BM együttes rendelet}. Az árvizek, belvizek, nagy csapadékok okozta vízkárok megelőzése érdekében fontos a település egységes vízrendezés, a teljes belterület csapadékvíz elvezető rendszerének folyamatos fejlesztése és fenntartása.

A MePAR tematikus lapja szerint a település észak-keleti, dél-keleti, illetve déli része veszélyeztetett belvízzel.

1.18.2.3. Mély fekvésű területek

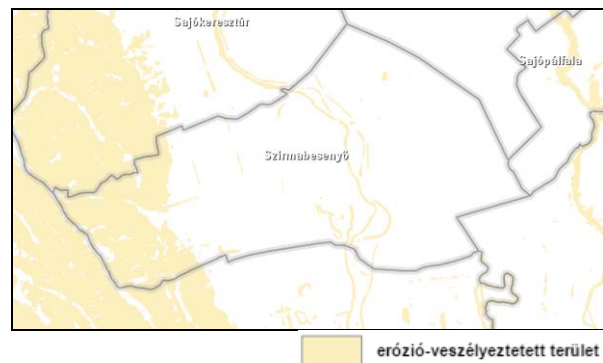
A területen mély fekvésű területek a Sajó árterében található.

1.18.3. Egyéb

1.18.3.1. kedvezőtlen morfológiai adottságok (pl. lejtés, falszakadás)

Kedvezőtlen morfológiai adottságokról; regisztrál falszakadásról az illetékes bányászati osztály nem számolt be.

A Mepár térkép szerint a település földtani, domborzati adottságait tekintve a nyugati, domboldali területek veszélyeztetettek elsősorban erózióval.

A Pincesor löszös területen alakult ki, felmérésére vonatkozó információk nem állnak rendelkezésre.

1.18.3.2. Mélységi, magassági korlátozások

A település területén lévő Repülőtér területén a leszállósík kijelölésével magassági korlátozás van érvényben.

Az NMHH, illetve a hírközlési szolgáltatók – az írásbeli megkeresés ellenére – nem nyilatkoztak hírközlési létesítmények miatti beépítési korlátozásra vonatkozóan.

A nagyvízi meder területén, illetve a mélyebben fekvő területeken (Sajó mente) terepszint alatti létesítmény elhelyezése ellenjavallt.

A közműterületek védőtávolságát figyelembe kell venni (légvezetékek esetében magassági korlátozás; földfelszín alatti vezetékek esetében mélységi korlátozás).

1.18.3.3. Tevékenységből adódó korlátozások

A településen működő sportrepülőtér miatt a repülőtér felett és a repülési, valamint a leszálló sávban tilos épületet, építményt elhelyezni, illetve olyan tevékenységet végezni, amely balesetveszély-helyzetet idéz elő a repülésre nézve.

A település elkészítette a veszély elhárítási tervét, amely értelmében Szirmabesenyő területét közvetlenül és közvetve érintő veszélyes üzemek az alábbiak:

- Sajóbábonyt – Ipartelep – vegyi anyag – veszélyes létesítmény besorolása: I.
- Sajókeresztúr – BÉM – ipari hulladék – veszélyes létesítmény besorolása: I.
- Kazincbarcika – BorsodChem – vegyi anyag – veszélyes létesítmény besorolása: I.
- Szirmabesenyő-Miskolc – KOALFÉM Kft. – fémhulladék – veszélyes létesítmény besorolása: III.
- Szirmabesenyő – Ferrofém 2005 Kft. – fémhulladék – veszélyes létesítmény besorolása: III.
- Szirmabesenyő – Dexiker Kft. – fémhulladék – veszélyes létesítmény besorolása: III.

1.19. Ásványi nyersanyag lelőhely

A település igazgatási területén – a bányászati osztály 2319-4/2015. ügyiratszámú tájékoztatása alapján – a 050527001-4300 kódszámon bányászati betonkavics előfordulás (Szirmabesenyő FTV Szib-1 fúrás körzete), mint megkutatott ipari készlettel rendelkező ásványi nyersanyag előfordulás szerepel az Állami Nyersanyag és Geotermikus Energiavagyon Nyilvántartásban.

1.20. Klíma

Szirmabesenyő klímáját meghatározó tényezők:

- természeti-környezeti adottságok (domborzati viszonyok, éghajlat, széljárás, stb.)
- beépítettség, burkolt felületek
- térségi területhasználat

Szirmabesenyő a Sajó folyó mentén, a Bükk lábánál fekszik. A település magas pontja nyugatra (mBf 290), a mélyen fekvő területek a Sajón túl, keletre fekszenek (mBf 115).

Magyarország Kistájainak Katasztere az alábbi főbb jellemzőket adja a területre: az éghajlat mérsékelt meleg, száraz, de északon már közel van a mérsékelt száraz éghajlati típushoz. Az évi napsütéses órák száma ~1900 - 1950 között váltakozik, észak felé haladva fokozatosan csökken. Az évi középhőmérséklet: ~9,3-9,6 °C. A déli völgytorkolatokban a legmelegebb hónap (július) középhőmérséklete ~20-22 °C körül van. A nyári napok száma ~75-80, a hőségnapoké ~20-25 között váltakozik. A tél mérsékelt hideg, január középhőmérséklete a Sajó völgyében -3 °C alá csökken, a téli napok száma viszonylag magas, ~40-45 nap. Az utolsó tavaszi fagy április 15-20 közötti időszakban van, míg az első őszi fagyokra az október 20-25 közötti napokon lehet számítani.

A csapadék évi összege: 570-580 mm között van; maximuma a júniusi időszakra, minimuma február hónapra esik. Őszi másodmaximumról nem beszélhetünk, ennek oka, hogy a párás légtömegek a hegyeken átkelve csapadékuk nagyobb részét elvesztik, a völgybe érő leszálló légáramlat a meglévő felhőket is felosztja.

Az uralkodó szélirány északkeleti, de a domborzat szélirányt módosító hatása igen jelentős. Jellemző a mérsékelt szélesebesség. Az átlagos szélesebesség: 2,5 m/s.

A település igazgatási területének 13,8%-a belterület, amely jellemzően beépített (lakóházak, közösségi célokat szolgáló épületek, építmények), burkolt felület (kötött pályás és közúti közlekedési terület). A kertvárosias jelleg – laza, alacsony beépítési mértékű, vertikálisan kevésbé terjeszkedő építmények; az ingatlanokhoz tartozó udvar zöldfelülettel – miatt alacsonyabb mértékűnek mondható a környezetre gyakorolt hatások összessége, nem alakult ki „elviselhetetlen lakókörnyezet”. A település környezetállapotára az igazgatási területen belül működő ipari létesítmények határértéken aluli mértékben vannak negatív hatással, az egyes gazdasági létesítmények telken belüli rendezése, korszerűsítése, zöldfelületének fejlesztése lenne kívánatos.

Az igazgatási terület mindössze ~6%-a erdőterület, és hasonló nagyságban vannak gyeperületek is, melyek növelésére lenne szükség a mikroklíma javítása érdekében. A Sajó folyó, illetve a bányatóegyüttes, mint vízfelület megfelelő karbantartás, környezetrendezés esetén kedvezően hat a mikroklímára.

Szirmabesenyő a Sajó-völgye ipari tengely mentén fekszik, a közelinek mondható Sajóbáonyi Vegyipari Park területén végzett tevékenységek, a Sajókeresztúri egykori Borsodi Ércelőkészítő Mű (BÉM) területéről származó kibocsátások hatással vannak a település klímájára, az uralkodó észak-keleti szélirány, illetve a belterület észak-nyugati, nyugati területén meglévő erdőterület ellenére. Negatívumként említhető a környezet-tudatlan lakosság hulladék (PET palack, építési és kommunális hulladék) égetési szokása.

A településen energiagazdálkodási program, illetve a CO₂ kibocsátás csökkentésére vonatkozó intézkedések nincsenek rögzítve, ugyanakkor az intézmények energetikai korszerűsítését a település folyamatosan végzi.

Ahhoz, hogy a településnek klímabarát településszerkezete legyen, az alábbi teendőket kell elvégeznie:

- további parkosítás, zöldfelület-növelés (mennyiségi, minőségi)
- kerékpáros közlekedési hálózat kiépítése, gyalogutak, sétányok kialakítása
- épületállomány (intézményi, vállalkozói, lakossági) energetikai korszerűsítése
- megújuló energiaforrások térnyerése,
- hulladék- és vízgazdálkodási program kialakítása (újrahasznosítás)

2. HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ

2.1. A vizsgált tényezők elemzése, egymásra hatásuk összevetése. Vizsgálatok alapján a tényleges állapotok elemzése, egymásra hatásuk összevetése, folyamataik elemzése

Szirmabesenyő Nagyközség „bányász-település”, az igazgatási területen számos megkutatott és nyilvántartásba vett bánya található. A bányászati tevékenység napjainkban már nem nyújt megélhetési lehetőséget a helyben élőknek, illetve alacsony a helyben foglalkoztatást nyújtó vállalkozások száma. A természetes fogyás és az elvándorlás miatt csökkenő népesség megtartásához minőségi életteret, megfelelő színvonalú szolgáltatásokat és munkalehetőséget kell tudni felkínálni.

■ Társadalom, demográfia, foglalkoztatás, lakásállomány, intézményrendszer

Érték:

- helyi lakosság inkább összetartó, egyre több a közösségi program, szerveződés
- helyi bölcsődei, óvodai és iskolai oktatás, helyi könyvtár
- jól működő egészségügyi és szociális ellátás (családsegítés, étkeztetés, házi segítségnyújtás)
- csökkenő (megyei átlag alatti) munkanélküliség
- térségi viszonylatban alacsony a bűnözés mértéke, jó a közbiztonság
- nincs eladósodva az önkormányzat, mégis vannak fejlesztések
- kertvárosias utcaképek, vannak új építésű lakások, beépíthető telkek
- modern közterületi játszóterek
- közreműködő egyházközségek

Probléma:

- öregedő lakosság (természetes fogyás, elvándorlás), csökkenő gyermeklétszám
-
- a régi településrészekben a lakásállomány elöregedése, alacsony komfortfokozata

■ Gazdasági környezet, településüzemeltetés

Érték:

- kiépült műszaki infrastruktúra hálózat, rákötési lehetőséggel
- települési önkormányzat fejlesztéseket, újításokat támogató hozzáállása
- vállalkozásra alkalmas területek (van kínálati oldal)
- teljes lefedettségű kommunális és szelektív hulladékgyűjtés

Probléma:

- kevés a helyi munkahely (jellemzően eljáró dolgozók)
- közműhálózatok egyes szakaszainak műszaki állapota (csapadékvíz, szennyvíz)
- forráshiány
- helyi szolgáltatások szűk skálája

■ Természeti környezet, zöldfelületek

Érték:

- természeti értékek (ökológiai folyosó)
- tájképvédelmi terület
- változatos tájkép (domb-völgy)

Probléma:

- helyenként elhanyagolt zöldfelületek
- szűk útszakaszokon hiányzó zöldsáv
- rendezetlen bánya-tó környezet
- rekreációs területek hiánya
- elpusztult angol kert (kastély)

3. HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ

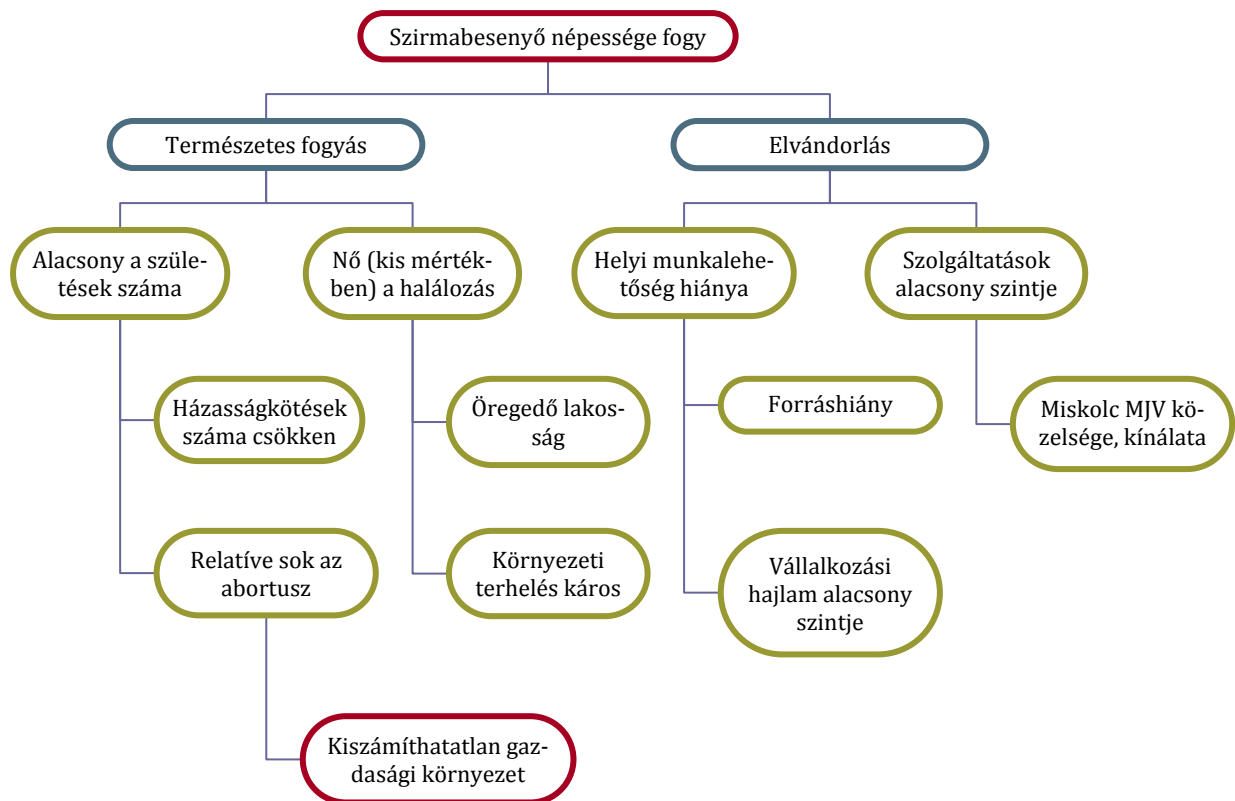
3.1. A helyzetelemzés eredményeinek értékelése, szintézis

A tényleges állapot értékelése, továbbá a szélsőséges, a települési környezettel szemben támasztott általános követelményeknek ellentmondó, problematikus témakörök kiemelése. A település adottságainak, lehetőségeinek és a fejlesztés korlátainak összefoglalása, a település-veszélyeztető hatások alapján készített kockázat-értékelés figyelembevételével.

3.1.1. A folyamatok értékelése

Szirmabesenyő település életére a térségben uralkodó nehéz-ipar, és Miskolc MJV munkaerő-elszívó hatása is rányomta bélyegét, egyrészt az utóbbi évekre használaton kívülé vált iparvágányok haladnak keresztül (kvázi barnamezős területek), a jelentős méretű iparterület ellenére alacsony a helyi iparban foglalkoztatottak száma, napközben szinte kiürül a település, mert a lakosság jelentős része eljár dolgozni, iskolába, szolgáltatásokat igénybe venni.

Szirmabesenyő az „alvó település” kategóriából akkor tud kitörni, ha már középtávon meg tudja valósítani azokat a fejlesztési és rendezési szándékokat, melyek megállítják a jelenlegi negatív trendeket, azaz az elvándorlást és természetes fogyást.

A fejlődés lehetősége lakás építésére alkalmas terület-kínálat szempontjából jelenleg is biztosított (15 hektár beépíthető lakóterület van kijelölve a településrendezési eszközökben). A belterület déli végében kialakult új kertvárosias lakóterületek folytatása igény esetén biztosítható, azonban olyan minőségi környezet kínálat (műszaki infrastrukturális feltételek, igényekhez igazodó teleknagyság és szabályozási előírások, alap intézményi és kereskedelmi szolgáltatások, lakóközösség) szükséges, amely felveszi a versenyt a Miskolc MJV környezetében megjelenő lakóterület-kínálattal.

A településrendezési eszközökben kijelölt, jelentős nagyságú kijelölt és beépítetlen ipari területeket (~220 ha) legalább részben hasznosítani szükséges, új munkahelyteremtő beruházások híján egyre nehezebb lesz megtartani a munkaképes, szakképzettséggel rendelkező lakosokat.

Az alap intézményi szolgáltatásokkal (bölcsőde, óvoda, általános iskola, egészségügyi központ) a lakosság jellemzően elégedett, de a felmerülő panaszok, reális igények megvalósítása (pl. óvodai tornaszoba kialakítása, általános iskola udvarának és környezetének rendezése stb.) feladatként jelentkezik.

A fő műszaki infrastruktúra hálózatok kiépültek, de vannak megoldandó problémák, hiányosságok (pl. egyes utak burkolatának állapota, téli síkosság-mentesítés, csapadékvíz elvezetés hiányosságai és kialakult műszaki megoldásai, szennyvízcsatorna-hálózat műszaki megoldása, hiányzó hivatásforgalmi és turista kerékpárút stb.), melyekre szintén lakossági igény mutatkozik.

A környezetállapot folyamatos javítására – közjóléti erdőterület rendezése, horgász tó környezetének fejlesztése, Sajó part rendezése, egykori kastélykert rendezése – lakossági igény mutatkozik.

A közbiztonság fenntartása, a külterületi (kertes, pincés) földrészletek védelme megoldandó feladatként jelentkezik.

Biztosítani szükséges – a jelenleg részben hiányzó – online ügyintézés lehetőségét (a fogorvosi online időpontfoglaláson túl), a lakosság „up-to-date” tájékoztatását mind a települést érintő fejlesztési ügyekről, mind a közösségépítést szolgáló rendezvényekről.

A településmarketinggel kevésbé foglalkozott eddig a település, amin változtatni érdemes, a helyi adottságokra alapozott értékek (Szirmay kastély, Szinyei Merse Pál, Mária út, Sajó, Lovarda, pincesor, horgász tó) jobb kihasználtsága szükséges.

Amennyiben nem sikerül megállítani a népesség fogyását, úgy negatív spirálba kerülhet a település:

- a csökkenő népesség miatt fenntarthatatlanná válik a bölcsőde, óvoda, általános iskola;
- az öregedő lakosság miatt nő az inaktív részaránya, csökkennek az önkormányzat bevételei (iparűzési adó, gépjárműadó);
- a lakások értéke csökkenhet, ami a hátrányosabb helyzetűek beköltözését szolgálja;
- nőhet a szociális ellátásra, segélyre szoruló lakosság részaránya, amely többletterhet ró a közösségre, és nem marad forrás a karbantartásokra, fejlesztésekre;
- az elmaradó fejlesztések miatt romló képet festő településről (kátyús útburkolat, problémákat hordozó közműhálózatok, elhanyagolt közterületek) a tehetősebb réteg vándorol el leggyorsabban.

3.1.2. A település és környezetének fejlesztését befolyásoló külső-belső tényezők összefoglaló értékelése

A fejlesztéseket erősítő tényezők, lehetőségek:

- földrajzi fekvés, Miskolc MJV szomszédsága, iparvárosok közelsége
- meglévő közúti és kötőtpályás közlekedési hálózat
- kiépült közműhálózat
- fejlesztéseket támogató, rugalmas önkormányzat

A fejlesztéseket hátráltató tényezők:

- Miskolc MJV elsősorban saját igazgatási területén belülre koncentrálna a fejlesztéseket, továbbá a város vonzáskörzetében sok hasonló adottsággal bíró település van
- a jó termelőképességhez szükséges képzettséggel bíró lakoságnak híján van a település (és a térségi is)
- alacsony az innovációs hajlandóság
- a helyi szolgáltatások alacsony szintje, szűk spektruma

3.1.3. A településfejlesztés és -rendezés kapcsolata

Szirmabesenyő településfejlesztési és településrendezési elvei szoros kapcsolatban állnak, a tárgyi dokumentumok is együttesen készülnek. A fejlesztési szándékokhoz megfelelő területhasználatot és szabályozó elemeket kell rendelni, hogy ütemezetten megvalósulhassanak a hosszú távú elképzelések.